

Qız anası

MƏLAHƏT HÜMMƏTQIZI

QIZ ANASI

"Elm və təhsil"
Bakı -2019

Redaktor: Arifə Əliyeva

Korrektor: Çınarə Nüsrətli

Mələhət Hümmətqızı. Qız anası.

Bakı, "Elm və təhsil", 2019, 184 səh.

“Qız anası” Mələhət Hümmətqızının sayca üçüncü və ilk nəsr kitabıdır. Kitaba daxil edilmiş povest və hekayələrin əsas mövzusu qadın taleyidir. Bir-birindən fərqli qadınlar həyatın müxtəlif çətinliklərlə üzləşirlər, başlarına ağlagəlməz olaylar gəlir, hətta həyatın dibinə sürüklənən qadın obrazları da var. Lakin bu qadınlar həyat burulğanlarından qurtulmağa nail olurlar və sevindirici haldır ki, normal həyata dönə bilir, doğru yola çıxma bilirlər...

ISBN 978-9952-8175-0-7

© Mələhət Hümmətqızı, 2019

QIZ ANASI

(povest)

Ləman səhər tezdən işə gələndə tibb bacısı onu dahlizdə qarşıladı.

-Doktor, yeni xəstəmiz var, dünən axşam gətiriblər. Axşam növbəsinin həkimi Məmmədov qəbul edib. Sizin xəstəniz olacaq. – deyə məlumat verdi.

-Yaxşı, indi palataya qalxacağam, - deyib, otağına sarı getdi.

Ləman otaqda xalatını geyinib, fanendoskopunu boy-nundan asıb otaqdan çıxdı.

O, Palataya daxil olanda sakitlik idi. Sükutu özü pozdu:

-Sabahınız xeyir olsun, nə yaman səssizlikdi.

Ləmanın təbəssümü palatadakı xəstələri də dirçəltdi. Xəstələr bir -bir

-Sabahınız xeyir, həkim,- dedilər.

-Necəsiniz? Yaxşısınızmı?- deyə soruşub Ləman bir-bir xəstələrə yaxınlaşdı.

O, köhnə xəstələrlə görüşüb hal-əhval tutandan sonra:
-Deyəsən, yeni xəstəmiz gəlib – deyib palataya göz gəzdirdi.

Ləman axşam gələn xəstəyə yaxınlaşdı.

Xəstə ona tanış gəldi, xatırlamağa çalışdı. Xəstə də gözünü Ləmana zilləmişdi, zəndlə ona baxırdı. Birdən üzünün ifadəsi dəyişdi, heyrətlə soruşdu:

-Ləman?

Xəsə qəfildən yorğanı başına çəkdi. Yorğanın altından hıçqırığı eşidilirdi.

Deyəsən, Ləman da onu tanıdı.

-Gülnar?

Xəstə sakitləşmək bilmirdi. Ləman yorğanın ucunu qaldırdı, təəccüblə xəstəsini bir xeyli süzdü, onun ağlayıb ürəyini boşaltmasına imkan verdi. Lakin Gülnarın göz yaşları dayanmırdı.

-Gülnar, özünə gəl. Özünü niyə belə üzürsən? Hər şeyin çarəsi var.

Ləmanın sözləri sanki qadına təsir etmirdi, o, için-için ağlayırdı. Ləman palatadan çıxıb, tibb bacısı ilə geri qayıtdı. Tibb bacısı xəstəyə iynə vurdu. Çox keçməmiş Gülnar sakitləşib yuxuya getdi.

Ləman arada bir neçə dəfə palataya gəldi. Gülnarın yatdığını görüb qayıtdı. Növbəti gəlişində xəstə artıq oyanmışdı, amma Ləmanı görəndə kimi yenidən ağlamağa başladı. Ləmanın bütün cəhdləri boşa çıxdı. Başa düşdü ki, bu gün xəstəsilə ünsiyyəti alınmayacaq. Palatadan çıxıb otağına gəldi. Çaydanın düyməsini basıb, dolabdan fincanını çıxardı. Çay süzüb masasının arxasına keçdi...

Gülnarla bir məhəllədə yaşayırdılar. Eyni məktəbdə oxuyurdular, sinif yoldaşlarıydılar. Siniflərində Elçin adlı bir oğlan oxuyurdu. Bu boylu-buxunlu, qıvrımsaçlı, yaraşıqlı oğlanda çox qızın gözü vardı. Amma o Gülnarı bəyənmişdi, Gülnar da ona biganə deyildi. Elçin Ləməngillə qonşu idi, Gülnar onlara dərs hazırlamağa gələndə Elçin də onlara qoşulardı. Ev tapşırıqlarını birgə həll edir, arada zarafatlaşır, Ləmanın anasının bişirdiyi şirniyyata qonaq olurdular.

Artıq sonuncu sinifdə onların sevgisindən nəinki sinif yoldaşları, hətta məktəbin bütün şagirdləri və müəllimləri xəbər tutmuşdular. Dərsə birgə gəlib-geir, tənəffüsdə də bir tərəfə çəkilib xısın-xısın söhbət edirdilər. Sinif rəhbərləri Rəna müəllimə Elçinin anası Emma xanımı xəbərdar etməyi lazım bilmişdi. Rəna müəllimə Gülnarın ailə vəziyyətini, ailəsinin kasıblığını, atasının xərçəng xəstəsi olduğunu, olanlarını-qalanlarını ailə başçısının müalicəsinə sərf etdiklərini, anasının bağçada süpürgəçi işlədiyini oğlan anasının ovcuna yazmışdı. Xalaxətrin qalmasını onu da demişdi ki, qız pis deyil, amma Emma xanımgilin ailəsinə layiq deyil, yenə də "vallah özünüz bilərsiniz" deyib, canfəşanlıq etmişdi. Elçinin atası yüksək vəzifədə işləyirdi. Rəna müəllimə də guya bu kişinin ailəsinin təəssübünü çəkirmiş, o boyda kişinin süpürgəçi ilə qohum olması kişinin nüfuzuna xələl gətirə bilərmiş və bu müəlliməni çox narahat edirmiş. Bəd xəbər Emma xanımın cızdağını çıxardı, qadının dili tutuldu, "sonra danışırıq" deyib, hirsle dəstəyi telefonun üstünə atdı. İki əlini dizinə çırpıb, "gör nə günə qaldıq?" deyib

şivən qopardı. Bir yerdə dayana bilməyib, var-gəl etməyə başladı. Rəna müəllimənin sözləri qulaqlarında cingildəyir, topdağıtmaz geniş evdə özünə yer tapa bilmirdi. İntizarla axşamı, ərinin işdən qayıtmasını gözləyirdi.

Axşam ailə həmişə olduğu kimi, şam yeməyinə oturmuşdu. Rafael hamıdan əvvəl yeməyini bitirib, oğlunu sorğu-sual etdi:

-Dərslərin necə gedir, oğlum?

-Yaxşıdı, şükür, görək universitetə girə biləcəyəm, ya yox? – deyə oğlu cavab verdi.

-Axıra kimi belə getsə, girəcəksən. – deyə Emma xanım oğlunu tərs-tərs süzdü.

Anayla oğul bir neçə saniyə bir-birlərinə baxdılar. Elçin hiss etdi ki, anası hər şey bilir və o bu məsələyə qətiyyətlə razı deyil.

-Bir dayanın görüm, başa düşmədim, danışın görüm nə olub?

Rafael sözünü bitirib əlindəki stəkanı masanın üstünə qoydu.

Emmanın dərdi açıldı.

-Mənim arzularım vardı, balacalığından bacım qızında gözüm vardı, -qadın ərinə baxıb ağlamsındı. – Deyirdim, məktəbi bitirsinlər, instituta girsinlər, nişan taxaq. Haradan biləydim ki, bir süpürgəçinin qızı oğlumu tora salacaq?

Elçin pərt halda masanın arxasından qalxdı:

-Ana, bu nə sözdü deyirsən? Süpürgəçi insan deyil? Oğurluq etmir ki, ayıb sayılsın, halal zəhmətlə çörəyini qazanır. Həyatdır, heç bilmək olmaz, sabah bizim başımıza nə gələcək. Qızı da tərbiyəli qızıdır, indi onun kimi qızlar çox azdır. Mənə başqası lazım deyil.

Rafael çaşıb qalmışdı, gah oğluna, gah arvadına baxırdı. Bir az fikrə gedib, qərara gəlirdi ki, gərginliyi aradan qaldırmaq lazımdır. Həm də bu təzə xəbəri çox da ciddi saymadı. Oğlu hələ məktəbli idi, evlənməyinə hələ çox vardı, o vaxta qədər kim bilir, neçə qıza könül verib, neçə qızı yola salacaqdı?

-Emma, sən də məsələni şişirtmə. Guya oğlumuz bu dəqiqə evlənir? Hələ bir məktəbi bitirsin, tələbə olsun, ondan sonra baxarıq görək nə olur? Lazım gəlsə, süpürgəçiyə də iş taparıq, yəqin ki, cavandı, katibədən-zaddan qoyarıq, olar Zoluşqa.

Rafael arvadını yumşaltmaq üçün nitqini tamamlayıb qəhqəhə çəkdi. Arvad tərs-tərs ərinə baxdı.

-Çaşdın aaa deyəsən? Bircə o qalmışdı desinlər ki, saxladığı matişkənin qızını alıb oğluna. Onun kimilər evimizdə xidmətçilik edir, qarınlarını doyururuq, indi deyirsən, dilənçinin birini evimə gəlin gətirəcəyəm? Ağlın çaşıb sənini?

Emmanın səsi evi başına götürmüşdü, Rafael anladı ki, evdəki xidmətçilər arvadının danışığını eşidiblər, yəqin ki, pərt olublar. Masanı yığışdırmaq üçün mətbəxdə hazır dayanmış, amma yemək otağına girməyə cəsəət etməyən gənc xidmətçini səslədi. Qız otağa girib ürək-ürək Rafaelə baxdı.

-Qızım, masanı yığışdırma bilərsən. Emma xanım bir az əsəbidi, fikir vermə.

Emma hirsli-hirsli ərinə baxdı və qalxıb otaqdan çıxdı. Rafael də çox ləngimədi. Xidmətçiyə çay sifariş edib iş otağına keçdi.

Emma xanım divanda əyləşib televizora baxırdı, amma fikri başqa yerdəydi. Ərinin onu dəstəkləməməsi heç xoşuna gəlməmişdi. Demək ki, oğlunun öhdəsindən tək gəlməli olacaqdı. Ərinin nə vecinə, onu ancaq əxlaqsız kətibəsi maraqlandırır.

Məktəbdə son zəng çalındı. “Məktəb illəri” mahnısı hamını kövrətmişdi. Ağlayan kim, göz yaşlarını silən kim... Elçinlə Gülnar yanaşı dayanmışdılar. Əllərində göyərçin vardı. Elçin və Gülnar ovuclarını açıb göyərçini havaya buraxdılar. Gülnarın göyərçini uçmadı, yerə qondu. Gülnar pərt oldu, əyilib göyərçini yerdən qaldırdı. Uçurmaq istədi, göyərçin ikinci dəfə də zərblə yerə dəydi. Gülnarı ağlamaq tutdu. Sınıf yoldaşları Rasim:

-Əşi, fikir verməyin, - deyib göyərçini yerdən qaldırdı. – Uçmadı- uçmadı da, bu quş elə xəstə idi, özüm gətirdim ki, bəlkə uçar. Bu gün onun son günüymüş.

Şagirdlər gur musiqi sədaları altında rəqs edirdilər. Gülnarla Elçin də onlara qoşulmuşdular. Amma Gülnarın pərtliyi hələ çəkilməmişdi. Həm də göyərçinin ölümü ona çox təsir etmişdi. Fikiləşirdi ki, bu xeyir əlamət deyil. Elçinin gözlərinə baxıb:

-Biz, deyəsən, ayrılacağıq, - dedi.

Elçin:

-Dəli olmusan? Bizi kim ayıra bilər ki? - Zarafatla - Göyərçin ölüb də, mən ölməmişəm ki,-dedi

Emma xanım hikkəsindən son zəng mərasiminə gəlməmişdi. Ona elə gəlirdi ki, məktəbdə bütün valideynlər ona güləcəklər. Gülnarın anası Səkinə isə bir dəstə gül alıb qızını təbrikə gəlmişdi. Aralıdan Günarla Elçinə baxır, bir

yandan sevinir, bir yandan da içində bir hissə onu narahət edirdi. O Emma xanımı yaxşı tanıyırdı. Bilirdi ki, bir dünya iki ola, onun qızını oğluna almaz.

Rafael müəllimin evində vur-çartlasın idi. Elçin universitetə daxil olmuşdu. Qohumlar, dostlar, iş yoldaşları süfrə başında toplanmışdı. Sağlıqlar, təriflər deyilir, Rafael müəllimin şərəfinə badələr qalxırdı. Sanki universitetə qəbul olunan oğlu deyil, Rafael müəllim özüydü.

-Rafael müəllim, biz sizinlə fəxr edirik, - müavininin dili ağzına sığmırdı. - Allah sizi üstümüzdən əksik etməsin. Bu badəni qaldırıram sizin sağlığınıza. O gün olsun, oğlunuzun toyuna gələk. Allah sizə bundan da yüksək vəzifələr qismət eləsin.

Tostlar bir-birini əvəz edir, Rafael müəllim təriflərdən xoşhallanırdı. Məclis Elçini sıxırdı. Gülnara zəng etdi ki, qarıya çıxsın, indi gəlir. Səssizcə evdən çıxdı.

Gülnargilə çatanda qız hələ yox idi. Az keçməmiş Gülnar göründü. Elçinə sarı qaçıb boynuna atıldı və onun üzündən öpdü.

-Gözlərini yum.

Gülnar təəccüblə Elçinə baxdı

-Niyə?

-Gözlərini yum, - Elçin təkrar etdi, - biləcəksən.

Gülnar gözlərini yumdu. Elçin cibindən nazik qızıl zənciri çıxarıb Gülnarın boynuna taxdı.

-Bu da sənin hədiyyən. Təbrik edirəm. Universiteti bitirəndə bundan da gözəlini alacağam.

Gülнар əlini zəncirin üzərində gəzdirib:

-Çox sağ ol, Elçin, nə zəhmət çəkirdin? Mən sənə heç nə almadım, amma sən mənə belə bahalı hədiyyə almısan.

-Elə demə, Gülнар, mən hədiyyəmi aldım.

-Nə hədiyyə? – Gülнар təəccbləndi.

-Məni öpdün, bundan böyük hədiyyə var? Sabah şəhərə çıxarıq, tələbə biletimizi qeyd edərik.

Bulvarda söyüd ağacının altında oturmuşdular. Haradasa yaxınlıqda bülbül oxuyurdu. Elçin:

-Eşidirsən, bülbüllər bizim üçün oxuyurlar.

O gün xeyli dolaşdılar. Dondurma yedilər, dənizə baxdılar. Bir az da gəzib sonra oturub yemək yedilər. Bir-birlərindən ayrılmayacaqlarına and içdilər....

Dərslər başlamışdı. İlk dərs günü idi. Elçin Gülнарın qapısının qabığında dayanıb onu gözləyirdi. Tez-tez saata baxıb öz-özünə:

-Harada qaldın, tez gəl də, Gülнар- deyirdi.

Çox keçmədən Gülнар qapıda göründü. Elçinə yaxınlaşdı. Elçin yanında dayandığı iri, qara maşının qapısını açdı:

-Buyurun, xanım qız...

Gülнар təəcüblə oğlana baxdı:

-Sənindi?

Elçin:

-Hə, universitetə qəbul olunmağım münasibətilə atam hədiyyə edib. Dörd il səni mən aparıb gətirəcəyəm. Metroyla gedib-gəlməyəcəksən.

Gülнар maşına mindi:

-Mübarəkdi, sağlıqla sür. Amma səndən incidim. Cəmi dörd il aparıb gətirəcəksən?

Elçin ucadan güldü:

-Deyəsən, siyasi səhvə yol verdim. Mən səni ömrüm boyu çiyində gəzdirməyə hazırım.

-Oğlanların hamısı belə deyirlər.

Elçin maşını universitetin qarşısında saxladı. Gülnar düşüb əlini yellədi və oradan uzaqlaşdı. Elçin bir xeyli vaxt onun ardınca baxdı. Sonra maşına minib oradan uzaqlaşdı.

Gülnar memar, Elçin isə hüquqşünas olacaqdı. Universitetləri bir-birinə yaxın yerdə idi.

Beləcə günlər, aylar keçdi. Hər gün evdən bir çıxan cüt-lük, evə də bir qayıdırdılar Artıq on doqquz yaşları vardı. Münasibətlərini rəsmiləşdirmək istəyirdilər. Bir gün axşam Elçin ehtiyatla anasına yaxınlaşıb söz açdı:

-Ana, istəyirəm, elçi gedəsiniz. Hamı bizi bir yedə görür. Soruşur ki, nişanlındı? Bilmirəm, nə cavab verirəm. Gülnar yaxşı qızdı, onu tanıyanda özün də görəcəksən.

Elçin divanda oturan anasını qucaqladı. Qadını elə bil ilan sancdı.

-Toxunma mənə! – deyib əliylə oğlunu itələdi. – Mənim sən adda oğlum yoxdu! Mən ölərəm, dilənci Səkinənin qapısına getməyəm! Atan səni qudurub. Altında maşının, cibində pulun, daha ananı saymazsan da.

Emma ağlaya-ağlaya qalxıb cəld otaqdan çıxdı.

Günlər keçirdi. Nə Elçin qərarından keçirdi, nə də Emma razılığa gəlirdi. Amma qadın çox narahat idi, qorxurdu ki, ağılsız oğlu qızı qaçırar, dost-tanış yanında biabır olurlar.

Bir gün Elçin evə gəlmədi. Emma oğlunun dost-tanışına zəng etsə də, bir cavab ala bilmədi. Emmanı dərd götürdü.

-Görəsən, qızı qaçırtmayıb ki?

Emma geyinib bayıra çıxdı. Düz Səkinənin evinə gəldi. Hirs slə qapını döydü. Səkinə qapını açdı. Emmanı görüb tutuldu.

-Bura bax, az, hanı sənin qızın, çağır buraya görüm. Yoxsa oğlumu tovlayıb, qoşulub qaçıb? Allaha and olsun, evinizi başınıza uçurdaram. Sən hələ Emmanı tanımırsan.

-Emma xanım, qışqırmayın, mən də çox nigaranam. Mən də çox narahatam.

-Yalan danışma! Özünüzü bizə sıırmaq istəyirsiniz. Elə şey heç vaxt olmayacaq! Qızını sən öyrədib yola salmışsan, indi də tap gətir! Qaçırsa da, mən o qızı qəbul etməyə cəyəm, başınızın çarəsinə baxın!

Səkinə özünü itirmişdi, qonum-qonşudan həya edirdi. Bilirdi ki, qonşular Emmanın səsini eşidirlər. Yaşadıqları yerə milyonlər məhəlləsi deyirdilər. Hər tərəf hündür, bağ-bağatlı evlər idi. Bircə Səkinənin evi atadanqalma alçaqdamlı daxma idi. Almaq istəyənlər də olmuşdu, amma satmamışdı. Fikrləşirdi ki, bəlkə bir vaxt olar, onlar da burada bir babat ev tikərlər. Amma əri qəfildən ağır xəstəliyə tutulmuşdu. Qazandıqları nə vardısıa, kişinin yolunda xərcləmişdilər. Qır-qızıllarını da satmışdı, qonşulardan borc götürmüşdü, amma çarə olmamışdı. Əri ölmüş, qızıyla damın altında tək qalmışdı.

Emma Səkinəni itələyib həyətə girdi. Uçuq-sökük daxmaya baxıb dəhşətə gəldi.

-Allah üzünü qara eləsin, oğul, gör məni kimin qapısına gətirtmişən. Bunlar ki dilənçidi. Rüsvey olduq.

İçəriyə girdi. Təmirsiz ev bomboş idi. Bir küncdə köhnə divan, onun da qarşısında bir köhnə televizor vardı. Odun peçinin üstündə çaydan qaynayırdı.

-Bura ki xarabadı! Burada yaşamaq olar? Mənim oğlumun heç ağılı yoxmuş. Bu daxmada it də yaşamaz. Vay, ağılsız balam, vay.

Səkinə donub qalmışdı. Emma üyüdüb tökür, Səkinə isə sakit dayanıb ona baxırdı. Heç ağlamırdı da. Birdən özünə gəldi:

-Özünüzü yığışdırın! Məni təhqir etməyə nə ixtiyarınız var? Mən dövlətin malını oğurlamıram. Sizin kimi ikimərtəbəli evim yoxdur. Amma vicdanım təmizdir! Oğlunu da burada yox, get başqa yerdə axtar.

-Bunun dilinə bax. Dayan, dayan! Bilsəm ki, qızın mənim oğlumu başdan çıxarıb qoşulub qaçıb, sizə bir toy tutacağam ki, ölənəcən yadınızdən çıxmıyacaq.

Emma başılovlu evinə qayıtdı, dişi bağırsağını kəsəkəsə ərinin işdən gəlməsini gözlədi.

Gecəyarıdan keçmişdi, Rafaldən bir xəbər yoxdu. İlan vuran yatdı, Emma yata bilmədi. Sübh yuxusu şirin olur, Emmanın da gözü yuxuya getdi.

Gözlərini açan kimi saata baxdı, səkkiz tamamdı. Telefonu götürüb ərinə zəng etdi. Xəttin o başından yorğun səs eşidildi, danışan sanki indi yuxudan oyanmışdı.

-Sən haradasan, niyə evə gəlməmişən?

-Nə yaxşı zəng etdin. Dünən axşam iclasımız vardı, uzun çəkdi, dedim, bir stəkan çay içim, durum gəlir evə. Necə yorulmuşdumsa, oturduğum yerdə yatmışam, sən öl, heç çayımı da içməmişəm. Sağ ol, vallah, məni oyatdın,

yoxsa bir azdan işçilər gəlib görəcəkdilər ki, şef kabinetdə yatıb.

-Katibən də iclasdaydı?

-Katibəsiz iclas olar? Qeydləri o edirdi də. O yazıq da əldən düşdü.

-Onu görüm yazıq ilan vursun, səni katibəsiz qalasan, - ərinə gücü çatmayan Emma katibəni qarğışladı.- Günorta evə gəl, sənə sözüm var.

Arvadını daha da hiddətləndirməmək üçün kişi dərinə getmədi.

-Baş üstə, - deyib telefonu bağladı.

Rafael yanında uzanmış katibəsini tumarladı.

-Canım-gözüm, qalx çay dəmlə. Bir azdan işçilər gələcəklər.

Katibə nazlanıb yerində bir az da büzüşdü.

-Yuxum var,- dedi.

-Gecə yatarsan, indi qalx, gecdir.

Katibə könülsüz yerindən qalxıb kabinetin istirahət otağından çıxdı.

Sonra iki stəkan çay və şirniyyat qoyulmuş podnosla içəri girdi. Rafaelin yanında oturdu, arada onu qucaqlayıb öpürdü.

-Rufa, bir yerdə ağ royal görmüşəm. Aldığım evə o çox yaraşar.

- Sənin aldığıın yox , mənim aldığıın evə - deyib Rəfael gülümsədi.

-Hə, bağışla Rufa sənin aldığıın evə -deyib qız da gülümsədi

- Ay qız sənə neçə dəfə demişəm ki, mənə Rufa demə.

Eşidən olar, ayıbdır axı. O cür gözəl adım var, adımla çağır məni. Neçəyədi o royal? Birdən gücüm çatmaz ha...

-Çatar, çatar. Cəmi beş minədir.

-Sən məni müflis edəcəksən. Yaxşı, alaram. İşçilər gəlməmiş sən çıx, get evə, yeməyini ye, əynini dəyiş gəl, çox gecikmə. Taksi ilə get.

Dana cox xoşbəxt idi.Onun əsil adı Dürdanə idi. Sadəcə yaxınları onu Dana çağırırdılar.Rəfael ona yeni tikilmiş binada iki otaqlı,gözəl təmirlı, mebelləri ilə birlikdə cəh-cəllalı mənzil bağışlamışdı.

Dana taksi çağırıb yeni evinə getdi.Paltarını dəyişib, üst başını səliqəyə saldı.Mətbəxə keçib səhər yeməyi yedikdən sonra qonaq otağına keçdi.Bir qədər dayanıb evinin gözəlliyinə baxdı.Təzə royalı üçün gözləri ilə yer axtardı. Birdən sevinərək"tapdım"-dedi.Otağın yuxarı başında boş yer saxlamışdı."Bura qoyacağam"- dedi və qəfil saata baxdı."Ay aman işə gecikdim"-deyib tez otaqdan çıxdı.Ayaqqabılarını geyindi.Bayıra çıxıb qapını bağlayıb aşağı düşdü.Taksi onu gözləyirdi. Maşına əyləşib birbaşa işə gəldi.İşçilərlə salamlayıb otağına keçdi.Qəbula çoxlu insanlar gəlmişdi.Tez çantasını stolun üstünə qoyub ,kompüterini açdı.Qəbula gələnlərin siyahısına baxdı.Stol arxasına keçib əyləşdi.Stolun üstündəki telefonun dəstəyini götürüb, üstündəki kiçik düyməni basdı."alo"səsini eşidən kimi soruşdu:

-Rəfael müəllim sabahınız xeyir,qəbula gələnlər sizi gözləyir. İçəri nə vaxt keçsinlər?

-On dəqiqədən sonra

-Baş üstə -deyib dəstəyi yerinə qoydu.Sonra çantadan

iri güzgüsünü çıxarıb üz-gözünə ,uzun saçlarına və sinəsi açıq koftasına bir neçə dəqiqə baxıb özü ilə fəxr elədi. Gözəlliyinə o qədər valeh oldu ki, birdən bir qoca kişinin eynəyinin altından onu diqqətlə süzdüyünü hiss etdi..Tez güzgünü çantasına qoyub , pərt halda soruşdu:

-Nə lazımdır?

-Qızım keçmək istəyirəm ,olar ?-deyə kişi soruşdu.

Dana saata baxdı.Artıq on dəqiqə keçmişdi.Ayağa qalxıb qapını içəri açdı:

-Buyurun!

-Sağ olun. –deyib kişi onun açıq sinəsinə bir də baxıb içəri keçdi.

Dana qarıya söykənilib dərindən nəfəs aldı.Öz-özünə deyindi: “Qoca kaftar! Elə bil baxmağa yer yoxdu.Gözləri sinəmdə qalıb.”-deyib koftasını düzəltdi....

Arvadına söz verdiyi kimi, Rafael günorta evə gəldi. Hiss etdi ki, Emma ağlayıb.

-Emma, nə olub yenə?

-Nə olacaq, evimiz yıxılıb, rüsvay olmuşuq. Sənin başın qarışıb katibəyə, oğlunu da dilənçi Səkinənin qızı qaçırıb. İki gündü oğlun yoxa çıxıb. Bayaq zəng etdi ki, “bizi axtarma, narahat da olma, rayondayıq, bir həftəyə gələcəyik. Məni bağışla, belə alındı”. Mən deyirdim axı oğlunla məşgul ol, onu boş burxma, sən də dedin, uşaqdı.Vaxtında yanına çəkib məşgul olsaydın, belə olmayacaqdı.

-Ay arvad, ürəyə hökm etmək olmur. Sən anan Haykanuşun ölmüşü, qurtar bu söhbəti, bir-birlərini sevirlər, bu yetər. Allah mübarək eləsin. Sən etiraz etməsəydin, qaçırmayacaqdı, el adət ilə toy edib, gəlin gətirəcəkdik. Get süfrə aç, yeməyimizi yeyək.

Rafael vanna otağına keçdi, güzgüdə özünə baxdı, fikirləşdi ki, oğlu da özünə oxşayır, qürrələndi. "Amma saqqalağarmış tez evləndi, mən onun anasını alanda otuz yaşındaydım- o günə daş düşəydi - bunun on doqquz yaşı var". Yuyunub yemək otağına keçdi.

Süfrə hazır idi. Emma çay süzüb ərinin qarşısına qoydu. Keçib kişilə üzbəüz oturdu. Araya səssizlik çökmüşdü. Emmanın ürəyi dolu idi. Haradan başlayacağını bilmirdi. Gözləyirdi, əri toqqasının altını bərkitsin, sonra ürəyini boşaltsın. Bilirdi ki, özünü saxlaya bilməyəcək, ərini kobudlayacaq. Ac kişi ilə ağız-ağıza vermək məsləhət deyildi. Rafael çox sakit görünürdü, əhvalını pozmadan yeməyini yeyirdi. Pürrengi çaydan bir qurtum alıb özü söhbəti açdı:

-Emma, özünə dərd eləmə, çörəyini ye, çayını iç. Olacağı çarə yoxdur. Oğlumuz o qızı sevir. Biz neynəsək, mənası yoxdur. Bircə oğlumuz var, deyirsən, ondan imtina edək? Olmaz. Qoy gəlsinlər, barışaq getsin. İkisi də oxuyur, elə olmasın ki, institutu atsınlar. Su girdi qaba, oldu içməli.

Emmanı od götürdü, ərinin soyuqqanlılığı səbrini daşdırdı:

-Sən nə danışırısan? Hə qab, nə su? Mən o qabı o həyasızın anasının başında sındıraram. Necə də mənim oğlum yoldan çıxardılar? Mənim evimi yıxdılar, arzularımı gözümdə qoydular.- Emma hönkürüb otaqdan çıxdı.

Rafaelin arvadına yazığı gəldi, fikrə getdi. Arvadına haqq qazandırdı, oğlunu qınadı: "Elə bil qız qəhəd idi. Dostlarımın elə qəşəng qızları var ki. Birini alacaqdım, şərəfətli toy çaldıracaqdım, bir yaxşı kişi ilə qohum olacaqdım, bir yandan mən, bir yandan qayınatası oğluma arxa-dayaq olacaqdıq.

İndi durum toy edim, eşidən-bilən nə deyəcək? Mənə gül-məyəcəklərimi? Üzümə deməsələr də, arxamca ələ salacaqlar ki, Rafael müəllim süpürgəçi Səkinə ilə qohum olub”.

Elçinlə Gülnar həyatlarının ən gözəl günlərini yaşayırdılar. Qaldıqları otel meşənin içində idi. Əl-ələ tutub gəzir, təmiz havanı ciyərlərinə çəkirdilər. Quşların cikkiltisindən başqa səs eşidilmirdi. Axşamlar musiqi səsləri ətrafa yayılır, insanları rəqs meydançasına cəlb edirdi. Nə Elçin, nə də Gülnar sevinclərinə zəhər qatmaq fikrində deyildi. Bir neçə gündən sonra nələr baş verəcəyini düşünmək istəmirdilər. Atan-ana yaddan çıxmışdı. Bu dünyada bir tək onlar vardı: Elçin və Gülnar...

Amma hər şeyin bir sonu var. Tətil bitmişdi.

Camadanlarını yığmışdılar. Səhər yeməyindən sonra yola çıxacaqdılar.

-Adam heç getmək istəmir. Eybi yox, gələn dəfə buraya artıq evlilər kimi gələrik. Bir sağ-salamat gedək çataq, evdəkilərlə barışaq, hələ çox tətillərimiz olacaq. Yəqin ki, anamın hirsli soyumuş olar.- Elçin dediyinə özü də inanmırdı, amma hər halda ümid edirdi ki, hər şey yaxşı sonluqla bitər. – Anam mənimlə nəfəs alır, mənsiz yaşaya bilməz.

-Birdən bizi bağışlamadılar?- Gülnar sanki indi ayılmışdı, artıq narahat olmağa başlamışdı.

Elçin planını söyləmək üçün fürsət yarandığına sevindi:
-İstəyirsən, səni aparıb qoyum evinizə, mən də öz evimizə gedim, yəni kəşfiyyata. Görüm, vəziyyət necədir? Gərginlik olsa, anamı dilə tutaram. Atam qorxulu deyil, əsas məsələ anamı yola gətirməkdir. Gülnarın razılaşmaqdan başqa yolu yox idi...

Qapını xidmətçi qız açdı.

-Anam haradadı?- Elçin cavab gözləmədən yataq otağına keçdi.

Emma oğlunun bu gün gələcəyini bilirdi. Oğlunun ürəyini yumşaltmaq üçün özünü xəstəliyə vurmuşdu. Oğlunun səsini eşitsə də, yerindən qımıldanmadı.

-Salam, ana,- deyib Elçin anasına tərəf əyilib onu öpmək istədi. Emma oğlunu əlilə özündən kənarlaşdırdı.

-Nə işin var burada?

-Ana, nə deyirsən, evimə gəlməyim?

Emma hiss etdi ki, oğlunun bir ayağı qaçaraqdı, söhbəti yumşaltmaq qərarına gəldi.

-Nə yaxşı yadına düşdü ki, bura sənin evindi? Evdən gedəndə deməzlər ki, ay ana, ay ata, gəzməyə gedirəm, iki gündən sonra gələcəyəm. Fikirləşmədin ki, biz narahat olarıq, gecə gözümüzə yuxu getməz, təzyiqimiz qalxar, iflic olarıq?

-Yaxşı da, ana, düz deyirsən, bağışla.

-Hə, oğlum, gəncsən, o süpürgəçinin qızı səni yoldan çıxarmışdı, həvəsdi-bəsdı. Yığış evin-əşiyinə. Dərslərini oxu, əlinə sənət al. Hələ o qədər qız görəcəksən ki... Evlənmək istəyəndə də, özümüz sənə bir yaxşı ailədən qız seçəcəyik.

- Emma yerində dikəlib zəndlə oğluna baxdı.

Elçin duruxdu, anasını acılamaq istəmədi, ona görə də yumşaq tərzdə anasını dilə tutmağa çalışdı:

-Ana, sən Gülnarı tanımırısan, vallah yaxşı qızıdır. İndi elə tərbiyəli qızlar çox azdır. Sən hələ bir onunla tanış ol, özün görəcəksən.

-Yox, sən deyəsən, ağıllanmamısan. Qapı açıqdı, get, süpürgəçinin qızı səni gözləyir.

-Ana...

Mən sözümlü dedim, - Emma üzünü divara çevirib uzandı, örtüyü hirsələ üstünə çəkdi.

Elçin danışmağın mənasız olduğunu görüb otaqdan çıxdı.

Çıxış qapısına yaxınlaşanda arxadan atasının səsi qu-laqlarında şapalaq kimi şapıldadı:

-Maşının açarını və cibindəki pulları qoy stolun üstünə, sonra gedə bilərsən.

Elçin arxaya çevrildi. Atasının üzünə baxdı. Atasını heç belə görməmişdi. Heç bir şey deməyib astaca əlini cibinə saldı, maşının açarını və cibindəki pulları son qəpiyinə kimi çıxarıb girişdəki dolabın üstünə qoydu. Bir də atasının üzünə baxdı, atası heykəl kimi yerində donmuşdu.

Elçin:

-Sağ ol, -deyib qapıdan çıxdı.

Rafael bir xeyli yerindən tərpənmədi. Sonra yataq otağına keçdi. Emma yerində uzanmışdı, göz yaşları gözlərinin kənarlarından süzülüb yastığa damlayırdı.

-Emma, deyəsən, yaxşı eləmədik. Qızı qəbul etmədik, üstəlik oğlumuzu da itirdik.

-Səndə də günah var, bir dəfə də sən onu danlayaydın da, elə deyirdin "dəymə, dəymə". Nə oldu, gəldin mənə deyənə?

-Deyirdim, kefini çəkir, qızdan doyub əl çəkəcək. Nə biləydim ki, vəziyyət belə ciddidi,- Rafael yorğun addımlarla qapıya tərəf getdi.

-Hə, o barədə sənə oxşamayıb, - Emma fürsətdən istifadə edib ərini sancdı.

Rafael bildi ki, arvadı oğlundan əl çəkib, indi hirsini ondan çıxacaq, tələsik otaqdan çıxdı.

Elçinin qanı qaralmışdı, çarəsizcəsinə küçələri dolaşır, nə edəcəyini, haraya gedəcəyini bilmirdi. Bir az da peşman kimiydi. Fikirləşirdi ki, deyəsən, tələsiblər, əvvəlcə təhsillərini başa vurmalıydılar, sonra iş düzəlib evlənə bildilər. İndi nə edəcəkdilər? Evi yox, cibində pulu yox, necə olacaqdı bu işlərin axırı? Elçinin Gülnargilə getməkdən başqa çarəsi yox idi.

Ayaqlarını sürüyə-sürüyə bir də gördü ki, Gülnargilin qapısındadır. Qapını taqqıldatdı. Az sonra qapının arxasından qaçaraq ayaq səsləri eşidildi. Gülnar qapını açdı. Elçin həyəətə girdi.

O, ilk dəfə idi ki, Gülnargilə gəlirdi. Səkinə qızının istəklisini mehribanlıqla qarşıladı:

-Xoş gəldin, oğlum.

Elçin bir az sıxılırdı, nə deyəcəyini bilmirdi. Gülnar çay gətirmək üçün qalxdı, Səkinə:

-Sən otur, qızım, mən sizə bir yaxşı çay dəmləyim, - deyib otaqdan çıxdı.

Elçinin əhvalı Gülnara da təsir etmişdi, sual verməyə ürək eləməirdi, bilirdi ki, cavab onu sevindirməyəcək. Allahdan Səkinə tez qayıtdı, əlindəki podnosda mürəbbə dolu kiçik vaza, mürəbbə qabları, qaşığı və qəddan vardı.

-Çayımız yaxşı dəm alsın.- dedi. Sonra üzünü Elçinə çevirdi- Oğlum, darıxmırsan ki?

-Yox, narahat olmayın.

Gülnar çay gətirdi. Hələ ki söhbət alınmırdı. İkinci dəfə çay gələndə Səkinə sükutu pozdu:

-Mənə yəqin ki, sözün var, oğlum.

-Səkinə xala, neçə ildir qonşuyuq. Məni də uşaqlıqdan tanıyırsınız. Mənim Gülnara münasibitimi bilirsiniz.

-Bilirəm, amma deyəsən, bir az tələsmisiniz, siz hələ çox gəncsiniz, işiniz ancaq oxumaq olmalıdır.

-Səkinə xala, siz düz deyirsiniz, amma anam Gülnarı qəbul etsəydi, mən gözləyərdim. Ona görə məcbur olduq. Fikirləşirdim ki, anam fikrindən daşınar, amma hələ ki, hirslidir, - Elçin yavaş-yavaş əsas məsələnin üzərinə gəlirdi. - Amma zamanla hər şey düzələcək. Biz Gülnarla evlənəcəyik. Bizi heç kim ayıra bilməz.

Səkinə köks ötürdü, başını aşağı saldı, heç nə demədi.

Elçin Gülnargildə qalırdı. Əvvəllər qonum-qonşuya görünməməyə çalışırdı, amma cidanı çüvalda gizləmək olmur, tezliklə ətrafda hamı məsələdən agah oldu. Bir gün Emma da təsadüfən xidmətçilərinin söhbətini eşitdi. Biri o birinə deyirdi ki, yazıq Səkinə, özü güclə dolur, yeyəninin biri də artıb. Emma xidmətçilərin üstünə qışqırdı, istədi on-

ları qovsun evindən, tez də fikirləşdi ki, onları qovsa, bu səfər də gedib orda-burda evinin söz-söhbətini yayacaqlar.

Emmanın gecəsi-gündüzü yox idi. Gecələr yerinə qor dolur, sabahı dirigözlü açır. Qulağı səsdə idi, gözləyirdi ki, bir gün qapı açılacaq, oğlu içəriyə girəcək, “ana, peşman oldum, həmişəlik qayıtmışam,” deyəcək. Amma günlər keçir, həftələr ay olurdu, nə gələn vardı, nə gedən. Qadın fikirləşdi ki, belə getsə, oğlunu itirəcək, bir də görər ki, süpürgəçi Səkinənin qızı oğlan da doğub, onda necə olacaq? “Səkinənin cadusunun gücünə bax e, topdağıtmaz evdə yağ-bal içində böyümüş oğlan cıncırını da çıxarmadan ac-susuz gedib oturub daxmada. Evin dağılsın, Səkinə, evimi dağıtdın”.

Emma son çarəyə əl atmaq qərarına gəldi. Soraqlaşılıb bir adam tapdı, Səkinənin evini yandırmağı sifariş etdi. Dönə-dönə tapşırırdı ki, sifarişi oğlu orada olmayanda yerinə yetirsin.

Bir gün Elçin evə gec gələcəyini dedi, dostlarından birinin ad gününü qeyd edəcəklərmiş. Gülnara tapşırırdı ki, onu gözləməsin. Səkinə isə işə erkən getdiyindən tez yatırdı. Gecənin bir aləmi Gülnar yuxuda boğulduğunu hiss etdi. Onu öskürək tutmuşdu, özünü halsız hiss edirdi. Bir təhər gözlərini açdı, evin bir küncündən alov yüksəlirdi, otağı tüstü basmışdı. Can şirindir, tez yerindən sıçradı, anasının yatdığı otağa qaçdı. Anasının dünyadan xəbəri yox idi, yatırdı. Gülnar var səsiylə çıxırdı:

-Anaaaa. Qalx ayağa, ev yanır!

Anası sanki heç nə eşitmirdi. Gülnar anladı ki, tüstüdən anası boğula bilər. Əllərini anasının qollarının altına salıb sürüməyə başladı...

Elçin tını burulanda Səkinənin evi səmtinin işıqlandığını gördü. Bu, qərribə işıq idi, lampa işığına bənzəmirdi. İçindən bir hiss keçdi, nədənsə narahat oldu, evə sarı qaçmağa başladı. Qapıya az qalmış anladı ki, Səkinənin evi yanır. Giriş qapısına bir təpik vurdu. Qapı yerindən qopdu. Yaxşı ki, evin qapısını bağlamamağı tapşırmışdı, amma alov dilimlərindən evə girmək olmurdu. Həyətdəki su kranının altındakı vedrəni doldurub qapının üstünə boşaltdı. Vedrəni bir də doldurub üstünə tökdü və içəriyə cumdu.

-Gülnar!

Elçinin səsi məhəllni oyatdı. Qonşular gələndək o, qadınları bayıra çıxarmışdı. Qonşular gəlib təcili yardım çağırıdılar. Təcili yardım huşsuz qadınları xəstəxanaya apardı. İkisinin də vəziyyəti ağır idi. Elçin reanimasiya şöbəsinin qapısında sabahladı. Səhər həkimlər Səkinənin ayıldığını xəbər verdilər. Gülnar isə hələ də özünə gəlməmişdi. Elçin gecə-gündüz xəstəxanada qalırdı, boş palatada yatırdı. Bir neçə gündən sonra Səkinə ayağa qalxdı, Gülnar isə süni aparata qoşulmuşdu. Vəziyyəti ağır olaraq qalırdı. Artıq həkimlər də ümidlərini itirmişdilər.

Yanğınla bağlı təhqiqat gedirdi. Müstəntiq Elçinə demişdi ki, bu, təsadüfi yanğın deyil, sifarişli cinayətdən şübhələnirlər. Elçin əvvəlcə inanmadı, amma müstəntiq bəzi dəlillər gətirdikdən sonra inanmağa başladı və qərribədir ki, ilk ağlına gələn anası oldu.

Bir həftədən sonra Gülnar özünə gəldi. Elçin sevinmə

də, nigaranlığı çəkilmirdi. Anasını onun qədər yəqin ki, bir də atası tanıyırdı. Bilirdi ki, anasının hikkəsi yeri-göyü çatlada, amma anasının kimisə aradan götürmək kimi bir cinayətə əl ata biləcəyinə inanmaq istəmirdi. Bir gün xəstəxanaya gələndə Səkinəni çox pərişan gördü. Qadın bildirdi ki, bu gün havasını dəyişmək üçün xəstəxananın həyatində gəzişəndə orta yaşlı bir kişi ona yaxınlaşıb soruşdu ki, adı Səkinədir? "Hə" cavabını alanda deyib ki, qızını da götürüb bu şəhərdən yox olsun, əgər buradan çıxıb getməsələr, bu dəfə canlarını qurtara bilməyəcəklər. Elçinin heç şübhəsi qalmadı ki, bu yanğın məsələsinin arxasında anası dayanıb. Yoxsa kasıb Səkinə ilə kimin nə işi vardı?

Bakı-Moskva qatarının yola düşməsinə az qalmışdı. Səkinə vaqonda yerini tutmuş, pəncərədən Gülnargilə baxırdı. Elçin Gülnarın əllərindən tutmuşdu, qızın yanıq izləri qalmız yanaqlarından yaş axırdı. Oğlan nəsə deyir, qız da arada bir kəlmə kəsib, hey göz yaşlarını silirdi. İki də vaqonun qapısına yaxınlaşdı, Elçin Gülnarı qucaqladı, qız başını onun çiyinə qoydu...

Bir neçə dəqiqədən sonra artıq Gülnar pəncərədən Elçinə əl edirdi.

Səkinə də ağlayırdı. Qatar anbaan onları doğma şəhərdən uzaqlaşdırırdı. Gülnar oturacağı küncünə qısılib göz-

lərini bir nöqtəyə zilləmişdi. İri gözlərindən yaş süzülürdü. Anası qızına təhlükə barədə heç nə deməmişdi. Həkimlərin onu müalicə üçün Moskvaya yolladıqlarını demişdi. Üzündəki yanq ləklərinin yalnız Moskvada təmizlənə biləcəyini söyləmiş, sağaldıqdan sonra evlərinə qayıdacaqlarını bildirmişdi. Səkinə Elçinə də bir müddət buralardan uzaqlaşmağın məqsədəuyğun olduğunu demişdi. Anasından şübhələndiyini Elçinin üzünə vurmamışdı. Nə lazımdı, onsuz da onlar bir daha görüşməyəcəkdilər. Səkinə həyatını satmışdı, ona kompensasiya da vermişdilər. Elçinə demişdi ki, Gülnar sağalsın, sonrası Allah kərimdir. Amma heç kimə bildirmədən qərara gəlmişdi ki, ölümlə hədələndikləri şəhərə bir daha dönməyəcəklər. Səkinə süfrəyə yağ-pendir düzdü. Çaydan dızıldayır, qazançada yumurta qaynayırdı.....

20 il sonra.. Moskva. İnsanların arzuladığı gözəl təmiz şəhər. Səhər tezdən hamı işə tələsir. Səkinə saatın səsinə yuxudan oyandı. Səhər saat yeddi idi. Ayağa qalxıb əynini geyindi. Hamama keçib əl-üzünü yuduqdan sonra mətbəxə keçdi. Çaydanı qaz sobasının üstünə qoyub altını yandırdı. Soyuducunu açıb səhər yeməklərini stolun üstünə düzdü.

-Qızlar, oyanın, bax gecikəcəksiniz. –deyib onları mətbəxdən səslədi.

-Mən oyanmışam, sən gəl gör bu tənbəli oyada bilərsən?

Gülnar vanna otağına keçdi. Səkinə qızının yataq otağına girdi, ikinəfərlik iri çarpayının bir tərəfinə qısılmış qıza sarı əyildi.

-Lalə, nənə qurban, dərsə gecikəcəksən, qalx.

Qız heç halını dəyişmədi.

Gülнар içəri girdi.

-Lalın dilini anası bilər. Gör indi mən onu necə dırqu-
zacağam?- deyib qızının üzərindəki yorğanı qaldırdı.

Qız:

-Yaxşı da, ana. Qoy yatım da - deyə mızıldandı.

-Dərsdə yatarsan, qalx.

-Ey, ana, dərsdə yatmaq olur?

-Olur. Mühazirələrdə o qədər yatmışam ki, - Gülnar qı-
zından əl çəkmədi.

-Sizin vaxtınızda olurmuş yəqin. Birinci Viktor Petrovi-
çin dərsidir, adama göz açmağa imkan vermir. Eeee, ana,
yuxumu qaçırdın.

-Lap yaxşı, indi rahat qalxa bilərsən.

Səkinə çay süzdü, dinməzcə yeməklərini yedilər. Lalə
tez geyinib evdən çıxdı.

Gülнар masanı yığışdırmaq istədi, Səkinə qoymadı.

-Mən yığışdıraram, sən ləngimə. Axşama nə bişirim,
bala?

-Nə istəyirsən bişir, mənim üçün fərqi yoxdur, - deyib
Gülнар mətbəxdən çıxdı.

Səkinə qızının arxasınca səsləndi:

-Bir dəfə də sən istə də, bala, De ki, ana, filan yeməyi
bişir mənimçün.

Gülнар anasının gileyini eşitsə də, bir söz demədi. Az
sonra qapıdan səsi gəldi:

-Mən getdim.

-İşin avand olsun, bala.

Gülzar elmi-tədqiqat institutunda işləyirdi. Moskvaya gəldikdən sonra burada universitet bitirmiş, həyatın axarına düşmüşdü. Lalə də bu şəhərdə dünyaya gəlmişdi. İlk vaxtlar Səkinə işləyirdi, o, Gülzarın bu dünyada tək dayağı idi. Qızı Bakıya qayıtmaq istədiyini dedikdə, anası hər dəfə bir bəhanə gətirir, vaxtı uzadırdı. Bir gün də dedi ki, təsadüfən köhnə qonşularından birinə rast gəlib, o deyib ki, Elçin evlənib. O gün Gülzarın son ümidi puç oldu. Elçinə haqq qazandırılıb, anasından küsdü. "Yazıq oğlan nə qədər gözləyəcəkdi ki? Gördü ki, məndən xəbər yoxdur, getdi evləndi. Sən imkan vermədin vaxtında evimizə qayıtmağa. Bizi xoşbəxt olmağa qoymadın". Səkinə qızından incimədi, çünki onun olanlardan xəbəri yoxdu, qızının ondan küsməsinə razı idi, tək canı sağ olsun.

Gülzarla evlənmək istəyənlər olmuşdu, amma onun qəlbi boş deyildi, Elçin o yeri, deyəsən, ömürlük zəbt etmişdi. Gülzar həyatından razı idi, ömrünü Elçinin yadigarına – Laləyə həsr etmişdi. Allahdan istəyi bir tək qızının xoşbəxtliyi idi.

Ləzzətli qovurmanın iştahaçan qoxusu birinci mərtəbədən adamı vururdu. Lalə liftlə beşinci mərtəbəyə qalxdı. Qapının zəngini basdı. Qapını Səkinə açdı.

-Nənə, bu insanlara yazığın gəlmir?-deyib nənəsinin üzündən öpdü.

Səkinə sualedici nəzərlərlə nəvəsinə baxdı.

-Nolub, ay bala? Neynəmişəm ki?

-Neynəyəcəksən? Bişirmisən qovurmanı, qonşuların ağzının suyu axır, indi binanı su basacaq.

-Aaaaa... İyi gəlir?

-Düz birinci mərtəbəyə.

-Başıma xeyir. Günaha bataram ha... Neyniyim, anan qovurma xoşlayır, yaxşı qoyun əti almışdım dünən, bizimkilər satırdılar, dedim, halal ətdi, alım Gülnar üçün bişirim.- Səkinə nəvəsinin sözlərini ciddi qəbul edib, özünə bəraət qazandırmağa çalışdı.

Türkəsayə nənəsinin qovurma məsələsinə belə ciddi yanaşması Laləni əyləndirirdi. Ona görə zarafatı uzatmaq istəyirdi.

-Nənə, sən anamın payını götür, qazanı ver mənə, qonşulara paylayacağam.

-Caaaan, qurban olaram balama, Moskvada doğulanda nolar, əsl azərbaycanlıdır, əliaçıq, səxavətli. Bizdə qayda belədi, evdən yeməyin iyi çıxanda qonşulara pay göndərərdik. Dayan, sizin payınızı çəkim, qalanını apar payla qonşulara. Dyadya Kolyaya da ver, yazığın heç kimi yoxdur.- deyib Səkinə tez mətbəxə keçdi.

Lalə ha çalışdı gülməyini saxlasın, bacarmadı, ucadan qəhqəhə çəkdi. Səkinə mətbəxdən boylandı.

-Nooldu, bala?

-Nənə, iyirmi birinci əsrdə yaşayırıq eee, indi Azərbaycanda da qonşular bir-birinə pay vermirlər, o ki qaldı Moskva ola.- Lalə yenidən qəhqəhə çəkdi.

Səkinə də ona qoşuldu.

-Ay sənin birçəyin ağarsın.

-Nənə, birçəyin nədir?

-Birçəyin yox, birçək, yəni saç. Dyadya Kolyaya pay apar amma.

-Yaxşı, sən süfrəni hazırla, indi anam da gələr. Mən də deduşkanın payını aparım.

Axşam süfrə başında qovurma əhvalatını anasına danışdı. Əhvalat Gülnara çox da gülməli gəlmədi, yüngülcə qımışdı.

Lalə söhbəti dəyişdi.

-Ana, sabah axşam Mədinənin atasının ad günüdür. Yubileydi, təntənəli qeyd edəcəklər. Yəqin Rasim əmi səni də dəvət edib.

Gülnar başını qaldırmadan cavab verdi:

-Hə, dünən demişdi.

Rasim Gülnarla eyni institutda işləyirdi. Arvadı bir neçə il əvvəl vəfat etmişdi. Qızı Mədinə də Lalənin tələbə yoldaşı, həm də yaxın rəfiqəsi idi. Rasimin Gülnardan xoşu gəlirdi, bunu ona da demişdi. Amma Gülnar həyatını dəyişməyi düşünmürdü.

Səhər Gülnar yuxudan başağrısı ilə oyandı. Axşam ad gününə gedəcəkdi, bu başağrısı haradan gəldi? Gün ərzində ağrıları azalmadı. Lalə bəzənib-düzənmişdi. Anasının hazırlaşmadığını görüb soruşdu:

-Ana, niyə hazırlaşmırsan?

-Başımın ağrısı keçməyib, həvəsim də yoxdur, sən get.

-Mən çıxıram, yaxşılaşsan, mütləq gəl.

Rasim şəhərin nüfuzlu yerində üçmərtəbəli villada yaşayırdı. Yubilyarın şərəfinə villanın həyəti bahalı dekorlarla bəzədilmişdi. Rasimin qohumları, dostları, iş yoldaşları toplaşmışdı. Mədinə Laləni görüb ona tərəf gəldi. Mədinənin sevgilisi Edik əlini qaldırıb onu uzaqdan salamladı. Mədinə rəfiqəsilə öpüşüb:

-Anan gəlmədi?- deyə soruşdu.

-Anamın səhərdən başı ağrıyır, dedi, yaxşılaşsa, gələcək.

-Ümid edək ki, yaxşılaşacaq. Gülnar xalanı çox sevirəm, bilirsən.

Lalə gülümsəyib:

-Bilirəm, - dedi.- Gedək Rasim əmimi təbrik edim.

Məclis qızıışmışdı, qonaqlar yeyir-içir, əylənirdilər. Rasim də qonaqlara qarışmışdı, kefi kök idi. Hərdən qarışıya sarı, hərdən saatına baxırdı. Hiss olunurdu ki, kimisə gözləyir.

Nəhayət, qonaq gəlib çıxdı. Bu, Rasimin beş il əvvəl işilə bağlı Bakıda tanış olduğu Elçin idi. Rasim dostunu mehribanlıqla qarşıladı, onu dostları ilə tanış etdi və Elçin axına qarışdı.

Lalə rəfiqəsindən ayrılıb makiyajını təzələmək üçün tualeətə getdi. Qayıdanda geniş dəhlizdə orta yaşlı bir kişi ilə üz-üzə gəldi. Bu, Elçin idi. Elçin qızı görəndə diksindi. Qız eynilə Gülnara bənzəyirdi. Elçin yerində donub qalmışdı, gözlərini Lalədən ayıra bilmirdi. Lalə kişinin baxışlarından sıxılsa da, canında bir istilik hiss etdi. Dodaqaltı qımuşıb rəfiqəsinin yanına tələsdi.

Məclisdə də Elçin tez-tez Lalənin səmtinə baxır, onun hərəkətlərini izləyirdi. Nəhayət, dözməyib dostundan Laləni soruşdu. Rasim tanışlıq verdi:

-Adı Lalədi, qızımın rəfiqəsidir. Anası hələ mənə naz edir, evlənsək, Lalə mənim qızım olacaq. Yaxşı qızıdır, oğlun olsaydı, alardın oğluna.

Elçin söz altda qalmadı:

-Özümə nə gəlib, cavan oğlanam, mənim taylarım hələ evlənməyiblər, elə özüm alaram.

Hamı gülüşdü. Rasim dostunun çiyinə vürüb:

-İştahın pis deyil, -dedi.

Rasim məclisdə var- gəl edir, Gülnarın gəlməyini gözləyirdi. Axşam saat on radələrində Gülnar Rasimə zəng vürüb onun ad gününü təbrik etdi. Gələ bilmədiyini deyib üzürxaqlıq etdi. Rasim Gülnarın bu sözlərindən çox pərt oldü. Dünəndən ürəyində nə qədər planlar hazırlayırdı. Ona bu gün evlənmək təklif edəcəkdı. Yaxın dostları ilə tanış edəcəkdı. Amma bir anda bu zənglə bütün planları alt-üst oldu. Başa düşdü ki Gülnar bilərəkdən ondan uzaqlaşır. Gülnarın qəlbinı ömürlük zəbt edən insan onu irəli getməyə qoymur. Stolun üstündəki viskini stəkana süzüb başına çəkdi. Sanki bununla o, bütün ağrıları, acıları unutmaq istədi...

Gülnarın qanı bərk qaralmışdı. Gecə Lalə evə sərxoş qayıtmışdı, ağı üstündə deyildi. Gülnar səhərcən yata bilmədi. Son vaxtlar Lalənin hərəkətləri xoşuna gəlmirdi. Qız evə gec gəlir, bəzən anasına cavab qaytarırdı. Hətta, imtahanlarında kəsiri də olurdu.

Gülnar bir neçə dəfə yataq otağına keçdi ki, görsün qızı oyanıb, yoxsa-yox? Hər dəfə də qızını yatmış gördü. Qızını danlamaq, ağzından çıxanı demək istəyirdi. Anladı ki, Lalə hələm-hələm oyanan deyil, iri bazarlıq çatasını götürüb evdən çıxdı. Bazar günləri alış-veriş etmək adəti idi.

Evə qayıdanda Laləni evdə görmədi. Səkinə dedi ki, Mədinə zəng etmişdi, sonra gəlmişdi qızı apardı.

Gülzar hirsəlndi.

-Niyə qoydun getməyə?

-Neynəyim, a bala, o qədər yalvardı-yaxardı, ürəyim dözmədi. İcazə verdim.

Gülzar aldığı ərzağı soyuducuya yerləşdirməyə başladı. Əlləri işləsə də, hiss olunurdu ki, fikri başqa yerdədir. Anasının üzünə baxmırdı. Səkinə də pərt idi. Qızının qarşısında özünü günahkar hesab edirdi, bir yandan da düşünürdü ki, guya Lalə onun sözünə baxır? Gülzar rahatlıq tapa bilmirdi, gözücu anasına baxıb sözünə davam etdi:

-O Mədinədən heç xoşum gəlmir, o dostu Edik var ha, ondan lap zəhləm gedir. Rasim oxumuş, savadlı adamdı, bilmirəm, hara baxır, nə fikirləşir? Başa düşürəm, qızın anası yoxdur, ərköyün böyüyüb, amma qız uşağını başlı-başına buraxmaq olmaz axı.

Səkinə də qızı ilə həmrəy idi:

-Düz deyirsən, bala. Anası rus olub, ata ki, bizdəndi, bircə qızını ovcunun içində saxlamalı idi. Nə deyim, Allah axırını xeyir eləsin.

Lalə maşına oturan kimi Edik maşını işə salıb sürətlə həyətdən çıxdı. Tələsirdi, ona görə ki, Lalənin anası hər an gəlib çıxa bilərdi. Mədinə sevgilisinə acıqlandı:

-Edik, yavaş, nolub? Bir gün bizi öldürəcəksən.

-Qorxma, Madi, siz etibarlı əllərdəsiniz,- Edik özünü öydü.

Bir xeyli yol getdilər, artıq şəhərin mərkəzindən uzaqlaşmışdılar. Aralıdan təmtəraqlı villalar, kotteclər görü-

nürdü. Edik maşını hündür kərpic hasarlı evin qarşısında saxladı. İri darvazanın yanındakı qapının zəngini basdı. Az keçmədi qapı açıldı, uca boylu bir oğlan onları əllə salamladı. Sonra əlindəki pultu basıb, darvazanı açdı. Edik maşını həyətə sürdü. Dəbdəbəli villada gənc qız və oğlanlar vardı, kimi içki içir, kimi siqaret çəkirdi, bir küncə qısılib öpüşənlər də vardı. Mədinə ilə Edik elə bil öz evlərinə gəlmişdilər, çox sərbəstdilər, kefləri kök idi. Lalə küncdə kresloda oturdu. Yekəpər bir oğlan əlində iki şərab badəsi ona yaxınlaşdı.

-Deyəsən, darıxırsan- deyib badəni Laləyə uzatdı.

Lalə ehtiyatla badəni aldı. Yekəpər oğlandan xoşu gəlmədi, üzlü oğlana oxşayırdı.

Oğlan Lalənin yanındakı boş kresloda yayxandı.

-Səni əvvəllər heç görməmişəm. Tanış olaq?

Lalə bu yekəpərdən qurtulmaq istəyirdi. Ona görə tənəşlik vermək istəmədi. Söhbəti yayındırmaq istədi. Ətrafına baxdı, Mədinəgil görünmürdü. Canına vicicə düşdü.

-Mədinəgil haraya getdilər?- deyə təlaşla soruşdu.

Yekəpər əlini uzadıb Lalənin saçlarını tumarlamağa başladı. Lalə başını əydi. Yekəpər Lalənin başqa qızlar kimi olmadığını fərqindəydi, başa düşdü ki, hiyləsiz ötüşməyəcək.

-Madigilin yanına getmək istəyirsən?

Lalə tələsik cavab verdi:

-Hə, haradadırlar?

Yekəpər iri salonun sonundakı qapını göstərdi:

-Dostların oradadırlar, istəyirsən, sən də get.

Lalə heç nə deməyib ayağa qalxdı, yekəpərdən qurtulduğuna sevindi. Oğlanın göstərdiyi qapıya doğru addımla-

dı. Qapı iri bir otağa açılırdı. İçəridə iri yataq vardı, divar-boyu dolab otağın böyük bir hissəsini tuturdu. Lalə otağa göz gəzdirdi. Küncdə xudmani bir qapı vardı, fikirləşdi ki, yəqin dostları bu qapının açıldığı otaqdadırlar. Qapıya yaxınlaşıb döydü, hay verən olmadı, bir də döydü, qapını astaca itələdi. Bura vanna otağı imiş. Qapını örtüb çevrildi. Yekəpəri qarşısında görüb diksindi. Özünü itirdi. Nəsə demək istədi, kəkələdi. Oğlan iri əlilə qızın ağzını qapayıb onu yatağa sarı sürüdü. Qız çabalayır, qurtulmağa çalışırdı, amma yekəpərdən xilas olmağa iqtidarı yox idi...

Lalə yataqda yarıbayğın halda uzanıb qalmışdı. Yekəpər yatağın qana bulaşdığını görüb yerindən sıçradı. Tələsik əynini geyinib otaqdan çıxdı.

-Edik, Edik...

Yekəpərin nəritisi evin divarlarında əks-səda verdi. Edik ikinci mərtəbəyə qalxan pilləkənin başından hay verdi:

-Nə bağırırsan? Müharibə başlayıb?

-Alçaq, niyə demirdin ki, qız bakirədir?- Yekəpər yumruğunu düyünləyib davaya hazır dayanmışdı.

Edik çaşıb qalmışdı.

-Hansı qız?

-Hansı qız olacaq, o sizinlə gələn qız... bir şey etməliyik, qızı qan aparır...

Edikin arxasınca pillələri düşən Mədinə çığırdı:

-Hə etdin qıza, qorilla? Lalə, Lalə...

Yekəpər Lalənin yanına qayıtdı, Mədinə ilə Edik də onun ardınca qaçdılar. Lalə özündən getmişdi, yataq al qan içində idi. Mədinə rəfiqəsini bu halda görüb qışqırdı:

-Kömək edin, kömək edin...
Edik telefonunu çıxarıb:
-Təcili yardım çağıracağam.
Yekəpər cəld telefonu onun əlindən aldı.
-Dəli olmusan? İstəyirsən, məni tutsunlar?
Edik mat-mat onun üzünə baxdı.
-Sən də istəyisən qız ölsün, hə?
-Ölmüş kimidi. Ona görə mən karyeramı məhv edə bil-
mərəm. Aparıb atacağam yolun kənarına.
Mədinə yekəpərin üstünə şığıdı.
-Əclaf! Qatil! Sən onu öldürdün, - deyib hönkürdü.
Yekəpər qızı dilə tutmağa çalışdı.
-Qulaq as mənə, sən təsəvvür edirsən, atan xəbər tutsa,
nə olacaq? Bizi ifşa etsələr, Edikin atasını işdən çıxaracaq-
lar. Bir qıza görə hamımız məhv olarıq.
Yekəpər cavab gözləmədən Laləni mələfəyə büküb qu-
cağına aldı və bayıra çıxdı..

Səkinə ilə Gülnar televizorun qarşısında oturmuşdular. Sovet dövründən qalma film nümayiş olunurdu. Qadınlar səssiz oturmuşdular, amma filmə baxmırdılar, gözlərini ek-
rana zilləsələr də, fikirləri Lalənin yanında idi. Gülnar beş
dəfə Laləni yığmışdı, bir dəfə də Mədinəni. Qızların heç
biri cavab verməmişdi. Gecə yarı olduğunu görüb, Gülnar
Rasimə zəng etdi. Rasimə dedi ki, o da nigarandı, qızının
telefonu cavab vermir. Edik də eləcə. Qərara gəldilər ki, sa-
bah da uşaqlardan səs çıxmasa, polisə xəbər verəcəklər.

Səhər tezdən Gülnarın telefonu zəng çaldı. Gülnar hövlnak telefonu açdı. Polis idarəsindən zəng vurmuşdular. Qızını ölümcül halda yol kənarında tapmışdılar.

Gülnar xəstəxanaya necə gəlib çıxdı, heç özü də bilmədi. Yolboyu ağladı. “Bilirdim bunun axırı yaxşılığa aparmayacaq. Evim yıxıldı. Nə zülümlə uşaq böyütdüm, bu da belə”. Ürəyində Mədinə və Ediki lənətləyirdi..

Məlumat şöbəsindən öyrəndi ki, qızı əməliyyat otağındadır. Səhhəti barədə hələ məlumat yoxdur. Gülnar qaçaraq əməliyyat otağının yerləşdiyi mərtəbəyə qalxdı, o tərəf-bu tərəfə baxdı, əməliyyat otağını tapdı. Bütün vücudu əsirdi, ağlamaqdan gözləri şişmişdi. Dəhlizdə var-gəl edir, ürəyində Allaha yalvarırdı.

Nəhayət, əməliyyat otağının iri qapısının bir tayı açıldı, əvvəlcə tibb bacısı, az sonra tünd yaşıl rəngli cərrah kostyumu geyinmiş eynəkli kişi çıxdı. Gülnar həkimə yaxınlaşmağa cəsarət etmirdi, bəd xəbər eşidəcəyindən qorxurdu. Həkim zəndlə ona baxdı, üzgün simalı qadının xəstənin anası ola biləcəyini ehtimal etdi. Gülnar qeyri-ixtiyari həkimə tərəf addımladı. Həkim dayanıb onu gözləyirdi. Gülnar susurdu, sadəcə həkimin gözlərinə baxır, vəziyyəti onun baxışlarından ayırd etmək isəyirdi. Həkim yorğun görünürdü, hiss olunurdu ki, əməliyyat ağır keçib.

-Siz xəstənin anasısınız?

Gülnarın ürəyi şiddətlə döyünməyə başladı, “hə” demək istədi, səsi çıxmadı.

-Əlimizdən gələni etdik, Xəstə çoxlu qan itirib. Hələ ki qanaxmanı dayandırmışıq- deyib həkim Gülnarın düz

gözlərinin içinə baxdı. Yəqin ki, qızın niyə belə bir fəlakətlə qarşılaşdığının səbəbini bilmək istəyirdi.

Nəhayət, Gülnarın dili açıldı:

-Qızıma nə olub?

-İlkin versiyaya görə qızınızı zorlayıblar. Müstəntiq sizə ətraflı məlumat verəcək. Qızınızın vəziyyəti ağırdır, bir azdan reanimasiya şöbəsinə keçiriləcək. Ümid edirik ki, bir-iki günə vəziyyəti yaxşılaşar. Hər halda belə olması üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Siz burada dayanmayın, məlumat şöbəindən xəstəniz barədə məlumat ala biləcəksiniz.

Gülnar yerində donub həkimi dinləyir, nəsə demək istəyir, amma nə deyəcəyini kəsdirə bilmirdi. Həkim sağollaşıb Gülnardan uzaqlaşdı, qadın çevrilib onun arxasında baxdı, dodaqaltı "sağ ol, doktor," dedi. Elə bu vaxt dəhlizdə Səkinə, Rasim, Mədinə və Edik göründü. Onlar Gülnarın başına topladılar. Gülnar onları görüb əsəbdən hönkür – hönkür ağladı...

Səhəri gün Lalə özünə gəldi, O, gözlərini açanda anası ağlayırdı.

-Ana –deyə Lalə ona baxdı

-Çox şükür oyandın. Yaxşısanmı, ağrıların var?

-Hə .-deyə lalə zarıdı

-Eybi yox keçəcək-deyə Gülnar əli ilə qızının saçını oxşadı .

-Ana Mədinəni çağır

-Yox olmaz, o qız bura heç vaxt gəlməyəcək. Onun ucbatından sənə başına bu işlər gəlib.

-Yox ana, Mədinənin heç bir günahı yoxdur. Mən uşaq deyiləm .Öz günahımdı.

-Yol yaxın ikən o qızdan uzaqlaş ,o səni düzgün yola aparmır qızım.

Lalə əsəbləşdi:

-Mən istədiyim həyatı yaşayacam, mənə mane ola bilməzsən.Məni heç kim nəyə isə məcbur eləmir.Bu mənim taleyimdi.İyirmi il atasız yaşadım. Bir dəfə atam haqqında danışmadın. Üzünü görmədim, şəklini göstərmədin.Bəlkə də atam olsaydı belə olmazdı. İndi mənə əxlaq dərsi verirsən.Bəs sən özün kimsən ?Tənha ana!-deyib ağlamağa başladı.

-.Qızım...,elə demə-deyib Gülnar da ağladı.

-Hamıya deyirəm ki atam ölüb.Amma bilirəm ki, o sağdı.-deyib Lalə hönkürdü....

Gülnar onu sakitləşdirə bilməyib ağlaya-. ağlaya otaqdan çıxdı...

Lalə sözündən dönmədi.Cinayət işinin açılması üçün şikayət ərizəsi vermədi.Ərizəsində yazdı ki,hər şey öz istəyi ilə olub.Əlbəttə Mədinənin ,Edikin yalvar- yaxarı,bir az da şirin vədlər öz bəhrəsini vermişdi..

Gülnar nə qədər şikayət etsə də, nəticə olmadı. Qızı həddi-buluğ yaşını keçmişdi və şikayətçi deyildi.

Gülnar da, Səkinə də qan ağlayırdılar, əziz-xələfləri öz əlilə həyatını məhv etmişdi. Amma Lalə özünü soyuqqanlı aparırdı, sanki bu fəlakət onun deyil, düşmənin başına gəlmişdi. Nənəsi-anası ağlayıb-sızlayanda "bəsdə zarıdınız, elə bil ölmüşəm, nədi, dünyanın axırındı?"-deyirdi.

Bu hadisədən sonra Edik də özünə yer tapa bilmirdi. Oturub durub Mədinəni danlayırdı:

.-Bütün günahlar səndədi.Neçə dəfə dedim bu qızdan

uzaqlaş, başımıza bəla olacaq .Qulaq asmadın.Hara getsək özünlə aparırsan. Bu dəfə canımızı qutardıq, bizi ələ vermədi.Nə bilirsən gələn dəfə necə olacaq?Gülnar xalanın bizdən zəhləsi gedir.Deyir qızımı siz bu yola çəkirsiz.İnan ki o bizi bir gün tutduracaq.

-Lalə elə qız deyil.Onu neçə illərdir tanıyıram .Bizi hec vaxt ələ verməz.Düzdü çox içir.Bu da Gülnar xalanın xoşuna gəlmir.Mən ondan ayrıla bilmərəm.O mənim ən yaxın rəfiqəmdi.

-Onda gəl sənın atanın qonağı ilə onları tanış edək .Qoy yaxınlaşsınlar. Başu bir az sevgiyə qarışsın.bizdən uzaqlaşsın.Gülnar xala da bizdən əl cəksin.

Bu təklif Mədinənin də xoşuna gəldi.Evdə atasının danlağından yorulmuşdu.Bir müddət Lalədən uzaqlaşmaq onun da karına gələrdi.

-Gələn həftə Elçin əmi bağında qonaqlıq verəcək.Onu da ora gətir.

-Yaxşı -deyə Mədinə cavab verdi.

Səkinə mətbəxi yığışdırırdı, Lalə dərstdən gəlib, yeməyini yeyib, otağına çəkilmışdı. Mobil telefonunun ekranını o yan-bu yana sürüşdürür, bekarçılıqdan darıxırdı. Telefon cingildədi. Zəng edən Mədinəydi.

-Hə, Madi – Lalə sevindi, indi uzun-uzadı laqqırtı vuracaqdılar.

-Hazırlaş, gəlirik səni aparmağa.

-Xeyir ola? Gəzməyə gedirik?

-Hə. Yaxşı geyin, bəzən-düzən, atamın dostu bizi qonaq çağırır, əla məclis olcaq,- Mədinə rəfiqəsini həvəsləndirmək istədi.

Lalə sevincək yerindən qalxdı.

-Mədi, mən qaçdım hazırlaşmağa.

Lalə paltar şkaflını açıb geyimlərini gözdən keçirdi. Sumağlı rəngli paltarını asılıqandan çıxardı, makiyaj çantasını götürüb bəzənməyə başladı. Səkinə içəri girdi, Lalənin özünə sığal verdiyini görüb soruşdu:

-Yenə o qız çağırırdı səni?

-Ay nənə, niyə Mədinədən xoşun gəlmir? Nə pislik eləyib sənə?

-Daha bundan bətər nə edəcək? Namusumuzu bir qəpiklik elədilər. Bir qızın namusdan qiymətli heç nəyi yoxdur.- Səkinə doluxsundu.

-Eee. Əl çəkin də bu keçmişin qalıqlarından. İyirmi birinci əsrdə yaşayırıq artıq...

Səkinə başını buladı, diqqətlə Lalənin üzünə baxıb soruşdu:

-Anana demisən?

Lalə heç halını pozmadan cavab verdi:

-Sən deyərsən də.

-Bəlkə, heç icazə verməyəcək.-Səkinə danışmağın mənasız olduğunu anlasa da, özünü saxlaya bilmədi.

Lalə istehza ilə nənəsinə baxdı.

-Yaxşı daaa... Mən bağça uşağıyam?

-Bağça uşağı deyilsən, amma az qala ölmüşdün. Onda da anandan icazə almayıb getmişdin.

Lalə sürməli gözlərini süzdü.

-Yenə başladı...

Mobil telefon zəng çaldı.

Lalə tez cavab verdi:

-Düşdüm, düşdüm...

Lalə çantasını götürüb qapıdan çıxdı.

Mədinə ilə Edik maşında gözləyirdilər. Lalə maşına oturan kimi soruşdu:

-Haraya gedirik, uşaqlar?

-Atamın dostu gəlib Bakıdan. Qonaqlıq verir. Sən də baxılısan axı, dedim, sənin üçün də maraqlı olar.

-Sağ ol, sən birdənəsən – deyib Lalə Mədinənin əlini sıxdı.

Elçin Moskva ətrafında xudmani bir bağ almışdı. Moskvada dost-tanışı çox deyildi. Ən yaxın dostu Rasim idi, həm də şərik biznesləri vardı. Hər gəlişində Rasim dostunu evində qonaq edir, otele getməsinə icazə vermirdi. Rasimin Bakıya yolu düşmürdü ki, Elçin də ona hörmət etsin, xəcalətindən çıxsın. Elçin fikirləşdi ki, tez-tez Moskvaya gəlir, burada evi olsa, yaxşıdır. Nəhayət, şəhər kənarında bağ sahəsində ikimərtəbəli bir ev aldı. Dost-tanışı başına yığdı. Ləzzətli milli yeməklər sifariş verdi. Canlı musiqi də vardı. Lalə və dostları içəriyə girəndə Elçinin başı qonaqlara qarışmışdı. Mədinə fürsəti əldən vermədi. Lalənin qolundan tutdub dedi:

-Elçin əmi qonaqlarla məşğuldur. Yanındakı qadınlara bax... kişinin gözünə girmək istəyirlər. Niyə də girməsinlər? Subaydı, yaraşılıqdı, ən əsası isə pulu var. Bura bax, Lala, sən də neçə dəfə demisən ki, orta yaşlı kişilərdən xoşun gəlir. Məncə, bu imkanı əldən vermə. Gəl salamlasaq Elçin əmi ilə. Oy, bağışla, Elçinlə.

Mədinə Laləni Elçinin dayandığı səmtə çəkdi. Edik onların arxasınca getdi.

-Salam, Elçin əmi, - Mədinənin səsinə Elçin başını qaldırdı. Qəribədir ki, başını qaldıran kimi gözü Mədinəyə deyil, Laləyə sataşdı. Bir anlıq duruxdu. Sonra:

-Ay, Madi, xoş gəldin, qızım, - deyib onu qucaqladı. - Atan harada qaldı?

-Mən rəfiqəmlə gəlmişəm, atam işdən çıxıb gələcəkdi. Bizi Edik gətirdi. Elçin əmi, tanış ol, bu, Lalədir. Mənim ən yaxın rəfiqəmdir.

Elçin diqqətlə Laləyə baxdı, əlini uzatdı. Lalə həyəcanlandı, o da əlini uzatdı:

-Biz görüşmüşük, xoş gəldiniz, Lalə xanım.- Elçin qızın əlini ovcunda saxlamışdı, xəyalı onu bir anlıq uzaqlara aparmışdı. Bu əlin hərərəti onun canıma yayıldı, sanki bu əlin sahibi onun doğması idi.

Elçin xəyaldan ayılıb qızın əlini buraxdı. Ediklə də görüşdü. Çox keçməmiş Rasim də gəlib çıxdı. O tək deyildi. Yanında bir gənc xanım da vardı. Qonaqlar masa arxasına keçdilər, süfrədə hər şey vardı, milli xörəklər bir-birinin ardınca süfrəyə düzülürdü. Sağlıqlar deyildikcə, məclis qızıışırdı. Həzin musiqi yerini coşqun rəqslərə verdi. Mədinə ilə Edik heç bir rəqsi boş buraxmırdı, həvəslə rəqs edir, atılıb-düşürdülər. Lalə masanın arxasında sakitcə oturub qurtum-qurtum qırmızı şərab içirdi. Elçin Laləni gözdən qoymur, tez-tez ona yaxınlaşıb darıxıb-darıxmadığını soruşurdu. Əslində onunla rəqs etmək istəyirdi, amma çəkinirdi, kənardan baxan nə deyərdi? "Kişi övladı yaşında qızla rəqs edir, bizim xalqa yaraşmaz".

Viski öz təsirini göstərdi. Elçin Laləyə yaxınlaşdı:
-Xanım qız, sizə rəqsə dəvət eymək olar?

Lalə Elçinə baxdı, gözləri xumarlanırdı. Yuxulu kimi ayağa qalxdı. Elçin əlini uzatdı, Lalə onun əlindən tutdu. Kişi gözlərini ondan çəkə bilmirdi. Qızın girdə yanaqları allanmışdı, qönçə dodaqlarından qan damırdı. Həzin musiqi çalınırdı. Elçin bir əlilə qızın belindən yapışdı, o biri əlilə qızın əlindən tutdu, yavaş-yavaş fırlanmağa başladılar...

Lalə evə qayıdanda gecə yarından keçmişdi. Onu yenə evə dostları Mədinə və Edik gətirmişdi. Ona qapıya qədər qalxmağa kömək etdilər. Sonra açarla qapını açıb içəri keçirdilər. Cəld addımlarla aşağı düşüb maşına minib uzaqlaşdılar. Gülnar mətbəxin qapısında göründü.

-Sən düzəlməyəcəksən...

-Əl çək, - deyib Lalə otağına keçdi.

Çox içmişdi, başı fırlanırdı. əynini dəyişməyə halı yox idi, özünü yatağın üstünə atdı və tezliklə yuxuya getdi.

Lalə başqa bir aləmə düşmüşdü, göyün yeddinci qatındaydı. Hər gün dərstdən sonra Elçin gəlib onu qarşılayır, birlikdə yemək yeyir, sonra şəhərin görməli yerlərini gəzib-dolaşırdılar. Elçin dönüşünü təxirə salmışdı. Anası tez-tez zəng edib, evə qayıtmasını tələb edirdi, Elçin isə bizneslə bağlı işlərinin uzandığını bəhanə edirdi. Nəhayət, bir gün Elçin Laləyə ürəyini açdı:

-Lalə, mənim sənə münasibətim ciddidir. Hiss edirəm

ki, sənın də duyğuların səmimidir. İki gün sonra Bakıya qa-
yıdaçağam. Ailəmi də xəbərdar etməliyəm, yaşlı validey-
nlərim var. Sən də fikirləş, ananla danış, bir aydan sonra
qayıdacağam. Mənə qərarını deyərsən.

-Məni də özünlə apar, - Lalə ağlamsındı, - mən hər şeyi
fikirləşmişəm. Anama demək lazım deyil, onsuz da razı ol-
mayacaq. Yaxşısı budur, məni də apar.

-Olmaz, - Elçin qızın əllərini ovuclarına aldı,- yaxşı-yax-
şı fikirləş, yaş fərquimiz var, on il sonra mənim əlli yaşım
olacaq, mənimlə yanaşı getməyə utanmayacaqsan? Bir də
ananı razı salmalıyıq. Onun razılıq verməməsi normaldır,
mən onu başa düşürəm. Sən onun tək övladısan, sən onun
həyatının mənasısan. Ananı incitməyə haqqımız yoxdur.

Gülınar qızını çox fikirli görürdü. Səssiz olmuşdu, evdə
ruh kimi gəzirdi, yeməkdən kəsilmişdi, dərsə həvəssiz ge-
dir, hətta Mədinə ilə də az-az görüşürdü. Nəvəsinin halı
Səkinənin də gözündən qaçmamışdı. Qızını qınayırdı, Lalə
ilə üz-üzə oturub dərdləşməsinə tələb edirdi. Gülınar gözlə-
yirdi ki, bəlkə qızı özü onunla danışmaq istəyər, Lalədənsə
səs çıxmırdı..

Gülınarın səbri tükənmişdi, qəti qərara gəlmişdi, bu gün
Lalə ilə danışacaqdı. İşdən sonra evlərinin yaxınlığındakı
böyük marketə girdi, çörək, meyvə və qızının çox sevdiyi
tortdan aldı. Marketdə Rasimlə rastlaşdı. Salamlaşdılar. Ra-
sim sözlü adama oxşayırdı.

- Lalə necədi?

-Yaxşıdı. Nəsə olub, sözlü adama oxşayırsan?

-Bilirsən Gülnar, neçə vaxtdı bir birimizi tanıyıırıq.Çox fikirləşdim.Sənə deməsəm düz olmazdı-deyib susdu

-Xahış edirəm, məni qorxutma...

- Yox, heçnə olmayıb. Amma sən Laləylə danışısan yaxşı olar.

-Nə danışım mən onunla ?.Sözə baxmır ,cavab qaytarır.Axır zamanlar da bir təhər olub.Yemir , içmir ,yaman fikir edir. Bilmirəm nə edim.Bəlkə Mədinə bilir ona nə olub?

- Onsuzda əvvəl axır biləcəksən. Lalə mənim yaxın bir dostumla görüşür. O,Bakıdandı.Əvvəl elə bildim dostluq edirlər..Sonra tez tez birlikdə görəndə başa düşdüm ki ,bu çox ciddidir.

-Sən nə danışırsan dostunun neçə yaşı var?

-Qırx yaşı var

-Ay aman atası yaşındadır ki? Onunla harada tanış olublar?

- Mənim ad günümdə. Hə, dedim ki , biləsən .Qızınla danış..

-Cox sağ ol Rasim sənə təşəkkür edirəm.

-Dəyməz, bu mənim borcumdu.-deyib Rasim dükan-dan çıxdı.

Gülnar onun arxasıya baxa- baxa qaldı....

Əli dolu idi deyə, qapını açarla açmadı, zəngi basdı. Qapını Səkinə açdı. Gülnar anası ilə ağızucu salamlayıb mətbəxə keçdi. Əlindəkiləri qoyub Laləni səslədi:

-Lalə, qızım, gör sənə nə almışam?

Lalədən səs çıxmadı. Gülnar onun otağına gəldi. Lalə

yataqda uzanıb həmişəki kimi telefonla oynayırdı. Başını belə qaldırıb anasına baxmadı.

Gülnar özünü o yerə qoymadı, bu gün qızı ilə ciddi söhbət edəcəkdə, ona görə Lalənin sayğısızlığına qatlanacaqdı. Rasimin dediyi sözlər ona çox təsir etmişdi. Nə olursun bu gün o hər şeyi öyrənməli idi.

- Qızım, sənə tort almışam, yeməyimizi yeyək, çay dəstgahı qurarıq.

- Mən ac deyiləm,- qızı yerindən tərpənmədi.

- Qalx görüm, nənən yaxşı yemək bişirib, süfrə hazırdır. Mən də acından ölüərəm,- deyib qızının saçlarından öpdü və otaqdan çıxdı.

Çay dəstgahını baş otaqda qurmuşdular. Büllur stəkanlarda pürrengi çay buğlanırdı. Meyvəli tort dilimlənilib boşqablara qoyulmuşdu. Səkinə tort qonaqlığına oturmamışdı, özünü yaxşı hiss etmədiyi üçün erkən yerinə girmişdi. Gülnar qızı ilə anasının yanında söhbət etməyi sevməzdi. Səkinənin yanında öyüd-nəsihət etməyi lüzumsuz bilirdi. Həyatının alınmamasında anasını günahkar bilirdi. Gülnar isə qızını xoşbəxt etmək üçün hər şey edəcəkdə.

Lalə sevimli tortunu səssiz-səmirsiz yedi, anasına təşəkkür etmək heç ağına da gəlmədi. Qalxıb getmək istədi.

-Lalə.- Gülnar qızının adını elə mehribanlıqla çəkdi ki, Lalə anasının üzünə baxdı və yerinə oturdu.

-Lalə, mən bu dünyada sənə görə yaşayıram, bilirsən?- Gülnarın gözlərində yaş gilələndi. – Sənə bir şey olsa, mən ölərəm.

-Ölməzsən. Ölənin dalınca ölən heç eşitməmişəm.

-Sənin bir dərdin var, qızım.

-Heç bir dərdim yoxdur.

-Var, qızım. Sənin dərdinə anandan başqa kim yanar? Heç kim!

-Narahat olma, yanan tapılar.-Qız yerindən qalxdı.

-Kimdir o?

Lalə təəccüblə anasına süzdü. Gülnar yalvarışlı baxışlarla onun gözlərinin içinə baxdı.

-Aç ürəyini mənə, qızım. Mənim sənə ancaq köməyim dəyər. Sənə hər barədə kömək etməyə hazırım. And içirəm, qızım, sənin üçün hər şey edəmə.

Lalə sınaıyıcı nəzərlərlə anasına baxdı, sonra gözlərinin ifadəsi dəyişdi, baxışlarından yalvarış oxunurdu. Gülnar anladı ki, qızının həvəsi gəldi-gedər deyil, vəziyyət ciddidir. Qızına arxa-dayaq olmalıdır. Araya sükut çökdü, Gülnar qızını tələsdirmək istəmirdi, Lalə ipə-sapa yatan deyildi, özü istəməsə, onun ağzından kəlbətinlə də söz çəkmək olmazdı. Qız Elçinə inanırdı, amma içində bir hissə onu rahat buraxmırdı, bunun nə olduğunu özü də anlaya bilmirdi. Məsləhətə ehtiyacı vardı. Ona həmişə öyüd-nəsihət verən, addımbaşı onu danlayan anası bu gün ona güldən ağır söz demirdi, əksinə çox mehriban, çox həlimdi, ona kömək etmək istəyir.

-Ana, ancaq məni danlama, yaxşı, -Lalə anasının dik gözlərinə baxdı, əmin olmaq istəyirdi ki, anası onu pərt etməyəcək.

Gülnar əlini qızının saçlarında gəzdirdi, gözlərini qırpmadan onun gözlərinə baxdı.

-Mən sənə əziyyət çəkdiyini görürəm, - dedi – sənə kömək etmək istəyirəm. Analar nə üçündür? Övladlarının

əlindən tutmaq, onlara kömək etmək üçündür. Mənə güvənə bilərsən.

-Ana, mən bir insanı sevirəm.

-Mən anlamışdım, qızım.

-Nədən bildin?

-Mən də gənc olmuşam, qızım.

Lalə başını qaldırıb təəccüblə anasına baxdı. Gülnar heç vaxt onunla sevgidən, sevdiyi insandan danışmamışdı. Nə oldu belə, anasının birdən-birə dəyişməsinin səbəbi nə idi?

-Sən də sevmisən?

-Kim sənə desə ki, heç vaxt aşiq olmayıb, inanma? Hamı aşiq olur. Amma heyf ki, sona qədər sevənlər az olur.

Lalə bir az qorxdı. Yenə anasının gözlərinə baxdı. Görəsən anası onu sevdiyi insandan uzaqlaşdırmaq üçün belə demir ki?

-Ana, atamı çox sevmişdin?

Gülnar bilmədi nə desin. Laləyə atası barədə, demək olar ki, heç nə danışmamışdı. Əslində Lalə atası barədə hər şeyi bilməli idi, artıq valideynlərinin məhəbbət tarixçəsini də öyrənməli idi.

Lalə sualı təkrar etdi:

-Ana, atamı sevmişdin?

-Mən onu indi də sevirəm.

Lalə mat qalmışdı. Bunu deyən onun anası idi? "Deyəsən, mən heç anamı tanımamışam", deyə ürəyində bir az da özünü qınadı. Anasının şəxsi həyatı ilə heç vaxt maraqlanmamışdı, atasını ondan nə vaxt soruşduğu yadına gəlmirdi.

-Ana, danış da, atamla necə tanış olmuşdunuz? Başdan axıra qədər hamısını danış.

Gülmar öz-öznlüyündə bir az götür-qoy etdi, danışsın-mı-danışmasınmı? Sonra qərara gəldi ki, indi danışmıyıb, nə vaxt danışacaq? Bəlkə danışdıqları elə qızı üçün də dərslər olacaq və xatirələr onu qanadlarına alıb uzaqlara apardı...

İkisi də kövrəlmişdi, Lalə elə bil anasını indi tapmışdı, az qalrdı onu qucaqlıyıb bağına bassın. Anasının halına acıyır, atasından inciyir, üzünü görmədiyini Emma nənəsini isə öldürməyə hazırdı. Qızının nə hisslər keçirdiyini Gülmara bəlli idi. Onu özünə tərəf əyib saçlarından öpdü.

-Olan olub, keçən keçib. Mən özümü bədbəxt hesab etmirəm, bir ona yanırım ki, sən atasız böyüdü. Hər şey keçmişdə qalıb. İndi mənim üçün ən vacib şey sənəin xoşbəxtliyindir. Sən mənim çəkdiklərimi çəkməməlisən. De görüm kimdi o?

-Ana, inanmayacağısan, onun da adı Elçindir.- Bu adın anasını duyğulandıracağına, özünün də işinə yarayacağına əmin olduğu üçün addan başlamağı lazım bildi.

Elçin adı qulağında cingildəsə də, qızının istəklisinin azərbaycanlı olmasına sevindi.

-Aaa, azərbaycanlıdı?

-Hə.

-Nə yaxşı... Elə qorxurdum ki, başqa millətdən kiməsə rast gələrsən.

-Yox, ana, elə özümüzüklər yaxşıdı. Amma ...- Lalə susdu. Əsas məsələyə gəlirdi, anası necə baxacaqdı yaş məsələsinə?

-Amma nə?- Gülmar narahət oldu. Bir əmma olmasını əsla istəmirdi.

-O bir az məndən böyükdü...

-Nə qədər?

Lalə yenə duruxdu. Yenə anasının üzünə baxdı, əhvalının pozulub-pozulmadığını görmək istədi. Lalə maraqla cavab gözləyirdi.

-Qırx yaşı var.

Lalə heyrətlə qızına baxdı.

-Nə? Qırx yaşı var? Sən bilirsənmi ki, atanın da qırx yaşı var?

-Yaxşı da, ana, yaşın nə fərqi var axı?

-Mahnılarda fərqi yoxdu, amma həyatda fərqi var, inan mənə, var. Sən inanırsan ki, o səni xoşbəxt edəcək? O fikirləşmir ki, onun başına bir iş gəlsə, sən nə edəcəksən?

-Ana, qırx yaş çox deyil. Elə cavan görünür ki... Çox yaxşı insandı.

Lalə Elçinlə necə tanış olduğunu, Elçinlə olan söhbətlərini bütün təfərrüatı ilə danışdı. Gülnar sakitcə dinlədi, Rəsimin ona danışdıqlarını ona bildirmədi. Qızını qorxutmaq istəmədi. Amma gecə gözünə yuxu getmədi..

Gülnar çıxış yolu axtarırdı. Gənc qızının atası yaşında kişilə evlənməsinə razı ola bilməzdi. Övldü yaşında qızlarla evlənən kişilərə nifrət edirdi. Belələrini eqoist, əxlaqsız hesab edirdi. Gözünün ağrı-qarası bircə qızını qırx yaşlı kişiyyə verib gözündən uzağa göndərə bilməzdi. Dünya dağılsa da buna imkan verməyəcəkdi.

Anası ilə söhbətdən sonra Lalənin əhvalı düzəlmişdi.

Gülnarla, Səkinə ilə davranışı da dəyişmişdi. Evdə gülür-danışır, dərslə də həvəslə gedirdi. Gülnar üzə vurmasa da, fikri-zikri Lalənin yanında idi. Onu xilas etmək, səhv yoldan uzaqlaşdırmaq üçün plan hazırlayırdı.

Lalə hər gün Elçinlə zəngləşir, birlikdə gələcək üçün planlar qururdular. Çox gec yatır, səhər güc-bəla ilə yuxudan oyanırdı. Bir gecə Gülnar qızının yuxuya getməsini gözlədi. Qız yatandan yarım saat sonra onun telefonunu açdı, adlara baxdı. Elçinin telefon nömrəsini yazdı. Planının birinci mərhələsi bitmişdi.

Ertəsi gün axşam süfrəsi başında dedi ki, onu işdən ezamiyyətə göndərirlər. Dedi ki, institutları Tbilisidə keçirilən konfransa onun namizədliyini irəli sürüb. Səkinə də, Lalə də sevindilər, Gülnar neçə illərdi Moskvadan kənara çıxmamışdı. Bu həm də nüfuz məsələsi idi, hər əməkdaşı beynəlxalq konfransa göndərməzdilər.

Təyyarə yavaş-yavaş enməyə başlamışdı, artıq buludlar yuxarıda qalmışdı, aşağıda dəniz görünürdü. Gülnar həyəcanlı idi. İyirmi il bundan əvvəl qatarla getdiyi yolu indi dəmir quş dənizin üzərindən onu geri gətirirdi. Təyyarə bələdçisi Bakının havası barədə məlumat verirdi. Müsbət 37 dərəcə. Havanın bu dərəcəsi barədə məlumatı da iyirmi ildi eşitmirdi, Bakı havasını da yadırgamışdı. Bakıdan yaralı getmişdi, incik getmişdi. Bəlkə ona görə də bu şəhərə qayıtmaq bir dəfə də olsun ürəyindən keçməmişdi. Sevimli şəhərini, doğma yurdunu onun ürəyindən çıxarmışdılar. Qızının bu başibəlalı sevdası olmasaydı, yəqin ki, bu şəhərə

bir daha qayıtmayacaqdı. Ana övlad üçün hansı fədakarlığı etməz ki...

Bakıya gəldiyini heç kimə deməmişdi, keç kimlə əlaqə saxlamırdılar. İnternet vasitəsilə oteldə yer saxlatdırmışdı. Təyyarədən hava limanının binasına birbaşa keçid vardı. Eskalatorla aşağıya enəndə binanın gözəlliyinə heyran qaldı. Bura gəliş-gediş yerindən daha çox saraya bənzəyirdi. Burada yolçu təlaş yox idi, insanlar tələsmədən, bir-birini itələmədən geniş meydançadakı baqaj transportyorundan çamadanlarını götürüb çıxışa sarı gədirdilər.

Gülнар bayıra çıxanda bir az çaşdı. Binanın qarşısından keçən yolun o biri üzünü maşın bazarına bənzəyirdi. Cərgə ilə düzölmüş bahalı, yaraşlıq maşınlar günəş şüalarının altında bərq vururdu. Gülнар yolu keçib London taksilərinin dayandığı sıraya yaxınlaşdı. Sürücüyə gedəcəyi otelin adını dedi. Sürücü maşından çıxıb Gülнарın kiçik çamadanını yerləşdirdi. Qadın bir anlıq harada olduğunu unutdu. Bu, onun qoyub getdiyi şəhər deyildi.

Yolboyu şəhəri seyr etdi. Bakı çox dəyişmişdi. Hərdən televizorda, internetdə Bakının videolarını görürdü. Amma canlı görmək bir başqa idi. Nəhayət, otelə gəlib çatdı. Otel şəhərin baxımlı yerlərindən birindəydi. Çox böyük olmasa da, çox dəbdəbəliydi. Yerləşib bir az dincəldi. Axşamüstü hava bir az sərinləndə şəhərə çıxacaqdı.

Neftçilər prospektindən baxanda bulvar çox dəyişmə-

mişdi, amma sahilə yaxınlaşanda gördü ki, buralara da əl gəzdirilib. Meydançalar genişləndirilsə də, yaşıllıq azalıb. Əvvəllər bir tək "Mirvari" restoranı ilə məşhur olan bulvar, indi restoranlar məskəni olmuşdu. Gülnar xeyli gəzib-dolaşdı, şəkillər çəkdi. Arada buraya nə üçün gəldiyini unudurdu, amma tez də yadına düşürdü. Saatlar keçdikcə həyəcanı artırdı.

Nəhayət, otelə qayıtdı. Duş qəbul edib divanda oturdu. Telefonda saata baxdı. Ona işləyirdi. Artıq zəng etmək vaxtı idi. Sonra kiməsə zəng etmək ədəbsizlik olardı. Zəng edəcəyi nömrəni açdı. Əli yünglcə titrədi, ürəyinin də döyüntüsü sürətləndi. Düyməni basdı. Telefonda uzun sığınallar eşidildi. Bir dəqiqə keçməmiş kişi səsi eşidildi:

-Alo.

Gülnar özünü ələ almağa çalışdı, səsinin titrədiyi hiss olunmamalıydı.

-Salam. Elçin bəydi?

-Bəli.

-Mən Lalənin anasıyam, Bakıdayam, sizinlə görüşməliyik.

Elçinin cavabı bir az ləngidi. Yəqin ki, belə bir sürpriz gözləməmiş.

-Nə vaxt deyirsiniz, mən hazırım. Niyə xəbər verməmisiniz, sizi qarşılayardım.

-Sağ olun. Sabah axşam saat yeddidə Kukla Teatrının qarşısında sizi gözləyəcəyəm. Ağ-qara naxışlı geyimdə olacağam. Amma Lalə bilməsin.

-Mən də ağ köynəkdə olacağam. Xüsusi əlamətlərə, mənəcə, ehtiyac olmayacaq. Kukla Teatrını qarşısında görüş

təyin edən ya bir olar, ya iki.- Elçin gərginliyi yumşaltmaq istədi.

-Gecəniz xeyrə qalsın, - deyib Gülnar telefonu bağladı.

Düz saat yeddidə Gülnar Kukla Teatrının yanındakı keçiddən çıxdı. Sağa buruldu, teatra tərəf addımladı. Asta-astta gedirdi, aralıdan Elçini görmək, bir qənaətə gəlmək istəyirdi. Teatr qapısının tuşunda arxası Gülnara tərəf ağköynəkli ucaboylu bir kişi dayanmışdı. Bəlkə də elə bilirmiş ki, Gülnar Azneft meydanı tərəfdən gələcək. Gülnar dayandı, bir az gözlədi ki, bəlkə kişi üzünü çevirər, Gülnarı görər və ona yaxınlaşar. Amm kişi yerindən tərpənmirdi. Gülnar istəmirdi ki, kişi onun gecikdiyini düşünsün, ona görə də ona tərəf addımlıdı. Kişiyə catıb:

-Salam,- dedi.

Kişi geri çevrildi, diqqətlə Gülnara baxdı.

Gülnar yerində donub qalmışdı, hiss etdi ki, əlləri soyuyur, danışsaydı, dili topuq vuracaqdı. Bir neçə dəqiqə beləcə dayndı. Elçin də həyəcanlı idi, amma nəsə demək lazımdı, o kişi idi, gənc oğlan kimi utanıb boynunu bükə bilməzdi.

-Necəsiniz?

Gülnar heç nə eşitmirdi. Geniş açılmış gözlərilə Elçinə baxırdı. Zaman Elçinə çox az toxunmuşdu, Lalənin dediyi kimi, cavan oğlana bənzəyirdi. Sadəcə saçlarına yüngülvari qar ələnmişdi. Telefonda səs bir az fərqli gəlsə də, əslində səsi bir az kallaşmışdı. Bu o idi. O...

-Elçin.

Elçin təəccüblə Gülnara baxdı. Bu çağırış ona tanış gəlirdi. Amma bir şey xatırlaya bilmədi.

-Mən çox dəyişmişəm, eləmi?- Sözünün ardını gətirə bilmədi. Huşunu itirib yerə yıxıldı...

Ləman otağa daxil olanda Gulnar pəncərə qarşısında dayanıb küçədən keçən insanlara baxırdı. Artıq o ağlamırdı. Ləmanın içəri keçdiyini görüb üzünü ona çevirdi. Ləman ona yaxınlaşdı. Onlar doğma insanlar kimi qucaqlaşib, görüşdülər. Stul çəkib əyləşdilər. Bir qədər sükutdan sonar Gülnar başına gələnləri danışmaga başladı...

-İnsan yatsa, yuxusuna girməz. Filmdə görsəydim, deyərdim, belə bir şey ola bilməz, uydurmadı. Gülnar, heç bilmirəm nə deyim? Zərbə üstündən zərbə almısan. İndi necə olacaq? Dəhşətli.- Ləman Gülnarın başına gələnlərə mat qalmışdı, bilmirdi rəfiqəsinə necə təsəlli versin. Gözləri dolmuşdu, özünü ağlamaqdan güclə saxlayırdı.

Gülnar rəfiqəsinə üzmək istəməsə də, axır ki, bir gün ürəyini boşaltmalı idi. Ona görə də olanları bütün təfərrüatı ilə danışdıqdan sonra, haradasa özündə bir yüngüllük hiss etdi, Ləmanı da sakitləşdirmək istədi.

-Düz deyirsən, dəhşətli, amma bundan da betər ola bilərdi, təsəvvür etmək belə mümkün deyil. Allaha min şükür, vaxtında xəbər tutdum və nə yaxşı ki, Bakıya gəldim. Mən bir gün görmədim, amma imkan vermərəm ki, qızım bədbəxt olsun. Neçə illərdir, anamdan incikəm, amma dünən anladım anam nələr çəkirmiş. Anama haqsızlıq etmişəm.

-Mənim növbəm bitir, Gülnar, bir azdan evə gedəcəyəm. Bax nə lazım olsa, utanma, mənə de. Qorxulu heç nəyin yoxdur. Sabah çıxa blərsən.

Gülmar rəfiqəsinə baxıb kefsiz gülümsədi.

-Sağ ol, Ləman, nə yaxşı oldu, sənə rast gəldim, səni gördüm, dərdimi sənənlə bölüşdüm, çox sağ ol, məni dinlədin,-deyib rəfiqəsinin əlindən tutdu.- Sabah gecə uçuram. Mütləq Moskvaya gəl, oturub yaxşı-yaxşı uşaqlığımızı, gəncliyimizi xatırlayırıq.

-Gülmar, elə bil mənimlə vidalaşırısan. Sabah səhər xəstəxanadan çıxırısan. Şəhəri gəzərik, sonra gedərik bizə. Gecə də səni yola salırıq. Oldu?

Ləman elə ürəklə danışırdı ki, Gülmar etiraz edə bilmədi.

-Oldu. Amma səhər gərək otele gedəm, cantamı götürməliyəm.

Ləman gülümsədi, rəfiqəsinə qucaqlayıb öpdü.

-Problem deyil, həll edərik, - deyib palatadan çıxdı.

Axşam yeməkdən sonra uzanıb telefonda xəbər oxuyurdu. Tibb bacısı qapının ağzından çağırırdı:

-Gülmar xanım, holda sizi bir nəfər gözləyir.

Gələnin kim olduğunu anladı. Özünü qərrib kimi hiss etdiyi bu şəhərdə onu Elçindən başqa kim görmək istəyərki ki? Onu görmək istəmirdi. Ona qarşı bir ikrah hissi vardı, amma qızının taleyi vardı ortada, Elçinlə işi hələ bitməmişdi. Palatadan çıxdı, üzün dəhlizin başında geniş holl vardı, oraya doğru addımladı.

Elçin küncdə kresloda oturmuşdu. Bir az aralıda xəstəxana xalatında bir qadın bir kişi ilə söhbət edirdi, ər-arvada bənzəyirdilər. Gülmarı görüb Elçin ayağa qalxdı. Gülmar ona yaxınlaşdı, kreslonun yanındakı divanda oturdu. Elçin ayaq üstə dayanmışdı. Gülmar ona baxmadan:

-Otur, - dedi.

Elçin əmrə müntəzirmiş kimi o dəqiqə oturdu.

-Dünən halım özümdə deyildi, sənə "sağ ol" deyə bilmədim. Sağ ol, məni xəstəxanaya gətirdin. Əslində mən sənənin üzündən buradayam.

-Gülnar, məni bağışla, özümə gələ bilmirəm, nə boyda səhv edəcəkdim?

Gülnar istehza ilə ona baxdı.

-Səhv edəcəkdin? Övladın yaşda qıza yaxınlaşanda nə fikirləşirdin? Elə bilirdin düz iş görürsən? Mən də nə itirib, nə axtarıram? Gör kimdən alicənablıq gözləyirəm? Emmannın oğlundan!

-Gülnar...

-Get! Bir daha qarşımıza çıxma! Qızım Bakıya gəldiyimi bilmir. Sən Lalənin adını da, özünü də, telefonunu da unudaraqsan, bildinmi? İtəcəksən bu dünyadan.

Elçin tərəddüdlə Gülnara baxdı, sanki danışmaq üçün icazə istəyirdi. Gülnarın sərt baxışına tuş gəlib susdu. Amma fikirləşdi ki, belə imkan bir də ələ düşməyəcək. Özünü topladı, Gülnarın üzünə baxdı.

-Gülnar, çox peşmanam, xəcalətdən ölürəm, məni bağışla. Biz sənənlə hər şeyi yenidən başlaya bilərik, qızımız da var, onun xətrinə...

Elə bil Gülnarı ilan sancdı.

-Nə?-Öz səsindən qulaqları cingildədi. – Qızımız var? Beş gün əvvəl sən o qızı bədbəxt etməyə hazır idin. Cəzanı aldınmı? Heç fikirləşməyirdinmi sənənin qızın da ola bilərdi və atası yaşında bir kişi sənənin qızının həyatını məhv edə bilərdi? Fikirləşmədin, əlbəttə. Gözün qızmışdı, sənə yeniyyətə qız lazım idi. Rədd ol buradan, rədd ol. Bir daha gözümlə səni görməsin.

Gülнар hirsindən tir-tir əsirdi. Dönüb getmək istədi. Elçin son çarəyə əl atdı.

-Laləyə nə deyəcəksən? Bir onu fikirləş.

Gülнар hirsə geri çevrildi.

-Deyəcəyəm ki, dünyada iki əclaf Elçin var imiş, biri mənim, biri də onun qarşısına çıxıb.

Gülнар dönüb sürətlə holdan çıxdı. Dəhlizdə pəncərənin qabağında dayandı. Bayıra baxdı. Hava qaralırdı, amma küçə insanla dolu idi, insanlar harasa tələsirdilər. Yəqin ki, xəstəxananın küçəsindən tez keçmək istəyirdilər. Cibindən mobil telefonu çıxarıb Rasimə zəng vurdu. Ona təşəkkür etdi...

Gülнар gecə vaxtı anasını, qızını narahat etmək istəmədi, onları da xəbərdar etmişdi ki, yatsınlar, qapını özü açacaq. Açarı çıxarıb qapıya saldı, səssizcə içəriyə girdi. Dəhlizin işığı yanırdı. Ev başmaqlarını geyinib yataq otağına keçmək istədi. Gördü ki, salonun işığı yanır. İçəriyə boylandı, televizor işləyirdi, amma səs alınmışdı. Anası divanda oturmuşdu, qızı başını nənəsinin dizinin üstünə qoyub uzanmışdı. Deyəsən, Lalə mürgüləyirdi.

Gülнар elə qanın kəndərindən anasını səslədi:

-Ana.

Səkinə elə bildi ki, qulağına səs gəlir. Gülнарın səsinə oxşatdı. Amma ola bilməzdi, qızı çoxdandı ona "ana" deyə, müraciət etmirdi. Həyəcanlandı. Öz-özünə: "Allah xeyir eləsin", dedi.

Gülнар elə bildi ki, anası onu eşitmir, bir də çağırdı:

-Ana.

Səkinə çevrilib qarıya baxdı, qızını görüb sevindi, doluxsundu.

-Can ana, - dedi. – Dizində yatmış nəvəsinə baxdı. Bu dəqiqə qızını qucaqlayıb bağrına basmaq istəyirdi.

Gülнар içəri girib anasının qarşısında diz çökdü.

-Çox darıxdım, ana...

Səkinənin gözlərindən yaş yuvarlanıb yanaqlarına axdı.

-Biz də yaman darıxdıq, bala. Lalə "ana" deyə-deyə yatdı.

Gülнар anasının yanaqlarını sildi, əllərini ovuclarına alıb öpdü. Sonra qızının saçlarını tumarladı, üzündən öpdü. Çox kövrəlmişdi, anasına qoşulub ağlamaq istəyirdi.

-Əynimi dəyişim, - deyib tez otaqdan çıxdı.

Səkinə qızının arxasınca səsləndi:

-Dəyiş, bala, dəyiş gəl. Sənin üçün qovurma bişirmişəm...

O hadisədən beş il keçmişdi. Ailələri böyümüşdü. İndi onlar beş nəfər idilər. Lalə universiteti bitirib işə girmişdi. Cavidlə burada tanış olmuşdular. Bir il əvvəl evlənmişdilər. Gülнар nənə, Səkinə böyük nənə olmuşdu. Evin ən kiçiyi olsa da, ikiaylıq Rüstəm hamının diqqət mərkəzində idi. Ona Gülнарın atasının adını qoymuşdular.

ALIN YAZISI

(povest)

Nərgiz Bakıda pedaqoji universiteti bitirib kəndə qayıtdı. Onun kəndə qayıtmağına anası çox sevinirdi. Çünki evdə işləyəni yox idi. Atası çox cavan yaşlarında vəfat etmişdi. Gözəl gözünün ağrı-qarası bircə balasını çox əziyyətlə böyütmüşdü. Anası həyətdə əkin-biçinlə məşğul idi, gəlirləri də yalnız oradan olurdu. Son zamanlar anasının tez-tez xəstələnməyi onu yaman narahat edirdi və özünə söz vermişdi ki, evə qayıdan kimi daha qoymayacaq anası ağır işlərlə məşğul olsun. Bütün işləri öz boynuna götürəcəkdə.

Onu qarıda ilk qarşılayan ögey xalası Bəsti oldu. Nərgizin ondan heç xoşu gəlmirdi. Amma buna baxmayaraq Nərgiz münasibəti korlamırdı.

Yaxın gəlib xalası ilə görüşdü, Xalası da onu xoş qarşıladı.

-Xoş gəlmisən, qızım, həmişə öz evində-əşiyində.

-Sağ ol, xala...

Nərgiz xalasıyla görüşüb irəli gəldi, anası və onu görməyə gələn yaxınları ilə görüşdü. Sonra əvvəlcədən hazır-

lanmış süfrə arxasına keçdilər, yedilər-içdilər, söhbət etdilər.

Nərgiz imtahan verib öz kəndlərinə təyinat almışdı. Dil-ədəbiyyat müəlliməsi işləyəcəkdi. Səhəri gün kənd məktəbinə gəldi. Göndərişi və təyinatı direktora verdi. Direktor sənədlərə baxıb: “Təbrik edirəm, səhər işə başlaya bilərsən”, dedi. Nərgiz təşəkkür edib evə gəldi. Anasına hər şeyi danışdı, səhər işə başlayacağını dedi. Gözəl:

-Çox şükür, ay Allah, - dedi. - Axşam xalan gələcək, - deyib eyhamla Nərgizə baxdı.

- Xeyirdimi? – deyən Nərgiz anasının eyhamını anladı.

-Səni istəməyə gəlir.

-Sən nə danışırısan, ana?! Kimə? Rusiyada avaralanan o başı xarab oğluna?

-Qızım, niyə elə deyirsən? Samir pis oğlan deyil.

-Yaxşı, ana, qurtar bu söhbəti, necə gələr, elə də gedər, bir də bu söhbətə qayıtmayaq.

-Ay qızım...

Nərgiz anasının sözünü kəsdi:

-Dedim axı qurtardıq bu söhbəti, - deyib masadan qalxdı.

Nərgiz otağına gəldi, yatağına uzandı, fikrə daldı. Bakıda oxuduğu dövrdə tanış olduğu, sevib-seçdiyi biri vardı. İnstitutda bir yerdə oxumuşdular. Məcid Bakıdan idi. Nərgizə söz vermişdi ki, bir-iki aya anasını elçi göndərəcək. Rayona gələndən sonra da zəng vurub hal-əhval tutmuşdu.

Axşam Bəsti gəlsə də, Nərgiz onun üzünə çıxmırdı. “Xəstəyəm” deyib yatağından durmadı. Nərgizin bu hərəkəti Bəstiyə çox ağır təsir etdi.

-Qızı yaman ərköyün böyütmüsən, ay Gözəl.

-Ay Bəsti, dünən qızın ağzını yoxladım. Daş atıb başını tutdu. Qurban sənə, incimə, vallah, qız razı deyil.

-Niyə? Samirdən yaxşısını tapacaq? Bircə oğlandı, anası qurban ona. İşləyib, ordan qazanıb göndərib, mən də o boyda ev tikdirmişəm, içi dolu. Kimə qalacaq? Niyə özgəyə qalsın? Sən bacımsan, qanımsan, qoy elə hər şey sənin qızına qalsın da. Vəziyyətinizi də bilirəm, heç cer-cehiz də istəmirəm, ev doludu. Gəlin paltarını gətirim, geyindirim, götürürəm aparım. Səndən bir çöp də istəmirəm, nəyim var, hamısı Nərgizindi.

-Nə deyirəm, ay bacı? Bəlkə Samir gələr özü danışar? Şəhərdə oxuyub gələndən qızın fikirləri dəyişib. Deyir, sevməmiş ailə qurmaq nədi? Neçənci əsrdə yaşayıyıq? Məni əşya kimi verəcəksniiz?

-Onda qoy Samir gəlsin. Deyərəm, qızın özü ilə danışar, razı salar.

-Hə, bu başqa məsələ, ay Bəsti, - deyib Gözəl gülümsədi.

-Qorxuram, bu iş çətinə düşə, - deyib Bəsti köks ötürdü.

Günlər keçdi. Nərgiz hər səhər həvəslə qalxıb şagirdlərinə dərs demək üçün məktəbə gedirdi. Uşaqlarla o qədər mehriban ünsiyyət qururudu ki, artıq şagirdləri də onu sevməyə başlamışdılar. Nərgizin mehriban xasiyyəti, gözəlliyi, ağıllı və savadlı olmağı rayon mərkəzinə, hətta digər kəndlərə də gedib çatmışdı. Yaxşı yerlərdən istəyənləri də olurdu. Anası elçilərin birini qarşılayıb, birini yola salırdı. Nərgizin ürəyi heç kimə yatmırdı. Çünki o hələ də Məcidi sevirdi. Məciddən isə səs-soraq yox idi.

Bir gün Məciddən “Məni gözləmə, get xoşbəxt ol, mən dayım qızı ilə evlənirəm. Evdəkilərə qarşı çıxma bilmədim. Məni bağışla” deyərək, mesajı göndərdi. Nərgiz bu mesajdan sonra bir müddət özünə gələ bilmədi. Əvvəlki kimi heç nəyi ürəklə etmirdi, ruhdan düşmüşdü, çox sevdiyi işinə də artıq könülsüz gedib-gəlirdi. Həyatdan küsmüşdü. Nərgizin bu halı Gözəli qorxutmağa başlamışdı. Dayana bilməyib bir gün bacısına zəng vurdu. Hər şeyi ona danışdı.

-Otaqda oturub söhbət eləyirdik, birdən Nərgizin telefonuna mesaj gəldi. Qız bir dəqiqənin içində ilan kimi qıvrıldı. Hönkürüb ağlamağa başladı. O gündən qız özünə gələ bilmir. Nə yeyir, nə içir. Nə deyirəm, elə bil daşa-divara deyirəm. Soruşuram, heç nə danışmır. Bilmirəm, bu qıza nə oldu. Mənə bir yol göstər.

-Ay qız, bəlkə Bakıda sevdiyi olub, ondan ayrılıb?

-Nə bilim, vallah.

-Samir qayıdıb gəlib, buradadı. Deyərəm, gedib qızla danışar. Söhbət edərlər. Sonra Allah kərimdi. Narahat olma görək, başımıza nə gəlir.

Bəsti sözünü bitirib tez sağollaşdı. Gözəl bir müddət telefonun yanında dayanıb fikirləşdi. Nərgizin otağına keçdi. Nərgiz uzanmışdı. Anasının otağa girdiyini görüb tez gözlərini yumdu. Gözəl Nərgizin oyaq olduğunu başa düşdü, amma özünü elə apardı ki, guya başa düşməyib. Bir az dayanıb diqqətlə Nərgizə baxdı. Qayıdıb getmək istədi. Birdən nəşə fikirləşib dayandı. Asta-asta yaxınlaşıb yatağın bir tərəfində, Nərgizin yanında oturdu.

-Qızım, qulaq as, sən mənim ağıllı balamsan, uşaq deyilsən. Neçə gündü özündə deyilsən. Bilirəm, nəşə olub,

amma danışmaq istəmirsən. Sən hələ gəncsən, bəlkə birinə könül vermisən, nə olub, bilmirəm, amma dünyanın axırı deyil. Hər şey keçir. Bu dünyada heç nə əbədi deyil.

Nərgiz tərpənmədi. Gözəl bir qədər susdu. Nərgizin saçlarını sığalladı.

-Dur, qızım, dur ayağa. Əlini-üzünü yu. Həyatın hələ qabaqdadı. Qarşına o qədər yaxşı insanlar çıxacaq ki...

Nərgiz tərpənmirdi. Gözəl onun danışmadığını görüb ayağa qalxdı, qapıya yaxınlaşanda çevrilib bir də Nərgizə baxdı. Otaqdan çıxdı. Anasının otaqdan çıxdığını görən Nərgiz dayana bilməyib hönkürməyə başladı. Gözəl qapıdan uzaqlaşmamışdı, Nərgizin hönkürtüsünü eşidirdi. Ayaq saxlayıb qayıtmaq istədi. Amma dayandı. Nərgiz içərdə ağladıqca, Gözəl də qapıda dayanıb göz yaşını tökdü. Gözəl başa düşdü ki, qızı kimisə sevir, ona görə də ağlayır. Getdikcə Nərgizin hönkürtüsü azaldı. Gözəl sakitləşdi, köks ötürüb gözünün yaşını sildi. Mətbəxə keçdi.

Səhər açıldı. Nərgiz yuxudan durub əl-üzünü yudu. Mətbəxin girişində anasına "Sabahın xeyir" deyib, keçib süfrə arxasında oturdu. Anası onun çayını süzüb hazır qoymuşdu. Nərgiz fikirli halda çayını içməyə başladı. Çox keçməmiş Gözəl də içəri girdi.

-Nuş olsun, qızım, necəsən?

-Yaxşıyam, ana. Dünənkinə görə bilmirəm nə deyim. Bağışla məni. Sən düz deyirsən, bu gündən yeni həyata başlayacağam. Daha ağlamayacağam.

Həmin gün Nərgiz gözəl əhval-ruhiyyədə işə getdi. İşdə də özünü yaxşı hiss edirdi. Yenə əvvəlki kimi deyib-gülməyə, hamıyla xoş rəftar etməyə başlamışdı. Deyəsən,

uşaqlar da neçə gündü Nərgiz müəllimənin gülüşünə həsrət idilər. Onlar da sevinirdilər. Nərgiz dərslərini qurtarıb məktəbdən çıxdı. Yol ilə gedəndə bir maşın tozunaq qaldıraraq qəfil Nərgizin qarşısında dayandı. Nərgiz çaşıb qaldı, göyə qalxan tozu əlilə qovmağa başladı. Maşının içərisinə boylandı. Maşının şüşəsi tünd rəngdə olduğundan, həm də sürücünün gözündə gün eynəyi olduğundan Nərgiz sükan arxasındakı adamı tanıya bilmədi. Hirslə dedi:

-Qarşınıza baxın da, gözünüz görmür? Üstümü-başımı batırdınız.

Sürücü tez maşından düşüb Nərgizə yaxınlaşdı.

-Bağışlayın, bağışlayın. Bilmədən oldu, - deyib gün eynəyini gözündən çıxardı. Nərgiz oğlanı indi tanıdı: xalası oğlu Samir idi.

-Bilməliydim ki, sənsən! – deyib, istehzayla Samiri süzdü.

Samir Nərgizi tanımadı.

-Bağışlayın, mən sizi tanımadım. Rusiyadan təzə qayıtmışam. Amma nəsə mənə tanış gəlirsiniz. Elə bil sizi haradasa görmüşəm.

Nərgiz tərs-tərs onu süzüb yoluna davam etdi. Samir pərt halda onun ardınca baxa-baxa qaldı. Ürəyindən keçirdi ki, bu qızla evlənmək istəyərdi. Qızdan xoşu gəlirdi. Həm gözəl, həm də ciddi. Ona da elə belə qız lazım idi. Amma birdən Rusiyada qoyub gəldiyi Marinanı və Marinadan olan oğlunu fikirləşdi. Bu fikir əməli-başlı onu narahat etməyə başladı. Düzü, Marina ilə kəbin kəsdirməmişdi. Evlənmək fikri yoxdu. Amma Nərgizin bu hərəkəti

ti, sərt cavabı Samirin qüruruna toxunmuşdu. Nərgizi bir an yadından çıxara bilmirdi.

Samir əsəbi halda sükan arxasına keçdi. Mühərriki işə salıb sürətlə oradan uzaqlaşdı. Maşını sürüb Nərgizin yanından bir də keçdi. Yenə toz dumana qarışdı. Samir Nərgizin yanından burulub sürətlə oradan uzaqlaşdı. Nərgiz əsəbiləşmişdi. Ayaq saxlayıb əsəbi halda uzaqlaşan maşının ardınca baxdı.

Nərgiz evə çatanda anası həyəti süpürürdü. Gözəl qızı görəndə diksindi:

-Başıma xeyir, bu nə haldı düşmüşən, ay qız? Üstün-başın niyə bu gündədi? Sən də həyəət süpürürdün mənim kimi?

-Hamısını o elədi!

Gözəl təəccüblə Nərgizə baxdı.

-O kimdi?

Kim olacaq? Sən də deyirsən, mən o dəliyə ərə gedim. O əməli-başlı dəlidi.

-Biy, başıma xeyir, Samiri deyirsən? Samir elədi bunu? Harada gördün sən Samiri?

-Yolda! Məktəbdən qayıdanda! Maşını yanımla elə sürdü ki, toza-torpağa batdım.

-Ay bala, qəsdən eləməz. İndi bir işdi də olub.

-Necə yəni bir işdi olub? Olmasın! Təربiyəsinin biridi o! Üstümə-başıma bax mənim!

Gözəl onu sakitləşdirmək istədi:

-Ay qızım, hırslənmə. Gör neçə ildi görmür səni. Sən burada, o Rusiyada. Yəqin tanımayıb. Tanısa, o hərəkəti eləməzdi.

Nərgiz bu sözdən daha da əsəbləşdi:

-Yəni deyirsən, məni tanısaydı, eləməzdi. Tanımadığına bu hərəkəti eləməlidir? Normal adam o hərəkəti eləyər? Mən olmayım, bir başqası olsun! Sən düz demirsən! İndidən bilinir necə insan olduğun.

Nərgiz sözünü bitirib əsəbi halda içəri keçdi. Gözəl Nərgizin öz otağına keçdiyini görüb özü də tez qonaq otağına keçdi. Telefonu götürüb tez Bəstiyə zəng vurdu. Nərgizin başına gələnləri ona danışdı. Bəsti telefonda bir xeyli qəhqəhə çəkdi. Sonra "Axırları yaxşı olsun", dedi.

Axşam Bəsti oğluna Nərgizlə qarşılaşdığını deyəndə Samir mətəl qaldı.

-Demək, mənə o sifəti eləyən Nərgiz idi? – deyib güldü. – Amma yaman gözəlləşib ha. Qoyub getdiyim Nərgiz deyil.

-Hə, xalanın qızı Nərgizdi. İndi neyləyəcəksən? Qızın könlünü necə alacaqsan?

Samir bir qədər düşündü. Birdən ağına nə gəldisə dedi:

-Tapdım! Qaçıracağam Nərgizi!

Bəsti heyərlə oğluna baxdı.

-Nə? O nə deməkdə? El adətilə alacağın. Görsək ki, naz edir, onda qaçırarsan.

-Bəs neynəyim? Başqa cür razlaşan deyil. Məndən lap zəhləsi getdi. İndiki qızlar oxumuş, qalstuklu oğlanları bəyənilir. Mənim nəyim var? Nolsun oxumuşam, ali təhsilliyəm, Alverçiyəm də!

Bəsti üzünü turşutdu:

-Minnəti olsun Nərgizin! Hər şeyin var, evin-əşiyin,

maşının. Əsas alıncadı, sonra gəlib evini-eşiyini görüb oturacaq. Həm də qaçırandan sonra neyləyəcək ki? Qayıtmayacaq evlərinə? Məcbur olub oturub arvad olacaq. Heç Gözəl də utandığından onu evə qaytara bilməz. Sən belə elə, gedək qıza əyin-baş alağ, konfet-şokolad alağ, elə bu axşam evlərinə gedək. Elə orada qızdan da üzr istəyərsən bu günkünə görə.

-Yaxşı. Sən deyən olsun. Razıyam.

Axşam hava qaralanda Gözəlgilin qapısı döyüldü.

-Get gör kimdi? – deyə Gözəl ayağa qalxdı. Masanın üstündəki boş stəkanları götürüb mətbəxə keçdi.

Nərgiz gəlib qapını açdı. Bəsti oğlu Samirlə həyəətə girdilər. Nərgiz onların gəlişindən narahat olmuşdu. Amma bürüzə verməməyə çalışırdı. Onlar da Nərgizin qonaqların gəlişinə sevinmədiyini başa düşdülər. Nərgizlə görüşüb içəri keçdilər. Gözəl gələn qonaqları gül-gülə qarşladı. Bacısı ilə görüşdükdən sonra Samirin də üzündən öpdü. “Xoş gəlmisiniz” deyib, qonaqlara əyləşmək üçün yer göstərdi. Bəsti “Həmişə xeyirə gələk” deyib sözə başladı. Gözəl qalxıb çay gətirmək istədi. Bəsti:

-İndi içib gəlmişik. Samirlə Nərgizin dünən rastlaşdığını eşitdim, heç yaxşı da olmayıb. Nərgiz yaman hirsələnib Samirə. Eşitdim, çox pis oldum. Anasıölmüş haradan biləydi ki, Nərgizdi? Gör neçə ildi burada yoxdu. İndi danışıq, razılığa gələrik, evlənib ev-eşik olarlar, Samir də arvadını götürüb özüylə aparar.

Gözəl Nərgizi təmizə çıxarmağa çalışdı:

-Elə demə, ay Bəsti. Elə bizim qız da tanımayıb yəqin ki. Evə gələndə yaman əsəbiydi. Üstü-başı da tozun içindəydi.

-Mən nə deyirəm ki, olacaqdı da. Yollar da yaman gündədi, tozanaq qalxır. Yazıq Samir də neyləsin? Olan oldu. Nərgiz haraya getdi? – deyib içəri boylandı. Çağır gəlsin bir söhbət edək, üzrxahlıq eləsin Samir.

Gözəl qızının xasiyyətini bilirdi. Amma yenə də ayağa qalxıb:

-Gözləyin görüm. – deyib Nərgizin otağına getdi. Nərgiz yerində uzanıb telefonla oynayırdı. Gözəl qapını açıb qızına dedi:

-Ay qızım, ayıbdı axı, xalangili qoyub gəlib uzanmısan burada. Gəl çay ver.

Nərgiz nədənsə etiraz etmədi. Ayağa qalxıb anası ilə birlikdə otaqdan çıxdı. Mətbəxə gedib çay hazırladı. Əlində siniylə qonaq otağına gəldi. Çayları bir-bir qonaqların qarşısında masanın üstünə qoydu. Samir baxanda gördü ki, Samir ona göz vurub güldü. “Bağışla da, xalaqızı, keç günahımdan” deyib çayla dolu stəkanı qarşısına çəkdi. Nərgiz “Allah bağışlasın” deyib, qapıya sarı getdi. Gözdən itmədən çevrilib Samirə acıqlı-acıqlı baxdı. Onun acıqlı baxışlarını Samir gördü, deyəsən, bu onun xoşuna gəldi. Samir gülümsədi. Bəsti ayağa qalxıb gətirdiyi hədiyyələri bir-bir Gözələ göstərməyə başladı. Hədiyyələr Gözəlin çox xoşuna gəldi. Sonra Bəsti Gözəli mətbəxə çağırıb üzüyü ona uzatdı. Dedi ki, üzüyü Nərgizin barmağına taxsın. Amma onların verdiyini deməsin.

-Bəs nə deyim? – Gözəl təəccübləndi.

-Deyərsən ki, anandan qalıb. İşə gedəndə taxar.

Gözəl bir qədər fikirləşdi.

-Yaxşı, elə deyərəm.

-Yaxşı, biz gedək. Axşama yemək hazırlamalıyam.

-Ay qız, hara gedirsiniz? Yemək hazırlamışam. Oturun. Özgə evi deyil ki.

-Yox, yox, biz gedək. İşlərim də çoxdu.

-Yaxşı, nə deyirəm. Özün bilən məsləhətədi. - Gözəl nəsə düşündü,-İstəyirsən, Nərgizi də çağırım?

-Yox, çağırma. Yəqin utanır. Guya bilmir biz niyə gəlmişik? - Gözələ sarı əyildi. – Apar o biz gətirən paltarları da gizlət. Sonra narazı olar ki, ona pal-paltar da gətirmişik. Deyərsən ki, burada olmayanda, özün almışdın. – deyib güldü.

-Düz deyirsən, bacı, düz deyirsən.

-Sənin qızın tərsin biridi. Allah qoysa toyumuzu eləyək, özüm onunla məşğul olmalıyam. Görək hələ Samir neyləyəcək, hər şey ondan asılıdı.

-Yaxşı, - deyib Gözəl başıyla da təsdiqlədi. – Allahdan xeyirlisi.

Gözəl Bəstigili darvazaya qədər ötürdü. “Xoş getdiniz” deyib, gülərlə yola saldı. Sonra qaça-qaça yuxarı qalxdı. Bəstinin gətirdiyi paltarları götürüb tez otağına apardı. Amma konfetlərə dəymədi, konfetlər qonaq otağında qaldı.

Səhər Nərgiz yerindən qalxıb işə hazırlaşdı. Əl-üzünü yuyub masa arxasında əyləşdi. Gözəl əlində iki stəkan çayla qonaq otağına girdi. Birdən Nərgizin gözü Gözəlin əlindəki üzüyə sataşdı.

-Bunu haradan almısan?

-Anamdan qalıb, dünən sandıqdan çıxardım. Çoxdandı taxmırdım. Sənin üçün saxlamışdım ki, işə girəndə ver-

cəyəm, gündəlik işə gedəndə taxasan. Başımız işə-gücə elə qarışdı ki, yadımdan çıxmışdı.

Gözəl sözünü bitirib üzüyü barmağından çıxarıb Nərgizə uzatdı.

-Al, tax.

-Baxım... – Nərgiz üzüyü Gözəldən alıb barmağına taxdı. – Hə, çox gözəldi, qalsın məndə. Taxaram.

Nərgiz üzüyə görə anasına təşəkkür edib üzündən öpdü. Sonra hazırlaşdı işə getdi. Gözəl elə bil vicdan əzabı çəkməyə başladı. Qızı bunu nə vax bilsə, anasını bağışlama-yacaqdı. Amma əlindən nə gəlirdi? Bəstinin sözünü yerə sala bilməzdi. Başını yelləyib köks ötürdü. Mətbəxə keçdi.

Günorta Nərgiz işdən evə qayıdanda divanın üstündə gözəl paltar gördü.

-Ana, bu nədi? Nə qəşəngdi.

-Qızım, bir qadın var, tez-tez gəlir məhəlləyə, o satırdı, mən də aldım. Elə bildim ki, xoşun gələcək.

Nərgiz paltarı götürüb sevincək otağına keçdi, tələsik geyinib güzgüdə özünü süzdü. Deyəsən, özünə heyran olmuşdu.

-Ana... Gəl buraya. Bax gör necə yaraşır? – deyə Gözəli səslədi.

Gözəl tez qızının otağına gəldi. Qızı başdan-ayağa süzdü.

-Mənim qızım çox gözəldi. Maşallah! Nə gözəl yaraşdı. – deyib qızını öpdü. – Sabah işə gedəndə geyinərsən.

Nərgiz "Yaxşı" deyib, güzgünün qarşısında fırlandı. Sonra paltarı çıxarıb səliqəylə paltar şkaflına asdı, mətbəxə keçib özünə də, anasına da çay süzdü.

-Dolma bişirmişəm, acmınsansa, bu saat hazırlayım süf-rəni. – Güzəl mehribanlıqla dilləndi.

-Yox, ac deyiləm, sonra yeyərəm,- deyib Nərgiz çayını içdi.

Güzəl bir qədər susdu, deyəsən, nədənsə söz salmaq istəyidir. Qısa fasilədən sonra ehtiyatla soruşdu:

-Samiri bu gün gördün?

Nərgizin qaşları çatıldı.

-Yox! Başa düşmədim, mən Samiri niyə görməliyəm ki? Güzəl qızın əsəbiləşdiyini görüb sözü dəyişdi.

-İşdə nə var-nə yox? Öyrəşə bilirsən? Çətin deyil ki? Uşaqlar yormur ki səni?

-Ana, xahiş edirəm sözü dəyişmə. Sənin nə demək istədiyini çox yaxşı başa düşdüm. Amma bu iş alınan deyil! Tez-tez Samirin adını çəkmə mənim yanımda. Mən Samiri istəmirəm! Xalama da de! Bu söhbəti birdəfəlik bağlayın! – deyib ağlamağa başladı.

-Yaxşı, yaxşı, istəmirsən, danışmaram. Daha niyə ağlayırsan?

-Dünən də gəldilər, səsimi çıxarmadım. Kəbud rəftar eləmədim. Amma başa düşün! Mən Samiri istəmirəm!

-Qızım, mən nə dedim ki? Peşman elədin. Yaxşı! İstəmirsən-istəm. - Güzəl sözünü deyib susdu. Nərgiz qalxıb mətbəxdən çıxdı.

Ertəsi gün Nərgiz iş həvəssiz getsədə anasının aldığı təzə paltarları geyindi, üzüyü də taxdı. dərs boyu kefi açılmadı. Zəng çalınan kimi uşaqlar qaça-qaça sinifdən çıxdılar. Nərgiz çıxışa yaxınlaşanda qapıda dayanan Samiri görüb tutuldu. Bir neçə saniyə yerindən tərpənə bilmədi. Samir

Nərgizi başdan-ayağa süzdü. Diqqətlə onun əynindəki paltarə və barmağındakı üzüyə baxıb gülümsədi. Nərgiz Samirin mənalı baxışlarından və gülümsəməsindən şübhələndi. Yaxınlaşıb narazı halda Samirə baxdı.

-Sənin nə işin var burada?

Samir onun sözünü qulaqardına vurub gülümsədi.

-Niyə belə gec çıxdın? Bayaqdan səni gözləyirəm.

-Sənə kim dedi ki, məni gözləyəsən?

-Kim deyəcək? Xalan! – deyib Samir gülməyə başladı.

Nərgiz pərt oldu.

-Yaxşı, sözünü de. Niyə gəlmisən buraya? – deyib o yan-bu yana baxdı. – Tez de, tələsirəm, evə getməliyəm.

-Mən də sizə gedirəm, anam sizdədi, onu götürməliyəm. – deyib Nərgizi bir də başdan-ayağa süzdü. – Paltarın da çox gözəldi.

-Sağ ol! – özü də bilmədən cavab verdi. – Samir, bu məsələyə bir son qoymaq lazımdı.

Nərgiz sözünü deyib ondan uzaqlaşdı. Samir də onun ardınca getdi. Maşının yanına çatanda Samir onun qarşısını kəsdi.

-Otur, səni də aparım. Onsuz da eyni yerə gedirik.

-Özüm gəədərəm!

-Tərslik eləmə, Nərgiz. Hamı bizə baxır. Durub indi burada səsəimiz-küyümüz çıxmasın da. Otur, gedək.

Nərgiz əvvəl fikirləşdi ki, maşına oturmasın. Gah Samirə, gah da maşına baxdı. Sonra ətrafındakı insanlara baxdı. Fikirləşdi ki, bura kənd yeridi. Samirlə hamının içində dalaşsaydı, söz-söhbətə səbəb olacaqdı. Ona görə də tez maşına mindi. Samir Nərgizin maşına mindiyini görüb

gözlərinə inanmadı. Elə bil bunu gözləməirdi. Tez özü də sükan arxasına keçib mühərriki işə saldı. Oradan uzaqlaşdılar.

Yol ayrıcına çatanda, Samir maşını Nərgizgilin evinə sarı yox, öz evlərinə sarı sürməyə başladı. Nərgiz bunu görüb həyəcanlandı.

-Dayan, haraya gedirsən? Səhv yola girdin!

-Yox, niyə ki? Lap elə düz yola girmişəm. Bizə gedirik.

Nərgiz qışqırmağa başladı:

-Saxla maşını!

-Məni buna sən məcbur elədin!

-Saxla maşını deyirəm! Haraya aparırsan məni?

-Dedim ki, bizə gedirik!

-Mən evimizə getmək istəyirəm, - deyib Samiri yumruqlamağa başladı. – Bu saat maşını saxlamasan qapını açıb özümü atacağam!

-Heç nə eləyə bilməzsən – deyib Samir sürəti bir az da artırdı.

Nərgizin canına qorxu düşdü.

-Bu işin axırı yaxşı qurtarmayacaq! – deyib qorxusundan ağlamağa başladı.

Maşın Samirgilin həyətinə girdi. İkisi də cəld maşından düşdülər. Nərgiz qaçmaq istəyəndə Samir tez qaçıb onun qarşısını kəsdi. Qapını bağladı.

-Heç yerə gedə bilməzsən!

-Nə istəyirsən məndən? – Nərgiz o yan-bu yana baxaraq qışqırdı. – Kömək eləyin!

-Qışqırma! Burada heç kim gəlib sənə kömək eləyəsi deyil!

-Burax gedim! Burada qalmaq istəmirəm!

-Amma mən istəyirəm ki, sən burada qalasan! Naz eləmə.Məni istəməsəydin aldığı paltarı geyinib, üzüyü taxmazdın.Sən mənim qanuni nişanlımsan. Samirin bu sözləri Nərgizi daha da özündən çıxartdı.

- Yox aşşı, Sən nə danışırsan ,paltarı da üzüyü də anam verib.

-Sən elə bil !.-deyib Samir gülümsədi. Gözəl xala səni aldadıb. Özüm almışam dükandan. İnanmırsan bax –deyib üzüyün qiymət kağızını cibindən çıxarıb, Nərgizə göstərdi.

Nərgiz aldandığını başa düşdü, yenə qaçmağa cəhd etdi. Samir bu dəfə də onun qarşısını kəsdi. Nərgiz qışqıraraq onu itələdi. Samir bezib iti bir hərəkətlə Nərgizi qucaqlayıb çiyinə qaldırdı. Nərgiz qışqıraraq Samirin küreyini yumruqlamağa başladı.

-Burax məni, əclaf! Elə bilirsən bunun heyfini çıxmayacağam səndən? Bu qurma işiydi, hə? Hamınız buna çalışırdınız, hə?!

Nərgizin onu yumruqlamağı Samirin vecinə də deyildi. Nərgiz Samirin cavab vermədiyini görüb qışqırmağa başladı.

-Kömək eləyin! Kömək eləyin!

Samir Nərgizin susmadığını görüb cəld hərəkətlə Nərgizi evə apardı. Qapını da kilidlədi.

-Uşaqlıq eləmə, qurtar! Bu evə girdin, vəssalam! Ölsən də çıxa bilməzsən! Bu evin gəlini olacaqsan! Bildin?

-Başına hava gəlib sənin? – deyə Nərgiz qışqırdı. – O dediyin heç vaxt olmayacaq, - deyib Samirə bir şillə çəkdi və barmağındakı üzüyü çıxarıb yerə atdı.

Samir elə bil yuxudan ayıldı. Necə əsəbiləşdisə, cumub Nərgizin qolundan yapışdı.

-Axmaq!

Nərgiz onun qəzəbləndiyini görüb özünü itirdi, tez də özünü ələ alıb Samiri bir də itələdi.

-Dəymə mənə!

Nərgiz çarəsiz olduğunu görüb evin pillkənlərinə sarı qaçdı, yuxarı qalxıb gizlənməyə yer axtardı. Samir də onun ardınca yuxarı qaçdı. Nərgiz otaqlardan birinə atılıb qapını bağlamaq istəyəndə Samir özünü yetirdi.

-Əlimdən heç yerə qaça bilməzsən, - deyib Nərgizin qolundan yapışdı.

Nərgiz müqavimət göstərdi.

-Məni özünə güclə arvad eləmək istəyirsən, əclaf?

Samir yerindən tərpənmədən Nərgizin qolunu sıxdı.

-Nərgiz, xeyri yoxdu, sən mənim olacaqsan!

Nərgizin rəngi ağardı. Qorxu dolu baxışlarla Samirə baxa-baxa qaldı...

Nərgiz güclə özünü toplayıb hamam otağına qaçdı. Yerə oturub hönkürtüylə ağlamağa başladı. Samir qapının arxasında dayanıb Nərgizi sakirləşdirməyə çalışdı.

-Nərgiz, bilirəm, səhv elədim. Amma səni sevməyə başlamışdım. Belə olmasını sən istədin.

Nərgiz onu dinləməmək üçün qulaqlarını tutudu. Samir qonaq otağına keçib oturdu.

Bir müddət olanaları düşünməməyə çalışdı. Nərgiz güclə qalxıb güzgüdə özünə baxdı. Özündən iyrendi. Suyu açıb duşa girdi. Suyun altında acı taleyinə bir də ağlamağa başladı. Daha gedəcək yeri olmadığını anlamışdı. Taleyilə barışmalı idi.

Nərgiz otağa keçib saçlarını quruladı. Bir müddət hərəkətsiz oturdu. Uzun-uzun fikrə getdi. Amma heç nə düşünə bilmədi. Birdən elə bil yuxudan ayıldı. Otaq möhtəşəm təmir olunmuşdu. Nərgiz belə evi yalnız filmlərdə görmüşdü. Bir qədər dayanıb otağa nəzər saldı. Xalası oğlunun belə bir evi olduğunu bilmirdi. Otaqda hər şey ağ idi. Mebellər, pərdələr, yerdəki xalaya qədər hər şey ağ rəngdə idi. Mat qalmışdı. Samir otağa girdi. Nərgiz diksinib bir küncə çəkildi.

-Toxunma mənə, - deyib qışqırdı, gözlərini yumdu.

Nərgizin gözlərini yumduğunu görən Samir astaca cibindən iri boyunbağı çıxartdı. Nərgizə yaxınlaşdı. Nərgiz titrəyirdi. Samir elə asta hərəkət edirdi ki, elə bil bir saat bundan əvvəl Nərgizi qaçıran oğlan gedib, yerinə sakit bir oğlan gəlmişdi. Samir ehtiyatla boyunbağını Nərgizin boynuna bağladı. Nərgiz titrədiyindən ona müqavimət göstərə bilmədi.

-Qulaq as, Nərgiz. Bunun geri dönüşü yoxdu, bilirsən də... İndi anam da gələcək. Bura balaca yerdi. Bir-iki saata hamının xəbəri olacaq. İstəsən də heç yerə gedə bilməzsən. Sabahdan toya hazırlaşacağıq.

Nərgiz heç nə deyə bilmədi. Gözlərini bərk-bərk yumdu. Samir deyəsən bir az peşman olmuşdu.

-Mən də istəməzdim belə olsun, - Samir arxasına da baxmadan otaqdan çıxdı.

Bəsti sevinə-sevinə Nərgiz olan otağa girdi. "Evinə xoş gəldin, qızım" deyib Nərgizi qucaqlamaq istədi.

-Allah xoşbəxt eləsin. Mehriban olun. Bir yastıqda qarının, - dedi.

Bəsti sözünü bitirməmiş Nərgizi bağına basıb öpdü. Nərgiz dayana bilməyib ağlamağa başladı.

-Uşaq kimi ağlama. Su girdi qaba, oldu içməli. Allah mübarək eləsin. Dur, dur əlini-üzünü yu, özünə gəl. Ac olarsan, sonra da düş aşağı, yemək hazırlayım, ye. Nərgiz heç nə demədi. Bəsti sevincək halda otaqdan çıxdı. Nərgiz çarəsiz halda gedib əlini-üzünü yudu. Bəstinin dediyi kimi birinci mərtəbəyə, mətbəxə düşdü. Neyləyəcəyini bilmədi. Utana-utana ətrafa baxdı. Bəsti onu səslədi:

-Gəl, otur. Çay da süzdüm.

Nərgiz istəməsə də, məcbur oub Bəstinin yanında oturdu.

Bu olanlardan ən çox Gözəl razı qalmışdı. Sevincindən yerə-göyə sığmırdı. Səbrsizliklə qızının toyunu gözləyirdi. İki həftə sonra Nərgizlə Samirin toyu oldu. Toydan bir neçə gün keçdi... Gözəl süfrə açıb qızıyla kürəkəninə barışığa çağırırdı. Məclisə qonşular, qohumlar da gəlmişdi. Səbəbkarlar hələ gəlməmişdilər. Gözəl getdikcə həyəcanlanırdı. Gözü qapıda qalmışdı. Birdən qapı döyüldü, Gözəlin ürəyi əsdı. Qızının üzünə necə baxacağını fikirləşirdi. Özü gedib qapını açdı. Nərgiz qarşısında görüb kövrəldi. Nərgizin anasından incik olduğu hiss olunurdu. Bəsti araya girib vəziyyəti düzəltmək istədi.

-Yaxşı, yaxşı, hamı bizə baxır. Öpüşün, barışın, - deyib Nərgizi Gözələ sarı itələdi.

Gözəl qızının üzündən öpüb onu qucaqladı.

-Allah xoşbəxt eləsin. Oğullu-qızlı olun, - deyib hamını süfrə başına dəvət etdi.

Qonaqlar süfrə ətrafında toplandılar, deyib-güldülər,

yeyib-içdilər. Hamının kefi kökəlmişdi. Bircə Nərgizin üzü gülmürdü. Gözəlin gözü elə Nərgizdə qalmışdı. Qızının baxışlarından onu bağışlamadığını anladı. Gözəl utandığından baxışlarını Nərgizdən çəkdi. Bəstiyə söhbətə başladı, Nərgizin evdə onlara olan münasibətini soruşdu. Bəsti sinəsini qabarda-qabarda gəlinini tərifləməyə başladı.

-Qız yaman dəyişib, əvvəlki kimi deyil. Səhərlər hamıdan tez oyanır, durur, ərinə yemək hazırlayır. Sonra oturub bir yerdə yeyirlər. Gəlini Samir işə aparır, işdən də özü gətirir. Yaman mehribandılar, Allah axıra kimi eləsin.

-Lap yaxşı, - Gözəl sevindi.

-Ev işlərini də qoymur mən görüm. Hər işi özü görür.

Bacısının sözləri Gözəlin ürəyinə yağ kimi yayıldı. Üzünü çevirib fərəhlə qızına baxdı. Nərgiz qızlarla danışib-gülürdü. Gözəl gözlərini Nərgizdən çəkmədi. Hiss edirdi ki, qızı xoşbəxtti. Gözəl üzünü yenə Bəstiyə çevirdi:

-Allah başacan eləsin. Mən də yaman sevindim. Sən də sağ ol, qızıma ana oldun. Bircə övladları da olsaydı. – deyib Gözəl köks ötürdü. – Heç dərdim qalmazdı.

-O da olar, inşallah. Bir-birlərini sevirilər. Əsas odu. Qalan hamısı düzələr. – deyib başını yellədi.

Süfrə yığışdırıldı. Süfrəyə şirniyyatlar düzüldü, çay gəldi. Gözəl qonaqlarını gülürüzlə yola saldı.

Günər keçdi. Gözəl daha tez-tez qızının evinə gedib-gəlməyə başlamışdı. Nərgiz də ailəsindən razı idi. Samirlə bir-birinə can deyib, can eşidirdilər. Gözəl qızını belə xoşbəxt gördükcə, daha çox sevinirdi.

Bir gün Samirə Rusiyadan zəng gəldi. Telefonda Marinanın "Həvəsdi, bəsd! Əgər qayıdıb gəlməsən, mən özüm

durub oraya gələcəyəm!” - deməsi Samiri narahat etməyə başlamışdı. Başqa çarəsi yox idi. Rusiyaya qayıtmağa məcbur idi. Samir fikirləşirdi ki, Nərgiz hamilə qalandan sonra qayıdıb gedər. Amma istədiyi kimi olmadı. Nərgizin uşağı olmurdu. Samir neyləyəcəyini bilmədi.

Bir gün Bəsti dayana bilməyib narazılığını bildirdi.

-Camaatın gəlinləri gedən kimi uşağa qalır. Mənim gəlinim gəldiyi neçə aydı, hələ bir şey yoxdu. Az qala bir il olacaq.

Samir bilmədi nə desin. Bu sözləri Nərgiz də eşitdiyi üçün pərt olmuşdu. Nərgizin pərt olduğunu görəndə Bəsti sözünü davam etdi.

-Ay Nərgiz, ay bala, belə olmaz! Biz nəyi gözləyirik? Hazırlaş, həkimə gedirik.-

Nərgizlə Samir deməyə söz tapmadı. İkisi də razılaşdı. -Gedək görək həkim nə deyir.

Bəsti sözünü bitirən kimi cəld qalxıb otağına getdi. Üçü də hazırlaşdı evdən çıxdılar.

Xəstəxanaya gəldilər. Nərgiz həkimin otağına girəndə Bəsti də dayanmadı, Nərgizlə bir yerdə otağa girdi. Həkimlə danışdıqdan sonra Nərgiz həkimin dediyi bütün müayinələrdən keçdi.

-Ay həkim, nə deyirsən? Niyə bu qızın uşağı olmur? - Bəsti nigaran halda dilləndi.

-İndi dəqiq bir söz deyə bilmərəm. Cavablar sabah çıxacaq. Sabah gəlin, ətraflı danışaq.

Onlar həkimlə sağollaşdı və qayıtdılar. Yolda heç kim dillənmədi. Samirin səbri daşdı.

-Niyə bir söz demirsiniz? Nə dedi həkim?

-Sabah bilinəcək, - deyə Bəsti qısa cavab verdi.

Nərgiz də, Bəsti də sübhü dirigözlü açdılar. İkisi də həyəcandan özünə yer tapa bilmirdi. Hazırlaşdılar ki, həkimə getsinlər. Evdən çıxmaq istəyəndə, Bəstinin telefonu na zəng gəldi. Bəsti həkimin nömrəsini görəndə qorxdı. Nərgizə baxmadan cəld cavab verdi.

-Alo!

-Salam, Bəsti. Necəsən?

-Sağ ol, ay həkim. Biz də elə oraya gəlirdik. Xeyir ola?

Nərgiz də zəng edənin həkim olduğunu anlayıb həyəcanlandı.

-Nə deyir?

Bəsti ona susmağı üçün işarə edib telefona diqqət kəsildi.

-Gəlirsinizsə, onda burada danışsaq yaxşı olar, məsələni üz-üzə danışmalıyıq, - deyib həkim susdu.

Bəstinin rəngi ağardı. Nəsə ciddi bir şey olduğunu başa düşdü.

-Qorxutma məni, ay həkim. Sən Allah, nə olub? Oraya gələnə qədər yolda ürəyim partlayar. De görüm, nə olub?

Həkim bir qədər susuduqdan sonra astadan dilləndi:

-Bunu necə deyim, heç bilmirəm. Amma sizdən gizlədə də bilməyəcəyəm. Nərgizin uşaqlığında cox ciddi problemlər var.Çoxlu müalicə almalıdı. Amma bu nə qədər vaxt alar, bilmirəm.

Nərgiz nəsə olduğunu anlayıb yerində donub qalmışdı.

-Nə danışırısan, ay həkim? – Bəstinin təlaşları durmadan artırdı..

-Ümidimizi üzməyək. Nərgizi yanıma gətirin. Günə elə bu gündən müalicələrə başlayaq.

Bəsti donub yerində qaldı. Nə deyəcəyini bilmədi. Gözləri Nərgizə zilləndi. Nərgiz dayana bilməyib soruşdu.

-Xala, həkim nə dedi?

-Həkim bilirsən nə dedi? Dedi ki, gəlininin uşaqlığında problemləri var, uşağı-zadı olmayacaq! Yıxıldı evimiz! – Bəsti dizinə çırpıb divanın üstünə çökdü.

Nərgiz heyrətində donub yerində qaldı.

-Nə?

Bəstinin az qaldı ürəyi partlasın. Hönkürüb ağlamağa başladı.

-Bircə oğlun olsun, onun da balası olmasın! Ay Allah, bu nə dərdiydi verdin bizə?

Nərgiz nə baş verdiyini indi anlamağa başladı.

-Ola bilməz! – deyib həyəcan içində başını buladı. – Yox, yox, ola bilməz! – deyib Nərgiz dizlərini yerə atdı. Ağlamağa başladı.

Axşam Samir evə gələndə, qapını Nərgiz açdı. Samir Nərgizin ağladığını başa düşdü.

-Nə olub? – deyərək soruşdu.

Nərgiz ağlamamaq üçün özünü güclə tutdu.

-Hec nə, - deyib otağına qaçdı.

Samir evdə nəsə baş verdiyini anladı. Anasının da qanı qara idi. Başını qaldıraraq Samirin üzünə də baxmadı.

-Mənim anama nə olub? – deyib Samir Bəstinin yanından oturdu, onu qucaqladı.

Bəsti hikkylə dilləndi:

-Nə olacaq?! Arvadın qısırmış, gözün aydın!

Bu sözdən Samirin xoşu gəlmədi.

-Niyə elə deyirsən, ay ana? Müalicə elətdirərik, olar da.

-Nəyi malicə eləyəcəksən?! Nəyi?! – deyə Bəsti qışqırdı! Hikkəylə ayağa qalxdı. – Həkim dedi ki, mən dəqiq bir vaxt deyə bilmərəm. Nə bilirsən müalicəylə olacaq, ya yox? Özü də Allah bilir müalicə də nə qədər pul tutacaq. Pulumuz başımızdan aşmır bizim! Səhər açılan kimi qızı apar qoy anasının xarabasına! Mənə doğmayan gəlin lazım deyil!

Samir daha da əsəbiləşdi:

-Nə danışırsan sən, ay ana?! O nə sözdü deyirsən? Hərçürəyə aparım qızı? Düşmən olaq deyirsən?

-Cəhənnəmə düşmən olsunlar! Oturub gözləyəcəyəm ki, bu gün doğar, sabah doğar? Mən nəvə istəyirəm, vəsalam!

Samir daha dayana bilmədi:

-Sənə nəvə lazımdı, amma mənə Nərgiz! Başa düşdün? Mən Nərgizi sevirəm! Mənə uşaq-zad lazım deyil.

Bəsti eşitdiklərinə inana bilmədi.

-Necə yəni uşaq lazım deyil? Dəli olmusan sən?

-Ana, mənə uşaq lazım deyil! Çünki mənim bir uşağım var. Özü də üç yaşında. Olmayacaq, onu götürüb gətirəcəyəm buraya.

Bunu eşidən Bəsti donub yerində qaldı. Nə baş verdiyini anlamadı.

-Nə uşaq, ay bala? Bərəkallah! – Bəsti heyrət içində Samirə baxdı. – Oğlandı, qızdı?

-Oğlan!

Bəsti bir qədər susdu. Nəsə düşündü. Sonra soruşdu:

-Anası da rusdumu?

-Hə, rusdu. Mən də bilmirdim belə olacaq. Bir də öyrəndim ki, hamilədi. – Samir üzünü çevirdi.

-Bəs niyə bunu mənə indi deyirsən?

-Lazım bilmirdim.

-Amma yaxşı edib deməmişən. Mənə rus gəlin lazım deyil! Nə olub ki, öz elimizin-obamızın qızlarına? İntəhası, öz gəlinim birini doğsaydı, lap yaxşı olardı. Amma neylmək olar? Get uşağını da götür qayıt gəl!

Samir tutuldu qaldı. Bilmədi nə desin.

-Neynəyim?

-Eşitmədin? Dedim ki, get buraya gətir nəvəmi!

-Elə şey olar? Nərgiz nə deyər?

-Nə deyəcək Nərgiz? – Bəsti əsəbiləşdi. – Nərgizin gərək danışmağa dili olmasın. O mənim nəvəmdi, yanımda olmalıdı.

-Ay ana, mən Nərgizə necə deyim ki, başqasının uşağını gətirim, sən bax.

-Xoşu gəlmir? Çıxsın getsin – deyib Bəsti əlini belinə qoydu.- Oturub arvad olmaq istəyisə, məcburdu razılaşsın. Sən əsas mənə de görüm, uşağın öz anası razı olacaq sən uşağı gətirəsən?

-Hünəri nədi razı olmasın? Razı olacaq.

Bəsti razı halda Samirə baxdı. İkisi də bir qədər susdular. Samir nəsə fikirləşdi.

-Onsuz da uşağın anası tez-tez zəng ediiir. Gələn həftə gedirəm.

-Çox qalacaqsan? Çox qalma.

-Bilmirəm. Amma altı aydan tez qayıtmayacam. Ondan sonra da baxarıq.

Bəsti susdu. Nə deyəcəyini bilmədi..

Nərgizin gözləri tavana zilləndi. Deyəsən, ürəyində olanları götür-qoy etdi. Gözləri doldu. Bu vaxt Samir ota-

ğa girdi. Nərgiz tez özünü yığışdırdı, özünü ələ alıb ayağa qalxdı. Samir “Necəsən?” deyib Nərgizin üzündən öpdü.

Nərgiz Samirin belə səbrli davranmağından daha da pərt oldu. Özünü saxlaya bilməyib ağladı. Samir onu sakitləşdirmək istədi.

-Qulaq as, ağlama! Anama da dedim, sənə də deyirəm, bağlayın bu söhbəti. Mənə uşaq-zad lazım deyil. Nə vaxtsa olar, olar, olmazda ki, istəmirəm, mənə sən lazımsan.

Nərgiz qulaqlarına inana bilmədi. Qeyri-iradi Samiri qucaqladı.

Bir həftə sonra Samirin dediyi kimi oldu. Nərgizlə Bəsti onu Rusiyaya yola saldılar. Samir gedəndən sonra tez-tez pul göndərməyə başladı. Amma Nərgiz nə vaxt qayıdacağını soruşanda, hər dəfə bir bəhanə gətirirdi. Samir gedəndən sonra Bəstinin də Nərgizə qarşı davranışı dəyişmişdi. Yerli-yersiz hər şeyə deyiniirdi, haqsız yerə Nərgizi incitməyə başlamışdı. Amma Nərgiz Samiri o qədər istəyirdi ki, xalasının hər hərəkətinə, hər sözünə dözürdü. Səbrsizliklə Samirin qayıdacağı günü gözləyirdi.

Bir gün Nərgiz işdən qayıdanda anasıgilə döndü. Anası evdəki vəziyyəti soruşanda Nərgiz gizlədə bilmədi. Samir gedəndən sonra Bəstinin ona qarşı nələr etdiyini anasına danışdı. Gözəl qulaqlarına inanmadı. “Bəxtsiz balam” deyib ağladı. Nərgiz anasını sakitləşdirmək istədi.

-Neyləyək? Samir qayıdana qədər dözəcəyəm. Amma gələndə hər şeyi ona danışacağam.

-Sən niyə onun gəlməyini gözləyirsən ki? Zəng elə ərini çağır.

-Olmaz! Xalam onu da söz eləyər. Tanımırısan xalamı?

-Elə tanıyıram deyə, deyirəm də. Onda getmə evə. Ərin gələnə qədər burada qal. Nə vaxt ərin özü gələr, gəlib səni evinə aparar.

-Yox, ana, bunu Samirə deyə bilmərəm. Desəm də, razı olmaz.

Gözəl sakitləşmək bilmədi. Elə hey "bəxtsiz balam" deyib hönkürüb ağladı. Nərgiz çarəsiz qalıb qalxıb evinə getdi.

Nərgiz evə çatanda Bəsti qonaq otağında əsəbi halda onu gözləyirdi. Nərgiz içəri girib salam verməyinə peşman oldu.

-Ərin burda yoxdu, deyəsən, ürəyindən başqa şeylər keçir sənin?

Nərgiz elə bil bunu gözləyirdi.

-O necə sözdü, ay xala?

-Zəhrimar xala, azzar xala! Gör saat neçədi?! Haradasan səhərdən? Samirin qulağına çatsa, bilirsən neyniyər səni?!

-Samirə demişdim, xəbəri var. Demişdim ki, işdən sonra anamgilə dönəcəm.

Bəsti bunu eşidib daha da əsəbiləşdi, özündən çıxdı.

-Məni Samirlə qorxudursan, az, sən? Samirdən icazə almısan, məndən niyə icazə almamısan? Bu evin böyüyü Samirdi, yoxsa mənəm?

Nərgiz yorğun idi, Bəstinin susmayacağını bildiyi üçün onu sakitləşdirmək istədi.

-Sənə də deyəcəkdim, yadımdan çıxdı.

-Nə yadından çıxdı, az? Mən nə bilim ki, anangilə getmisən, yoxsa başqa yerə?

-O nə sözdü, ay xala? Səni aldadıb hara gedəcəm ki?

-Mən bilmirəm! İndi bu dəqiqə Gözələ zəng edib soruşacağam görüm doğrudan oradan gəlirsən?

Nərgiz nə deyəcəyini bilmədi. Bəsti sözünü bitirib telefonu götürdü. Əsəbi halda Gözələ zəng etdi. Telefonda o biri ucunda Gözəlin səsi eşidildi.

-Alo.

-Deyirəm, sən bu qızın heç böyük-kiçik saymır. Belə qız yetişdirmisən sən?

Gözəl pərt olur.

-Nəynəyib ki, yazıq balam sizə?

-Bundan artıq neyləyəcək ki? Evdən çıxır, işə gedir, vaxtında gəlmir. Demir ki, hardadı, əri də burada yoxdu. Qonum-qonşu adama nə deyər?

-Ay Bəsti, tanımırısan mənim qızımı? Haraya gedəcək ki? Mənə dəyməyə gəlmişdi.

Bəsti bunu eşidib bir az sakitləşdi.

-Bunu qayınanaya xəbər verməzlər? İcazə almaq-zad da yoxdu. Ona görə qıza vaxtında tərbiyə vermək lazımdı.

Gözəl deməyə söz tapmadı. Bəstinin dərdi açıldı.

-Yaxşı oldu elə danışdıq. Bildin də başımıza gələni. Qızın xəbər verməmiş olmaz – deyə Bəsti istehzayla dilləndi.

Gözəl bir qədər susandan sonra dilləndi:

-Bilirəm, danışdı. Allahın qismətidi. Nə deyim ki mən?

-Allahın qisməti nədi, ay qız? Allaha canım qurban! Sən aldatdın məni. "Gül kimi qızdı", dedin. Həkim də deyir ki, problemlidi, uşağı-zadı olmayacaq.

Nərgiz bu sözləri eşidib dözə bilmədi, qaçaraq otağına getdi. Bu sözlər Gözəlin də xətrinə dəydi.

-Belə danışma, ay Bəsti, Allaha ağır gedər.

-Nə ağır gedəcək Allaha? Allaha sizin etdiyiniz ağır getdi. Günahın yekəsi elə səndədi. Qabiliyyətsiz qızını sırıdın. Bir uşaq da doğa bilmədi.

Gözəli ağlamaq tutdu. Danışa bilmədi. Bəstinin ürəyi soyumadı.

-Qurban olsun Samirə! Samirə görə dinmirəm. Yoxsa, çoxdan şələ-küləsini qoltuğuna verib atmışdım küçəyə.

Bəsti sözünü bitirib Gözəlin cavabını gözləmədən dəstəyi asdı.

Günlər keçir, Bəstinin Nərgizə olan münasibəti daha da pisləşirdi. Nərgizi artıq ana evinə də həsrət qoymuşdu. Nərgiz fürsət tapan kimi anasıyla yalnız telefonda danışırdı. Bəsti evdə əlini ağdan-qaraya vurmurdu. Gəlinini nökrə kimi işlədir, qohum-əqrəbanın yanında arxasınca danışib gözdən salırdı. Nərgiz isə özünə qapanmışdı. Hər gün namazda Allaha yalvarırdı ki, Allah ona bir övlad verib bu əzabdan qurtarsın.

Altı ay keçdi. Nərgiz həyəcan içində Samiri gözləyirdi. Amma Samir tək qayıtmadı. Üç yaşlı oğlu da yanındaydı. Bəsti çox sevinirdi. Sevincinin həddi-hüdudu yox idi. Samir uşağı gəzdirmək adıyla gətirmişdi. Marinanın bu olanlardan xəbəri yox idi. Amma Samir bir şeyi unudurdu ki, Marina Samirin kənddəki evinin ünvanını bilir.

Nərgiz Samirin yanında uşağı görüb təəccübləndi.

-Bu uşaq kimdi?

Samir əvvəl məsələni Nərgizə necə başa salacağını bilmədi. Bəstinin səbri daşdı.

-Kim olacaq? Oğlumun oğlu!

Nərgiz bu sözə inana bilmədi. Gah Bəstiyə, gah da Samirə baxdı.

-Başa düşmədim? – deyib heyvət içində uşağa baxdı. – Bu sənin oğlundu? Bu nə deməkdi, Samir?

Samir vəziyyəti ehtiyatla Nərgizə başa saldı.

-Nərgiz, bağışla məni, bu səndən əvvəl olub. Mən bunu sənə demək istəyirdim, amma belə alındı.

Nərgiz nə deyəcəyini bilmədi. Çarəsiz olduğunu, başqa gedəcək yeri olmadığını bilirdi. Samir Nərgizin susduğunu görüb daha da ürəkləndi.

-Mən onun burada bizimlə qalmağını istəyirəm. Amma sən nə desən, o olacaq. Əgər istəməsən, qaytarıb anasına verərəm.

Nərgiz bir qədər susudu. Gah Samirə, gah da uşağın üzünə baxdı. Ürəyində götür-qoy etdi, fikirləşdi ki, əgər uşağı qəbul etməsə, Samiri birdəfəlik itirə bilər. Axı o, Samiri çox sevirdi. Nərgiz heç nə demədən uşağın qarşısında əyildi, özünü məcbur edib uşağı qucaqladı, öpdü. Sonra qalxıb Samirlə üz-üzə dayandı.

-Əgər bir də getməyəcəksənsə, o da burada qalsın.-SUSDULAR. Nərgiz artıq taleylə barışmışdı. -Mən ona ana kimi baxaram.

-Sən bilirsən ki, mən orada işləyirəm. Başqa gəlir yerim yoxdur. Ona görə qayıtmalıyam.

Nərgiz kövrəldi. Samir onun cavabını gözləmədən hamma otağına keçib əlini-üzünü yudu. Bəsti istehzayla başdan-ayağa Nərgizi süzüb uşağa yaxınlaşdı.

-Mənim balam, xoş gəlmisən. Evim-əşiyim qurban olsun balama. – deyib üzünü Nərgizə tutdu. – Apar uşağın əllərini yu, yemək yedir. Nəvəmə yaxşı bax.

Bu sözlər Nərgizin elə bil ürəyinə sancıldı. Yenə heç nə

demədi. Sakit halda uşağı mətbəxə apardı. Bir az sonra Bəsti də onların ardınca mətbəxə keçdi.

-Bura bax ey, bu uşaq əmanətdi. Qapıdan bayıra çıxmırsan onsuz. Haraya getsən, özünlə apar. Bu uşağın başından bir tük əksik olsa, məndən incimə. Özün də uşağa bizim dilimizi öyrət. Müəllimə deyilsən? Qoy uşaq dilimizi bilsin. Bundan sonra burada yaşayacaq. Sənə də "ana" desin.

Nərgiz narazı olduğunu bildirməyə çəkildi. Bildi ki, ağzını açsa, başı ağrıyacaq. Bəsti həmişə olduğu kimi onu acı sözlərilə təhqir edəcək. Ona görə susub başını aşağı saldı.

-Yaxşı...

Gördülər ki, uşaq yeməyinə toxunmur. Bəsti narahat oldu.

-Mənim balam niyə yemək yemir?

Uşaq dillənmədi. Büzüşüb bir küncə çəkildi. Nərgizlə Bəsti bir-birinə baxdı. Bəsti pərt olduğunu bürüzə vermək istəmədi.

-Yəqin dilimizi bilmir, ona görə belə eləyir. Eybi yox, ac olsaydı, yeyərdi. Götür uşağı apar öz otağına. Bəlkə yuxusu gəlir?

-Yaxşı.

Nərgiz başqa heç nə demək istəmədi. Uşağın əlindən tutub öz otağına apardı.

Nərgiz uşağı otağa gətirəndə uşaq narazı halda əlini onun əlindən çəkdi. qaçıb özünü çarpayının üstünə atdı. "Mama" deyib ağlamağa başladı. Nərgiz narahat oldu. Uşağa yazığı gəldi. İstədi ki, yaxınlaşıb başını sığallasın.

-Niyə ağlayırsan?

Nərgiz uşağa yaxınlaşmaq istəyəndə uşaq qalxıb qonaq otağına qaçdı. Bəsti uşağı görüb diksindi.

-Boy, bala, niyə qaçırsan?

Uşağın ardınca Nərgiz də gəldi. Bəsti gördü ki, uşaq ağlayır, əsəbi halda Nərgizə baxdı.

-Neylədin uşağa?

-Vallah, heç nə eləmədim. Yəqin anasını istəyir.

-Anası-zadı yoxdu onun! Onun anası sənsən! Bir uşaq-la dil tapa bilmirsən? Nətər müəlliməsən sən? – deyə Bəsti Nərgizi qınadı.

-Neyləyim? Dilimizi də bilmir.

-Neyləməlisən ki? Görürsən, ana olmaq necə çətindi? Ərə getməklə deyil ey! Öz balan olsaydı, çoxdan almışdın qucağına, kəmişdi səsinə. Özgənin uşağıdı deyə ürəyin yanmaz!

-Ay xala, niyə elə deyirsən? Mən neylədim axı? Uşaq indicə gəlib.

-Dilimizi bilsəydi, özüm məşğul olardım. İndi neynirsən elə, o uşaq ağlamasın. Samir çıxıb onu belə görməsin. – deyib otaqdan çıxdı.

Samir hamamdan çıxanda Bəstiyə rastlaşdı. Bəstinin əsəbindən səsi titrədi.

-Get anasını gətir o uşağın. İndidən ağlayır içəridə. Necə saxlayacaqsan bunu belə?

-Neynəyim, ay ana?

-Neyniyim nədi? Körpədi o! Anasız necə qalacaq o körpə? Get uşağın anasını gətir deyirəm!

-Sən narahat olma, mən indi gedib onu sakitləşdirərəm. Hara gətirim anasını? Bəs Nərgiz?

Bəsti Nərgizin adını eşidib qızıışdı.

-Eeey, bəsdı, Nərgız, Nərgız! Neynəyək indı? Başımıza haranın daşını tökək? Nərgızə görə hamımız qalmışıq avara. Olaydı arvad, doğaydı birini! Bunların heç biri olmazdı.

Samir anası da sakirləşsin deyə astadan dilləndi:

-Sakit ol, ay ana. Niyə qışqırırsan? Uşaq qorxacaq. Qız da səsini eşidib pis olacaq. Bəsdı də.

-Cəhənnəmə eşitsin. Yox bir durub onun da dərdini mən çəkəcəyəm. Sənə deyirəm ki, bir yol tap.

-Mən həll edəcəyəm.

-Görəcəm necə həll eləcəksən.

Samir qonaq otağına keçdi, Bəsti də onun ardınca gəldi. Samir uşağı qucağına aldı. Uşaq atasını qucaqlayıb sakitləşdi.

-İdi syuda, Vadim. Papa s toboy.

Bəstinin gözləri az qaldı hədəqəsindən çıxsın.

-Nə? Vadim kimdi? Ay bala, bu nə addı qoymusan uşağa? Rəhmətlik Valehin adını qoymaqdansa, durub uşağa rus adı qoymusan? Bunu da anası elədi, hə? Bərəkallah, ay bala!

Samir anasının qışqır-bağırından bezdi. Bir az səsini yüksəltdi.

-Ay ana, bizim dildə elə Valehdi adı. Biz özümüz belə deyirik. Atamın adını qoymayıb guya kimin adını qoyacamdım ki? Narahat olma, doğum səhadətnaməsində də adı Valehdi.

Bu xəbər Bəstinin ürəyini açdı.

-Həə, lap yaxşı. Biz də elə Valeh deyərik. – deyib Bəsti uğundu. – Mən deyirəm də, mənim oğlum belə hərəkət eləməz.

Bəsti sevincək uşağa sarı atıldı.

-Gəl görüm qucağıma, nənəsinin ürəyi.

Bəsti uşağı qucaqlamaq istəyəndə, uşaq onun əlini itləyib Samirin sinəsinə sıxıldı. Bəsti buna əsəbiləşdi. Samir göz-qaş işarəsiylə anasını başa saldı ki, hirsələnmişin.

-Uşaqdı, fikir vermə. Öyrənəcək.

Bəsti hikkəsindən heç nə demədi. Öz otağına getdi. Nərgiz də olanlara kənardan dayanıb baxdı. Artıq özünü yad kimi hiss etməyə başlamışdı.

Bir neçə gün keçdi. Marinanın zəngləri dayanmırdı. Samirin artıq bəhanəsi qalmamışdı. Məcbur olub olanları ona da dedi. Marina dəhşətə gəldi.

-Əgər uşağımı qaytarmasan, səni polisə verib tutduraçağam. Hələ qardaşlarım bilmir. Onların xəbəri olmamış qaytar uşağı.

-Hara qaytarım? Uşaq hələ indi öyrənir.

-Mənə deməmiş apardığın bəs deyil, hələ qaytarmırsan da? Görəcəksən sən! Axırınıcı dəfə deyirəm, ya uşağı qaytar, ya da bu saat durub özüm gələcəyəm oraya!

Samir bezdi.

-Gəl!

-Gəlim? Yəni razı olacaqsan, mənim oraya gəlməyimə?

-Özün bilərsən! Amma mən oğlumu qaytaran deyiləm.

-Sən fikirləşirsən heç nə danışırısan? Bəs mən bu biri uşağı nə edəcəyəm? Atasız böyüdəcəyəm?

Samir tutuldu.

-Bu biri uşaq kimdi?

-Hamiləyəm!

Samir əsəbiləşdi.

-İndi niyə deyirsən bunu mənə?!
-Mən özüm də bilmirdim, - Marina sakitləşdi. – Bu gün öyrəndim.

-Dayan, qoy, fikirləşim.

Samir iki daş arasında qalmışdı.

-Nəyi fikirləşəcəksən? Fikirləşməli heç nə yoxdu. Doğmayacam mən bunu!

-Dəli olmusan sən? Necə yəni doğmayacam? Neyləyəcəksən?

-Nə lazımdı onu!

-Dedim ki, dəymə uşağa!

-Dəqiq dəyməyim? Bu uşağı istəyirsən sən?

-Hə, istəyirəm!

-Yaxşı, üç günə gəlirəm yanına. – Marina qətiyyətlə sözünü bitirdi.

Samir sağollaşmış anasının otağına getdi. Bilmədi bunu anasına necə desin.

-Ana, Marinayla danışdım indi. Uşağın burada olduğunu dedim.

-Nə dedi? Razılaşdı?

-Yox, razılaşmadı. – deyib bir qədər susdu. – Amma bu dəqiqə bundan da böyük problemimiz var. Marina ikinciyə hamilədi.

-Nə?! – Bəsti təəccübləndi. – Nə danışsan?

-Hə, özü də bu gün bilib. İndi deyir ki, burada qala bilərəm, oraya gəlirəm. Mən indi nə edəcəyəm? Nə deyəcəyəm Nərgizə? Uşağa baxma, Nərgiz Marinanın buraya gəlməyinə heç vaxt razı olmaz.

-Başımıza oyunu sən açdın. Kim qalar? Əlbəttə ki, qalmayacaq, çıxıb gedəcək Nərgiz.

-Hə. Öz uşağı olmadı deyə, Valehi qəbul elədi. Elə bilir-sən bunu başa düşmürəm mən? Məcbur olun dözdü buna. Amma Marinanın buraya gəlməyinə razı olmayacaq. Ana, mən Nərgizi sevirəm. Onu itirmək istəmirəm.

-Bəs o birini? Marinadı nədi?

-Marina!

-Gedən kimi uşaq da doğuzdurdun. Rusumuz çatmırdı birçə.

-Ana, Valeh rus deyil, azərbaycanlıdı.

-Nə mənası var? Rus südü əmib.

-Ay ana, nə dəxli var ey? Mən Valehi əsl azərbaycanlı kimi böyüdəcəyəm. Dili də tər-təmiz öyrədəcəyəm.

-Lap yaxşı, nə deyirəm ki? Sən əsas arvadınla danışı. Başa sal ki, başqa neynəyəsidi ki? Məcbur razı olacaq. Razı olmur, çıxıb getsin. Özü bilər.

Samir bir qədər düşündü.

-Yaxşı, qoy Marina gəlsin, sonrasına baxarıq. – deyib Samir qalxıb otaqdan çıxdı.

Samirin oğlunun gəlməyi xəbəri tezliklə bütün kəndə yayıldı. Xəbər gedib Gözəlin də qulağına çatdı. Gözəl tez telefonu götürüb Nərgizə zəng vurdu.

-Bu nə xəbərdi belə?

-Nə xəbəri?

-Bütün kənd Samirin oğlundan danışır. Bu nə deməkdi? Nərgiz anasının öyrəndiyini görüb pis oldu.

-Hə, ana, Samirin oğlu varmış. Məndən əvvəl olub. Uşağın indi üç yaşı var.

-Sən elə danışırsan ki, elə bil xoşun gəlib. Bəlkə analığı sən eləyəsən ona? – Gözəl əsəbiləşdi.

-Neyləyim, ana? Məcburam.

-Nəyə məcbursan? Niyə sən onun-bunun yetimçəsinə baxmalısan ki? Uşağın öz anası harada ölüb?

-Rusiyadadı.

-Sən bu Samirin hərəkətinə bax! Abırsız! Bala, yiyə durma xalqın balasına. Sabah-birigün balasının arxasınca gələcək.

-Ana, gecdir artıq! Uşaq buradadı. Başqa da çarəm yoxdu.

-Necə başqa çarəm yoxdu? – Gözəl özündən çıxdı. – Ölmüşəm mən? Səni nökrər göndərmişdim o evə? Qayıt gəl evimizə.

Nərgiz bu sözdən əsəbiləşdi.

-Hara qayıdım? Ailəmi dağıdım?

-Ailən səni saydı? Belə ailə olar? Utanmır, gedib yetimçəsinə gətirib ki, hamballıq edəsən. Dedim ki, yığış gəl evimizə. Gəlməsən, mən gələcəyəm səninin arxanca.

Nərgiz həyəcanlandı:

-Olmaz! Nə badə gələsən! Samir də, Bəsti xala da məni öldürər. O saat deyəcəklər ki, mən qəsdən çağırmışam səni.

-Desinlər də! Heç kimdən qorxmuram!

-Sən qorxmursan. Amma mən qorxuram. İstəmirəm, ailəm dağılsın.

Gözəl onu dilə tutmağa çalışdı:

-Ay qızım, sən bu insanları tanımırsan? O uşağın anası gəlsə, onsuz da səni göndərəcəklər. Üzüsulu çıx gəl evimizə.

-Dedim ki, heç nə olmayacaq. O qadın da buraya gələ bilməz. Samir məni çox istəyir. Buna imkan verməz.

Gözəl bu söhbətdən yoruldu:

-Yaxşı, nə deyirəm, bala, Allah özü köməyin olsun. Yazığıq, bizə rəhmi gəlsin.

-Yaxşı, ay ana, sən narahat olma. Mənim bir şikayətim yoxdu.

Üç gündən sonra Marina gəlib çıxdı. Samir onunla sərin-soyuq görüşdü. Sonra Vadimi çağırdı. Vadim anasını görüb sevindi. Görüşdülər. Marina oğlunu bağrına basıb çoxlu-çoxlu öpdü. Bəsti rus gəlini ilə görüşdü. Narazı olduğunu gizlətməyə çalışdı. Marina onunla azərbaycanca salamladı. Bəsti qulaqlarına inanmadı. Heyrət içində Marinaya baxdı.

-Sizin danışdığınız hər şeyi başa düşürəm. Bir az da danışırım. – deyib Samirə baxdı. – Samir öyrədib.

Marinanın Azərbaycan dilini bilməyi Bəstini sevindirdi.

-Xoş gəlmisən, - deyib Bəsti Marinanı qucaqladı.

Marina gülümsədi, doğması kimi Bəstini öpdü.

Axşam Nərgiz işdən qayıdanda Marinanı evdə görüb təəccübləndi. Vadim artıq Nərgizə öyrənmişdi, Nərgizin qucağına qaçdı. Nərgiz onu qucağına alıb öpdü. Marinanın bu mənzərədən xoşu gəlmədi. Nərgiz yaxına gəlib Marinaya salam verdi. Marina istehzayla Nərgizi başdan-ayağa süzdü. Nərgizin geyimi xoşuna gəlmədi.

-Bu kimidi? Xidmətçinizdi? – deyib Bəstiyə baxdı.

-Yox, ay bala.

Marina Nərgizin kim olduğunu artıq anlamışdı. Bəstinin sözünü ağzında qoydu.

-Mən Samirin yoldaşyam. – deyib Nərgizin gözünün içinə baxdı. – Oğlunun anasıyam. Bəs sən kimsən?

-Mən heç kim! – Nərgiz qətiyyətlə dilləndi.

Nərgiz ağlamamaq üçün özünü güclə tutdu. Başqa heç nə demədi, öz otağına getdi. Otağa girib hönkürməyə başladı. Artıq başa düşdü ki, bu gün bu evdə onun son günüdür. Bir az sonra Bəsti də onun ardınca gəldi.

-Nə oturub ağlayırsan burada? Yığış, Samir gələnə qəddər çıx get evinizə. Gəlib səni burda görsə, qoymayacaq getməyə. Nə istəyirsən, apar, qızıllardan başqa. Qızılları hara qoymusan?

Bəsti Nərgizə alınan bütün qızılları onun əlindən aldı. Sonra qızılları sayanda gözü Nərgizin barmağındakı nişan üzüyünə sataşdı. Nərgiz xalasının onu da almaq istədiyini başa düşdü.

-Xala, nişan üzüyümə dəymə! – deyib əlini arxasında gizlətdi.

Bəsti hikkəylə cumub onu da Nərgizin əlindən almağa çalışdı.

-Bura ver o üzüyü! Dədən evindən gətirmisən?! – deyib üzüyü də Nərgizin barmağından çıxardı. – Pal-paltarların heç kimə lazım deyil. Nəyin varsa, götür apar. Onsuz da Marina səndən sonra atacaq hamısını. Tez ol, yarım saat vaxt verirəm. Bir azdan Samir gələcək. Gəlməmiş, çıx bu evdən! – deyib otaqdan çıxıb qapını çırpdı.

Nərgiz ağlamadı. Qətiyyətlə ayağa qalxıb sənədlərini yığdı, əl çantasını da götürüb otaqdan çıxdı.

-Mənə sizin heç nəyiniz lazım deyil! Özüm də heç yərə getməyəcəyəm! Samiri gözləyəcəyəm! Əgər o “get” desə, gedəcəyəm!

Bəsti bu sözdən daha da coşdu:

-Sən qələt eləyəcəksən! Sənə demirəm, rədd ol get?!
– deyib Nərgizin qolundan yapışdı, qızı sürüyüb həyəətə itələdi.

Nərgiz səndirlədi, özünü saxlaya bilməyib yerə yıxıldı. Ayağa qalxıb əyin-başını təmizlədi. Əsəbi halda Bəstinin gözlərinin içinə baxdı. Bəsti sakitləşmədi. Nərgizin qolundan yapışıb darvazaya sarı sürüməyə başladı.

-Köpəyin qızı, üzümə ağ olmağına bax bunun!

-Mən sənə neynəmişəm? – Nərgiz getmək istəmədi.

-Bir arvad olmadın! Bir nəvə vermədin mənə! Səni mən niyə saxlamalıyam evimdə?

-Mən Samiri gözləyəcəyəm! – deyib Nərgiz Bəstini as-taca itələdi.

-Dedim ki, sən qələt eləyirsən, başını da daşa döyürsən! Samirin ailəsi-uşağı var!

-Samiri ailəsi mənəm! – Nərgizi ağlamaq tutdu.

-Uşaq doğaydın, olaydın arvad! İndi yeri get burdan! İtil! Gözünü çək Samirdən!

Bəsti Nərgizi sürüyüb darvazadan bayıra itələdi. Hikəylə darvazanı Nərgizin üzünə bağladı. Nərgiz yerindən tərپənmədi. Gözləri dolmuş halda darvazaya baxdı. Olanları yadına saldı. Fikirləşdi ki, bu evə öz istəyilə gəlməmişdi. Amma indi də getmək istəmirdi. Çünki Samiri sevirdi. Samir maşını evdən uzaqda saxlamışdı. Maşının içində oturub bu mənzərəni seyr edirdi. Çünki anasıyla əvvəlcədən danışmışdı. Anası ona demişdi ki, evdə olmayanda Nərgizi göndərəcəyəm. Samir də buna razılaşmışdı. Amma Nərgizi bu halda görəndə ürəyi dözmədi. Gözləri doldu. Çünki Nərgizi sevirdi. İstədi ki, maşından düşüb qaçıb

Nərgizi qucaqlasın. Əlini qapının dəstəyinə atanda dayan-
dı. Vadimi fikirləşdi. Marınanın üzü gözünün qarşısına
gəldi. Gedə bilmədi. Əlini qapıdan çəkdi. Amma Nərgizi
belə görməyə də dayana bilmirdi. Mühərriki işə salıb tez
oradan uzaqlaşdı.

Nərgiz qapını döyəndə Gözəl həyətdi idi. Tez gedib
qapını açdı. Qızını qarşısında pərişan halda görəndə başa
düşdü ki, gözlədiyi olub, Nərgizi evdən qovublar.

-QIZIM...

-Ana!

Nərgizi də, Gözəli də ağlamaq tutdu. Bir-birini bərk-
bərk qucaqlayıb ağlaşdılar. Gözəl qızının saçlarını sığalla-
yıb ona təsəlli vermək istədi.

-Ağlama, gözəl qızım. Allaha tapşırıram onları!

-Ana, mən neyləmişdim onlara?

Nərgiz sakitləşmək bilmədi. Gözəl birtəhər Nərgizi evə
apardı. Oturdular.

-Səni belə göndərdilər evdən? Belə əliboş? – Gözəl əsə-
biləşdi.

-Onların heç nəyi lazım deyil mənə! İstəmirəm!

-Elə şey olar? Qızı alanda yaxşıydı, qaçırıb aparanda
yaxşıydı, indi belə lazımsız əşya kimi atırlar küçəyə? Məh-
kəməyə verəcəyəm onları.

-Ana, lazım deyil dedim! Onların üzünü də görmək
istəmirəm.

-QIZIM, başsız qadınam mən. Özümüzə güclə baxırıq.
Qayda var, qanun var, belə boşamırlar adamı. Tələbimizi
edəcəyik. O qədər qırın-qızılın vardı.

Nərgiz daha dayana bilmədi:

-Ay ana, görmürsən, mən nə çəkirəm? İndi mənim yadıma qır-qızıl düşür? Ailəm dağıldı mənim! Sən qızıldan danışırısan! Mən heç nə istəmirəm! – deyib ayağa qalxdı, ağlaya-ağlaya otağına getdi.

Gözəl heç nə deyə bilmədi. Nərgizin arxasınca baxa-baxa qaldı.

Bir həftə sonra məhkəmədən kağız gəldi. Samir boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət etmişdi. Əlbəttə ki, bu onun istəyi deyildi, anasının təkidilə bu addımı atmışdı. Gözəl də öz növbəsində Nərgizi dinləməyib qızılları almaq üçün məhkəməyə şikayət ərizəsi vermişdi. Gözəlin şikayətinə baxıb, qızılların Nərgizə qaytarılması üçün qərar çıxarmışdılar.

Bir aydan sonra məhkəmə oldu. Amma Nərgiz məhkəməyə getmədi. Buna baxmayaraq Samirlə Nərgiz boşandılar. Bu hadisədən bir həftə sonra isə Samir Marinayla kəbin kəsdirdi. Oğluna öz soyadını verdi.

Günlər beləcə ötməyə başladı. Nərgiz yavaş-yavaş özünə gəlməyə, olanları unutmağa başlamışdı. Bir neçə aydan sonra Samirlə Marinanın bir qızı oldu. Bəsti ikinci nəvəsi olduğuna görə çox sevinirdi. Amma bu sevinci də ürəyində qalmışdı. Marina onunla çox kobud rəftar edirdi. Samirin yanında olanda yaxşı davranır, Samir çıxıb gedən kimi hər fürsətdə Bəstini incidirdi. O, Bəstinin istədiyi gəlinlərdən deyildi. Siqaret çəkirdi, içki içirdi, saatlarla telefonla danışır. Bəsti ağzını açıb bir söz deyəndə də “yaxşı edirəm, özüm bilərəm, mən sənə Nərgiz deyiləm”, deyirdi. Samirin Rusiyada olmağı Bəstini lap diliqısa etmişdi. Marina evdə istədiyi kimi hərəkət edirdi. Evin bütün işləri Bəs-

tinin üstündə idi. Həm ev işləri görür, həm də Marinarının uşaqlarına baxırdı. Marina əməlli-başlı Bəstini bezdirmişdi. Bəsti özünə söz vermişdi ki, Samir gələn kimi hər şeyi açıb ona danışacaq.

Bir müddət sonra Samir kəndə qayıtmalı oldu. Kəndə çatanda hava qaralmışdı. Qarıya yaxınlaşanda həyətdən səs-küy eşitdi. Bir an təəccübləndi. Tərəddüd etmədən qaçıb qapını döyməyə başladı. Qapını Bəsti açdı. Samiri görən kimi ağlamağa başladı. Samir onu qucaqlayıb nə olduğunu soruşdu.

-Heç nə, ay bala, dərdim böyükdü! Ölürəm!

Samir Bəstidən söz ala bilmədi. Amma hiss etdi ki, Marınayla bağlı problem var. Tez içəri girdi. Marinarının qonaq otağında oturub içki içdiyini gördü. Əlində də siqaret vardı. Marina Samiri görən kimi diksindi, tez siqareti söndürüb gizləməyə çalışdı. Cəld ayağa qalxıb Samirin yanına getdi.

-Sən nə vaxt gəldin? – deyib Bəstini saymadı, Samirin boynuna atıldı.

Samir əsəbiləşdi. Marinarının onu qucaqlamağına imkan vermədi, qollarından tutub geri itələdi.

-Sən neynirsən? Dəli olmusan? – deyib Marina irəli gəldi.

-Bu nə hərəkətdi? Xəbərin var özündən? – deyə Samir qışqırdı.

-Neyləyirəm ki, mən?

-Bunlar nədi? – deyib masanın üstündəkiləri göstərdi.

– Sən mənim anamın yanında içki içirsən? Siqaretinə bax bunun!

-Nədi? Olmaz? Birinci dəfədi görürsən?

-Yox, olmaz! Anamın yanında olmaz! Uşaqların yanında olmaz! Özünü yığışdır! Axırınıcı dəfə olsun!

-Qışqırma mənim üstümə! Axırınıcı dəfə olmasa, neyləyəsən?! – deyə Marina da Samirin üstünə qışqırdı.

-Boşayaram səni!

-Boşa! Səndən qorxan yoxdu! Nə gözləyirdin ki? Məni gətirib kəndin ortasına atmısan, özün də gedib orada kefedirsən! Xeyir ola?! Mən də əziyyət çəkib sənə uşaq böyüdəcəyəm? Hə? Elə şey yoxdu! Heç mən də burada qalmıram! Uşaqları da götürüb gedirəm.

-Elə bilirsən “getmə” deyəcəyəm?

Samir əsəbindən gedib Marinanın sənədlərini gətirib masanın üstünə atdı.

-Al, hara gedirsən-get!

Bəsti qorxusundan onlara yaxınlaşa da bilmədi. Samir də, Marina da sakitləşmək bilmədilər.

-Uşaqların sənədlərini də ver!

-Onlar heç yerə getmir.

Marina coşub özündən çıxdı.

-Verəcəksən!

Samir yumruğunu sıxıb havaya qaldırdı. Az qaldı Marinanı vursun.

-Mənə cavab qaytarma!

-Nədi? Vuracaqsan? Vur! Vur da, nə baxırsan?

Samir onu vurmamaq üçün özünü güclə saxladı. Uşaqlar qorxub ağlaşmağa başladı. Samir yumruğunu aşağı endirdi. Marina Samirin onu vurmadığını görüb daha da ürəkləndi.

-Görəcəksən sən! Qardaşlarıma deyəcəyəm hamısını!

- Get kimə deyirsən-de! Qələt eləyir sənin qardaşların!
Məni qardaşlarınla qorxudursan sən?

Marina əsəbi halda hazırlaşmağa başladı. Uşaqlar bir yandan ağlaşır, səs-səsə qarışırdı. Samir sakitləşmək bilmirdi. Bəstinin Marinadan elə zəhləsi gedirdi ki, istəyirdi getsin, ona görə səsini də çıxarmırdı.

-Haraya gedirsən-get, uşaqlarım burada qalacaqlar, - deyə Samir qışqırdı!

-Elə şey olmayacaq! Uşaqları da aparacağam!

-Hünərin çatır apar! – deyib Marinanın qolundan yapışdı. – Sənin başına oyun açaram!

Marina Samirin qəzəbindən qorxub əlini geri çəkdi.

-Görəcəksən! Məhkəməyə verəcəyəm səni! Alacam uşaqları əlindən!

Marina cəld çantasını yığdı.

-Bura ver maşının açarını!

-İçkilisən, otur yerində!

-Sənə qalmayıb! Bura ver dedim açarı, - Marina qışqırdı. – Qorxma, sənin maşınını aparası deyiləm! Gəlib avtovağzaldan götürərsən.

-Səni özüm apararam! Lazım deyil!

-Dedim ki, özüm gedəcəyəm! Bura ver açarı.

Samirin səbri daşır. Hirsə cibindən açarları çıxarıb Marinanın üstünə atır.

-Eeee! Al!

Açar Marinaya dəyib yerə düşdü. Marina açarı da götürüb qapıya sarı getdi.

-Görəcəksən sən! Bunun heyfini səndən çıxacağam, axmaq!

Marina sözünü bitirib iti addımlarla qapıdan çıxdı. Samir bu sözdən daha da əsəbiləşdi.

-Sənin! – deyib Marinanın ardınca çıxıb onu vurmaq istədi. Bunu görəndə Bəsti Samirin qarşısına atılıb onun getməyinə mane oldu.

-Hara gedirsən? Dayan!

-Görmürsən bunun mənə danışığını? – deyib Samir əlini qapıya uzatdı.

Marina mühərriki işə salıb tozu dumana qatdı. Sürətlə oradan uzaqlaşdı. Bəsti Samiri sakitləşdirmək istədi.

-Çıxdı getdi! Otur yerində.

-Məni necə özümdən çıxartdı!

Uşaqların səsi ikisinin də başına düşdü. Bəsti dayana bilməyib onların üstünə qışqırdı.

-Kəsin səsinizi! Başım getdi!

Uşaqlar səsinə kəsmədi. Bəsti irəli getmək istəyəndə Samir qoymadı.

-Qışqırma uşaqların üstünə. – Bəstinin qolundan tutdu. – Onlar nə qanır? Qorxdu ikisi də.

-Analarını da göndərdin. İndi bunlara kim baxacaq? Mənim hünərim var? Canım ağrıyır, xəstə adamam.

-Ay ana, mən nə bilim ey, bir dayan da.

-Sənin heç xəbərin var ki, neçə aydı o köpək qızı mənim başıma nə oyun açır? Elə mən baxmışam da bu tifillərə. Anadı ki o? Bilmir uşaq nədi. Nə yemək verir, nə bir işin qulpundan tutur. Bütün yük üstümdə.

-Bəs nə işə baxırdı Marina? – Samir maraqlandı.

-Nə işə baxacaq? – Bəsti üzünü turşutdu. – Bütün gün içir, siqaret damağında. Nə məni saydı, nə qonum-qonşu

saydı. Biabır elədi bizi el içində. Gəldiyi günə bir qara daş düşəydi.

-Sən bunları mənə niyə demirdin ki, çıxım gəlim onun dərslərini verim? – Samir hirsələnirdi.

-Nə bilim mən, ay bala. Dedim, qürbət dəsən. Hirsələnərsən, yola çıxarsan, bir şey olar.

-Heç nə olmazdı. Sən nahaq gizlətmisən bunu məndən! Samir uşaqlara yaxınlaşıb onları qucaqladı, öpdü. Uşaqlar da, yavaş yavaş sakitləşdilər..

-Bəs indi nə olacaq? – Bəsti dözmədi. – Qocalmışam, əvvəlki hünərim də yoxdu, necə olacaq bu uşaqlar?

-Bilmirəm, ay ana, səhər açılınsın, bir şey fikirləşərim. Nə bilim, baxıcı tutarıq. Sənə də kömək edər, uşaqlara da baxar.

Bəsti susdu, Samirin dediyilə razılaşdı. Samirə baxaraq başını yellədi.

Marina maşını sürətlə idarə edirdi. Əsəbindən Samiri söyürdü. Gözü heç nəyi görmürdü. Bircə evə gedib qardaşlarına hər şeyi danışmaq, Samirdən heyfini çıxmaq istəyirdi. Getdikcə sürəti bir az da artırırırdı. Qarşıdan qəfil maşın çıxdığını görüb özünü itirdi. Bir an neyləyəcəyini bilmədi. Əlləri əsdi. Özünü saxlaya bilməyib gözlərini yumdu. Həyəcandan əyləci tapıb basa bilmədi. Sükanı burdu. Maşın su kanalına düşdü. Su kanalı dərin idi. Marina içkili olduğundan qüvvə toplayıb özünü xilas edə bilmədi. Maşının içində suya batdı. Marinanın qarşısına çıxan maşının sürücüsü cəld maşını saxlayıb maşından düşdü. Sürücü qonşu olduğu üçün Samirin maşınını tanıdı. Amma Marinanı xilas edə bilmədi. Qonşu özünü itirmədi, tez Samirə

zəng etdi. Samir cavab verəndə qonşu olanları ona danışdı. Samir donub yerində qadı.

-Nə danışırısan? Ola bilməz!

-Nə olub, ay bala? – Bəsti dözmədi.

-Marina... Marina qəzaya, kanala düşüb. – Samir şokda idi.

-Ay Allah! – deyib Bəsti dizlərinə çırpdı. – Sağdı, bala? Allah qıymasın!

-Bilmirəm, ay ana! – Samirin sözünü bitirməyilə qalxıb evdən çıxmağı bir oldu.

Samir kanala çatanda kəndin yarısı orada idi. Xəbər o saat yayılmışdı. Eşidən-bilən hamı hadisə yerinə axışmışdı. Samir neyləyəcəyini bilmədi. Polislər də, xilasetmə briqadasının əməkdaşları da gəlmişdi. Az keçmədi, suyun dərinliklərindən Marinanın meyitini çıxartdılar. Hamı heyrət içində idi. Samir özünü saxlaya bilmədi. Marinanı uzatdıqları yerdə dizlərini yerə atıb ağlamağa başladı. Bir neçə dəqiqə sonra Samirin maşınını da sudan çıxartdılar. Polislərdən biri Samirə "Bizimlə bölməyə getməlisən", dedi. Samiri maşına mindirib apardılar. Marinanın meyitini isə müayinə üçün rayon mərkəzinə, məhkəmə-tibbi ekspertizasına apardılar.

Samiri polis idarəsində sorğu-sual etdikdən sonra buraxdılar. Bəsti pəncərədən Samirin gəldiyini görüb qabağına qaçdı.

-Nə oldu, ay bala? Bir xəbər də eləmədin. – dedi.

Samir heç nə deyə bilmədi. Başını aşağı salıb ağladı. Bəsti Marinanın öldüyünü başa düşdü. İç çəkib ağzını tutdu. Bəsti bu xəbərdən sarsılıb huşunu itirib yerə sərildi. Samir çox qorxdı.

-Ana! – deyib dizlərini yerə atdı. – Ana, gözünü aç! Ana, eşidirsən məni?

Samir nə qədər şillələdi, neylədisə, Bəsti gözünü açmadı. Samir həyəcan içində Bəstini qucağına alıb içəriyə apardı. Az sonra Samirin çağırdığı təcili yardım maşını qapıya yaxınlaşdı. Bunu görən qonum-qonşu vəziyyəti başa düşdü. Amma Bəsti hamıyla münasibəti kəsmişdi. O qədər acı dil idi ki, heç kim onlara gələn həkimləri görüb yaxınlaşmadı. Samir həkimləri qapıda qarşıladı. Bəstinin vəziyyəti yaxşı deyildi. Həkimlər onun yüksək təzyiqdən belə olduğunu deyib xəstəxanaya aparılmalı olduğunu bildirdilər. Samir tərəddüdsüz razılaştı. Bir yandan da yadına düşdü ki, uşaqlar evdə təkdi, özü xəstəxanaya gedə bilməyəcək. Həkimlər Bəstiyə ilk tibbi yardım göstərdikdən sonra dərhal onu xəstəxanaya apardılar. Samir onlarla getmədi, uşaqlarla evdə qalmalı oldu. Amma həkimlə əlaqə saxlayacağına bildirdi, anasına yaxşı baxmalarını xahiş etdi.

Səhəri gün Samir uşaqları qonşulardan biriinin yanına qoyub xəstəxanaya getdi. Reanimasiyada olduğu üçün anasını görə bilmədi. Həkimlər Bəstinin insult keçirdiyini, uzun müddət müalicə alacağını bildirdilər. Samir bu xəbərə hazır deyildi. Bir yandan Marınanın qəfil ölümü, bir yandan da anasının ağır xəstələnməyi onun əlini-qolunu bağlamışdı.

-Həkim, mənə düzünü deyin! Anam sağalacaq?

-Bunu demək üçün çox tezdi. Bir müddət danışı bilməyəcək. Hər şeyə hazır olmaq lazımdı.

-Nə demək istəyirsiniz? – Samir narahat oldu.

-Yəni, mən dəqiq bir söz deyə bilməyəcəyəm. Zaman

göstərəcək hər şeyi. Amma biz əlimizdən gələni edirik. İnşallah, yaxşı olar. Siz də dua edin.

Samirin gözləri doldu. Həkim sözünü bitirib uzaqlaşdı. Samir nə edəcəyini, haraya gedəcəyini bilmirdi. Bir an xəstəxana başına fırlandı. Yerindən tərpənmədi. Bir neçə dəqiqə belə qalandan sonra hava almaq istədi, çevrilib xəstəxananın həyətinə çıxmaq istəyəndə, qarşısında Gözəli görüb tutuldu. Bunu gözləmədi. Gözəlin gözləri dolmuşdu.

-Həkimin dediklərini eşitdim, – deyib özünü saxlaya bilmədi. Ağladı.

Samirin gözü qeyri-iradi Nərgizi axtardı.

-Tək gəlmisən?

Gözəl narazı baxışlarla Samiri süzdü. Samir onun incik olduğunu anladı. Üzü gəlmədi ki, başqa nəşə soruşsun. Tez sözü dəyişdi.

-Heç bilmirəm niyə belə oldu.

-Özümə söz vermişdim ki, onu heç vaxt bağışlamayacağam. Amma eşidəndə ki xəstəxanadadı, dayana bilmədim. Gəldim. Allah kömək olsun.

-Sağ ol. – deyib Samir utandığından başını aşağı saldı.

Bir neçə saatdan sonra Bəstini palataya köçürdülər. Samir həkimdən icazə alıb anasını yatdığı palataya gəldi. Anasının yatdığını görüb onu öpdü. Bu vaxt Bəsti gözlərini açdı. Gözləri Samirə zilləndi, nəşə demək istədi. Amma nə qədər çalışsa da, heç nə deyə bilmədi. Samirin gözləri doldu.

-Ana, ağrın var?

Bəsti "yox" mənasında başını buladı.

-Bəs nə istəyirsən? Yemək istəyirsən? Tibb bacılarını çağırım?

Bəsti başı ilə yemək istəmədiyini bildirdi. Gözləri ilə qarını göstərib nəsə deməyə çalışdı. Samir onun nə istədiyini başa düşdü.

-Evə getmək istəyirsən?

Bəsti başını yelləyərək "Hə" demək istədi.

-Yaxşı, səni aparacağam evə. Amma sabaha qədər səbrli ol. Uşaqları qonşuda qoyub gəlmişəm. Sabah bir baxıcı tutum, səni sonra aparacağam evə. – deyib anasının üzündən öpdü. – Sağalacaqsan! Qorxma, həkimlər əllərindən gələni eləyəcək. Əvvəlkindən də yaxşı olacaqsan.

Səhəri gün Samir üçün çox ağır gün idi. Marinanın nəşini təhvil vermişdilər. Ekspertizanın rəyindən məlum olmuşdu ki, Marina sükan arxasına oturanda içkili olub. Ölümü sui-qəsd deyil, qəzadır. Samirin xətrini istəyən qohumlar, qonşular toplanıb Marinanı dəfn etdilər. Marinanın üçü də, yeddisi də bir göz qırpmında gəlib keçdi. Samir həyatına davam etməyə məcbur idi. Anası üçün baxıcı da tutmuşdu. Baxıcı həm anasına, həm uşaqlarına baxırdı. Evin yeməklərini də o bişirirdi. Marinanın dəfnindən 40 gün keçdi. Samir Bəstiyə çox yaxşı baxırdı. Bəsti yavaş-yavaş yaxşılaşırdı. Hərdən qalxıb gəzə də bilirdi. Samir anasını bu vəziyyətdə qoyub Rusiyaya qayıda bilmədi. Məcbur olub rayonda iş tapmışdı. Gözəl bütün bu olanlara baxmayaraq, hərdən gəlib bacısına baş çəkirdi. Bəsti hər dəfə Gözəli və onun qayğısını görəndə xəcalətindən bilmirdi ki, neyləsin. Samir səhər qalxıb işə gedir, axşam yorğun evə qayırdı. Oğlunun ailəsinin dağılmasında Bəsti özünü

günahkar hesab edirdi. Hər gün buna görə ağlayır, özünü qınayırdı. Düşünürdü ki, onu Nərgizin ahı tutub. Nərgizi görmək, üzr istəmək keçirdi ürəyindən. Nərgiz isə xalasını da, Samiri də çoxdan silib atmışdı. Rəfiqəsinin qardaşı Afiqə ərə getməyə hazırlaşırdı. Rəfiqəsinin qardaşı arvadı xərçəng xəstəliyindən rəhmətə getmişdi. İki körpə uşağı anasız qalmışdı. Ataları Nərgizi görüb bəyənmişdi. Nərgiz də taleyilə barışıb ona razılıq vermişdi.

Bir müddət sonra Nərgiz anasının da razılıqla Afiqə ərə getdi. Afiqə sakit təbiətli biri idi, o rayon mərkəzində yaşayırdı və orada böyük restoranı vardı. İmkani çox yaxşı idi. Onları Nərgizi rəfiqəsi tanış etmişdi. Nərgiz Afiqi sevməsə də, onunla xasiyyətinə görə ailə qurmuşdu. Peşman da deyildi. Afiqə yoldaşı rəhmətə gedəndən sonra hər şeydən soyumuşdu. Nərgizim mehribanlığı, gülər üzü, əsas da uşaqlarına göstərdiyi ana qayğısı Afiqi yenidən həyata bağlamışdı. Yaşamaq istəyirdi. Nərgizi sevməyə başlamışdı. Nərgizə hər gün evə gələndə gül gətirir, tez-tez hədiyyələr alıb ürəyini açır.

Beləcə, günlər keçir, uşaqlar yavaş-yavaş böyüyürdü. Uşaqlar Nərgizə “ana” deyirdilər. Nərgiz də onları çox sevirdi. Öz balası kimi baxırdı onlara. Bunun qarşılığında heç nə gözləməirdi. Afiqə də bunu başa düşmüşdü. Nərgizi hər gün daha çox sevirdi. Tez-tez ailəsini götürüb gəzməyə aparır, Nərgizin sevdiyi yerləri gəzdirirdi. Nərgizin taleyindən şikayəti yox idi. Fikirləşirdi ki, Allahın qismətidi. Afiqə kimi yaxşı bir insan qarşısına çıxdığı üçün Allaha şükr edirdi.

Samir Nərgizin ərə getdiyini eşitmişdi. Amma Nərgizgil rayon mərkəzində yaşadıkları üçün Samir onu görə

bilmirdi. Samir ona bütün etdikləri üçün peşman idi. Hələ də Nərgizi sevirdi, onun üçün çox darıxırdı. Amma başqa əlacı yox idi. “Hamısı mənim səhvimdi! Allah buna görə məni cəzalandırdı”, deyirdi. Nərgizə qarşı namərdlik etdiyi üçün özünü bağışlamırdı.

Samirin də uşaqları artıq böyümüşdü. Oğlunun altı, qızının isə üç yaşı vardı. Uşaqlar Afiqin uşaqları ilə yaşlı idilər. Samir Afiqin restoranında administrator işləyirdi. Bu təsadüfə özü də mat qalmışdı. Samir Afiqin kim olduğunu bilsə də, Afiq işçisi Samirin Nərgizin keçmiş həyat yoldaşı olduğunu bilmirdi. Eləcə də Nərgizin xəbəri yox idi ki, Samir Afiqin restoranında işləyir.

Bəsti artıq sağalmışdı. Hər gün oğluna yalvarsa da, Samir evlənmək barədə düşünmürdü. Hər gün işdən evə gəlib vaxtını təkcə uşaqlarla keçirirdi. Bəsti oğlunun fikir çəkdiyini bilirdi. Amma bu nə qədər davam eləyə bilərdi ki? Bir gün qəti qərara gəldi ki, Samirlə oturub ciddi-ciddi danışsın. Axşamı gözlədi. Axşam Samir evə gələndə, əlini də yumağa imkan vermədi. Onu qarşısında oturdub sözbəşlədi.

-A bala, bu uşaqlara ana lazımdı, ana! Sən nə fikirləşirsən? - Bəsti narazılığını bildirdi.

-Nə olub ki uşaqlara? Baxıcıları var da. Nələri əksikdi ki? Özüm də məşğul oluram. Nədi ki? – Samir təmkinlə sözünü dedi.

-Nə vaxta qədər uşaqlara dayə baxacaq?

-Ana, sənə nə lazımdı? – Samir qaşlarını qaldırdı. – Şükür Allaha hər şeyimiz var, pulumuz, yeməyimiz-icməyimiz. Sən varsan, mən varam. Uşaqlara daha nə lazımdı? Öz

anaları öldü, niyə başa düşürsən? Bundan sonra kim onlara analıq edəcək ki? Oğlan gələn il məktəbə başlayacaq. Başım sakitdi, mənə problem lazım deyil.

-Ay bala, bəs sən? Adam nə qədər tək qalar? Qadınısız yaşamaq asandı? Görmürəm ki, nə qədər çətinlik çəkirsən?

-Mən çətinlik çəkmirəm. Lap yaxşıdı həyatım.

-Oğlum, axı...

Samir daha bu barədə danışmaq istəmədi. Səsini yüksəldib Bəstinin sözünü kəsdi.

-Ana, bəsd! Mənim işlərimə qarışma! Dedim ki, mən evlənmək istəmirəm! Vəssalam!

Samir sözünü bitirib ayağa qalxdı, anasının cavabını gözləmədən otaqdan çıxdı.

Bəsti oğlunun onunla belə danışmasından incidi. Bir neçə gün küsülü qaldılar. Samiri dindirmədi. Axşamlar Samir evə gələndə, yeməyini isidib masanın üstünə qoyub gedib yatırdı. Bəsti fikirləşirdi ki, Samir anasının incikliyini görüb bəlkə düzələr. Amma Bəstinin bu hərəkətləri heç nəyi düzəltmədi, əksinə, gün keçdikcə, hər şey daha da betər oldu. Samir içkiyə qurşanmışdı. Əvvəl tez-tez, sonra isə hər gün evə sərxoş gəlməyə başlamışdı. Samirin bu hala düşməyi Bəstini əməlli-başlı qorxudurdu. Amma əlindən heç nə gəlmirdi. Samir daha əvvəlki Samir deyildi. Aqressiv olmuşdu. Gözü heç nəyi görmürdü. Heç kimlə kəlmə kəsmirdi. Özünə qapanmışdı.

Aylar keçdi... Samirin də, Nərgizin də oğlu məktəbə getməyə başladılar. Samir özü də hər gün rayon mərkəzində işə getdiyi üçün oğlunu da oradakı məktəblərdən birinə qoymuşdu ki, rahat olsun. Nərgizlə Samirin oğlanları eyni

yaşda olduqları üçün təsadüfən ikisi də eyni sinifə düşmüşdülər. Amma Nərgizin bundan xəbəri yox idi. Çünki uşağı məkəbə Afiq özü aparıb-gətirirdi. Nərgiz isə Afiqlə evlənəndən sonra işdən çıxıb bütün vaxtını evdə uşaqlarla keçirirdi. İşləməyə həvəsi də yox idi. Onun üçün əsas iş ailəsi və iki uşağı böyütmək idi.

Bir gecə Nərgiz çox qorxulu bir yuxu gördü. Kimsə onu öldürmək istəyirdi, işgəncələr verirdi. Yuxuda əllərini, ayaqlarını kəsdilər. Nərgiz yuxudan qışqıraraq oyandı. Afiq də Nərgizin qışqırığına yuxudan dik atıldı. Qalxıb cəld işıqları yandırdı. Nərgiz yerinin içində oturub qıvrılmışdı, yuxunun təsirindən ayıla bilmirdi. Qorxudan əlləri titrəyirdi, qan-tər içində idi. Afiq nə baş verdiyini anlamağa çalışırdı.

-Yuxu görürdün?

Nərgiz elə hey "məni öldürürdülər"- deyib qışqırırdı. Afiq ona su gətirdi. Nərgizi qucaqlayıb "qorxma, mən yanıdayam" -dedi. Bir neçə dəqiqə sonra Nərgiz sakitləşib özünə gəldi.

-İndi yaxşısan? – Afiq də sakitləşdi.

Nərgizin danışmağa təqəti qalmamışdı. Sakitcə alınının tərini silib razılıqla başını yellədi.

-Yuxu görmüsən, heç nə olmaz. Yat.

Afiq qalxıb işığı söndürdü, gəlib yerinə uzandı. Nərgiz uzansa da gözlərini qırpmadı. O yana-bu yana çevrildi. Yata bilmədi. Dərin nəfəs alıb ayağa qalxdı. Uşaqların otağına keçib üstlərini örtüdü. Dayanıb fikirli halda uşaqlara baxdı. Uşaqlar elə şirin-şirin yatmışdılar ki, Nərgiz gözlərini onlardan çəkə bilmirdi.

Nərgiz gəlib yerinə uzandı. Gözlərini qaranlıq tavana zillədi. Birdən yadına düşdü ki, atası da rəhmətə getməmişdən əvvəl belə bir yuxu görmüşdü. Atası yuxusunu Nərgizə danışanda Nərgizin ürəyinə dammışdı ki, birdən atasına nəsə olar. Qorxduğu başına gəlmişdi. Nərgiz bunları ağılından keçirdi, səhərə qədər gözlərini də qırpmadı.

Səhər açılanda Nərgiz yuxusuz idi. Amma məcbur idi ki, uşaqlarla, evin işlərilə məşğul olsun. Qalxıb uşaqları oyatdı, geyindirdi. Səhər yeməyi hazırladı. Afiqlə uşaqlar süfrə arxasında olanda Nərgiz Afiqin bikef olduğunu görüb narahat oldu.

-Nə olub? Niyə qanın qaradı? – deyə soruşdu.

-Heçnə... – deyib Afiq ayağa qalxdı.

-Nəsə olub axı.

-Narahat olma, bir az ürəyim ağrıyır.

Nərgiz daha da narahat olmağa başladı.

-Niyə? Onda çıxma evdən. Dayan, həkim çağırım.

-Lazım deyil, gedim uşağı qoyum məktəbə, oradan gəderəm özüm. – Əyilib Nərgizin yanağından öpdü. – Qoxma, yuxun çin olmayacaq, sağ-salamat qayıdacağam. – deyib güldü.

Nərgiz iç çəkdi.

-Allah eləməsin, elə danışma! Həkimə gedən kimi mənə də zəng elə. Gözləyəcəyəm.

-Yaxşı. – deyib Afiq oğlunu da götürüb maşına sarı getdi.

Günortaya qədər Nərgizin başı ev işlərinə qarışdı. Hər dəfə telefona baxanda Afiqə zəng etmək istəsə də, bir iş çıxırdı. Gah uşaq ağlayırdı, gah uşaq yemək istəyirdi. Nər-

gizin başı işə necə qarışdısa, Afiq də yadından çıxdı. Bir neçə saat sonra Nərgizin telefonuna zəng gəldi. Nərgiz uşağı yatırdırdı. Telefonun səsinə diksindi. Birdən yadına düşdü ki, Afiq axı zəng etmədi. Nərgiz cəld yerindən sıçrayıb telefonu götürdü. Zəng xəstəxanadan idi. Tibb bacısı Nərgizə Afiqin sükan arxasında infakt keçirdiyini, vəziyyətinin ağır olduğunu, reanimasiyada yatdığını dedi. Nərgiz aldığı xəbərdən sarsıldı. Evdə körpə uşağın olduğu da yadından çıxdı. Xəstəxanaya necə gəldiyini bilmədi.

Nərgiz xəstəxanaya çatanda Afiq gözlərini həyata yummuşdu. Nərgiz bunu qəbul edə bilmirdi. Nə həkimlər, nə də tibb bacıları onu sakitləşdirə bilmədilər. Nərgizin fəryadı xəstəxanada hamını ayağa qaldırdı.

Günlər keçsə də, Nərgiz olanlarla barışa bilmir, Afiqin ölümünü qəbul edə bilmirdi. Gözəl qızının yanında qalır, onu darıxmağa qoymurdu. Amma neyləsin? Məcbur idi bu həyatı da qəbul etsin. Başqa çarəsi nə idi?

Afiq Nərgizə maşın sürməyi də öyrətmişdi. Nərgiz artıq oğlunu özü maşınla məktəbə aparıb gətirirdi. Sonra öyrəndi ki, Samirin oğlu da Afiqin oğlu ilə eyni məktəbdə oxuyur. Amma Samirlə danışmamaq üçün çalışırdı ki, onunla rastlaşmasın. Nərgizin artıq tək sirdaşı anası idi. Amma yenə də ürəyindəki bütün sözləri anasına demirdi.

-Çox yoruldu, ana. Başıma nələr gəldi? Allah bilir, bundan sonra məni nələr gözləyir. Yaxşı ki, sən varsan. Yoxsa mən neyləyərdim tək?

-Qızım, sən tək də qalsan, hər şeyin öhdəsindən gəlməlisən. Mən bu gün varam, sabah yox.

Nərgiz tez onun sözünü kəsdi.

-Yox! Elə demə! Səni də itirsəm, ölərəm! – Nərgizin gözləri yenə doldu.

-Gözlərin dolmasın. – Gözəl Nərgizin əlindən tutdu. – Niyə ölürsən ki? Mən sənə ömrünün axırına kimi yaşaya bilmərəm ki, əlbəttə ki, bir gün mən də..

Nərgiz bu sözü eşitmək istəmədi.

-Ana, bəsd! Sən indi niyə belə danışırsan ki? – deyib Gözəlin sözünü ağzında qoydu. – Görmürsən, onsuz da nə haldayam?

Gözəl ayağa qalxdı. Yaxınlaşıb yenə Nərgizin əlindən tutdu.

-Qızım, sən güclü olmalısən. O iki bala sənə əmanətdi. Onları böyüdüb boya-başa çətdirməlisən axı. İşlə çıx .Afiqin restorandakı işini davam elə. İşlə başın qarışsın .

-Yaxşı – deyib Nərgiz başını aşağı saldı.

Gözəl onu bərk-bərk qucaqladı. Nərgiz də anasını qucaqlayıb başını onun çiyinə qoydu.

Səhəri gün Nərgiz Afiqin iş yerinə getməli oldu. Gözətçi onu qapıda qarşılıdı.

-Xoş gəlmisiniz, Nərgiz xanım. Nəsə lazımды?

-Artıq Afiq yoxdu.

-Allah rəhmət eləsin, - deyib gözətçi başını aşağı saldı.

-Amin! – Nərgiz tez özünü ələ aldı. Soyuqqanlı görünməyə çalışdı. – Bundan sonra bütün işlərlə özüm maraqlanacağam. Zəhmət olmasa, işçilərin hamısını bir yerə yığ. Danışmaq istəyirəm.

-Baş üstə! – Gözətçi təəccübünü gizlətməyə çalışdı.

Nərgiz Afiqin otağının qapısını açarla açıb içəri girdi. Afiq öləndən sonra bu otağın qapısı hələ açılmamışdı. Nər-

giz bir neçə saniyə dayanıb məyus halda Afiqin masasına baxdı. Ürəyindən nələr keçdi, bir Allah bilir. Gözləri doldu. Amma tez də özünü yığışdırdı. Axı işçilərlə danışmalı idi, özünü zəif göstərə bilməzdi. Özünü ələ alıb Afiqin masasına yaxınlaşdı, Afiqin yerində oturdu. Masanın üstündə uşaqların çərçivəyə salınmış şəkilləri vardı. Nərgiz bir xeyli otağa göz gəzdirəndən sonra gözü seyfə sataşdı. Seyfin kodunu bilirdi, axı Afiq ondan heç nəyi gizlətmirdi. Həmişə deyirdi ki, mənim başıma bir iş gəlsə, hər şey sənə əmanətdi. Deyəsən, elə hər şey Afiqin də ürəyinə dammışdı. Nərgiz qalxıb seyfi açdı. Seyfdə sənədlərlə bir yerdə çoxlu pul vardı. Nərgiz pulları çantasına yığıdı. Bu vaxt qapı döyüldü, Nərgiz qapıya tərəf çevrildi. Az sonra gözətçi başda olmaqla bütün işçilər otağa doluşdu. Onların arasında Samir də vardı. Nərgiz Samiri görəndə tutulub qaldı. İşçilərin hamısı Nərgizə baxırdı. Samir bu günü gözlədiyi üçün heç təəccüblənmədi. Nərgiz bunu hiss etdi. Tez özünü yığışdırıb başını dik tutdu.

-Salam! – Nərgiz soyuqqanlılıqla dilləndi.

İşçilər hərəsi bir səs çıxardılar. Bəziləri salam qarışıq narazı halda mızıldandı.

-Afiq çox yaxşı insan idi. İnanıram ki, hamınız ondan razıydınız. – Nərgiz bir qədər susdu. – Afiq hər şeyi necə qoyub gedibsə, heç nə dəyişməyəcək. Hər şey əvvəlki kimi olacaq. Sadəcə onun yerində mən olacağam. Nə sualınız, nə sözünüz, bundan sonra nə narazılığınız olsa, mənə deyəcəksiniz. – Nərgiz susub işçiləri bir-bir nəzərdən keçirdi. Samirə çatanda tez gözlərini çəkdi.

İşçilər Nərgizə baxaraq razılıqla başlarını yellədilər.

-Narahat olmayın, Nərgiz xanım. – deyə gözətçi işçilərin adından danışdı.

-İndi gedə bilərsiniz! – Nərgiz bu sözü Samirə baxaraq dedi, elə bil tək Samirə deyirdi ki, çıx otaqdan.

İşçilər bir-bir otaqdan çıxdılar. Amma Samir çıxmadı. İşçilərin ardınca qapını bağladı.

-Sən də çıx! – Nərgiz qətiyyətlə dilləndi.

-Yəqin ki, indi məni qovacaqsan – deyib Samir Nərgizin gözlərinin içinə baxdı.

Nərgiz gözlərini qaçırmadı.

-Düzdü, sənin burada işlədiyini bilmirdim.

-Bilsəydin, daha əvvəl qovdurardın məni ərinə? – Samir güldü.

-Yox! – Nərgiz sərt cavab verdi. – Səni buradan qovma-yacam! İstədiyən qədər qalıb işləyə bilərsən. Mən sənə qədər zalım deyiləm.

-Amma mən sənə əlinin altında işləməyəcəyəm! – deyib Samir qaşlarını çatdı.

Nərgiz soyuqqanlılığını itirmədi.

-Özün bilərsən! Qapı açıqdı.

Nərgiz daha qalmaq istəmədi. Sözüünü bitirən kimi çantasını götürüb getmək istədi. Qapıya yaxınlaşanda Samir ondan cəld davranıb bir əliylə Nərgizin qolundan yapışdı, bir əlini də qapıya çırpıb qapını saxladı.

-Nə edirsən sən?! Dəli olmusan? Özünə gəl! – deyə Nərgiz hirsələndi.

-Mənimlə oyun oynama, Nərgiz!

-Burax qolumu! – deyib Nərgiz Samiri itələdi. – Toxunma mənə!

-Sən onda məni bağışlamısan.

-Kim deyir onu? Mən səni heç vaxt bağışlamayacağam!

-Bəs onda niyə məni qovmadın? Niyə də? Dillən də!

Niyə susursan?

Nərgiz bütün cəsarətini topladı:

-Səni cəzalandırmaq üçün! İstəyirəm ki, sən də mənim kimi əzab çəkəsən!

-Elə bilirsən əzab çəkmirəm mən?! Yediyim hər tikə zəhərdir. Yatağa rahat baş qoya bilmirəm! Amma ən çox səni fikirləşdim! Mən axmağın biriyəm! Əclafam! Sən nə desən, haqlısan. Məni bağışla, Nərgiz! – deyib Nərgizə yaxınlaşmaq istədi.

Nərgiz geri çəkildi.

-Toxunma mənə! Uzaq ol!

-Nərgiz çox peşmanam! Yalvarıram, bağışla məni!

-Nə? Bağışlayım? Yadından çıxdı olanlar? Hə? – Nərgizin gözləri doldu. – Məni zorla qaçırib özünə arvad eləyən sən deyildin? Sonra da heç nəyə yaramayan bir əşya kimi küçəyə atan da səndin! Sən! İndi deyirsən, bağışlayım səni?! Sən olsan, səni bağışlayardın?

Samir susdu. Bilmədi nə desin. Xəcalətindən Nərgizin üzünə də baxa bilmədi. Nərgiz ikrahla Samiri süzüb başını buladı.

-Sənə yazığım gəlir!

Nərgiz sözünü bitirib otaqdan çıxdı. Samirin çarəsi yox idi. Qəzəblə o yan-bu yana baxıb yumruğunu divara çırpdı.

Nərgiz sükan arxasında oturanda Samir içərdən çıxdı. Nərgiz mühərriki işə salıb sürətlə oradan uzaqlaşdı. Samirin onun ardınca baxa-baxa qaldı. Ağılından yüz dənə fikir

keçdi. Ya burada qalıb Nərgizi qazanmalı idi, ya da Nərgizi birdəfəlik itirib çıxıb getməli... Amma Samir qalmaq qərarına gəlmişdi.

Nərgiz artıq restorana hər gün gəlməyə başlamışdı. Getdikcə Nərgizin ətrafında dost-tanışı artırdı. Restoran işi olduğu üçün elə çox qadın tanışı yox idi. Bu vəziyyət Samiri əməlli narahat edirdi. Nərgizi dəli kimi qışqanırdı. İstəmirdi ki, Nərgiz oraya gəlsin. Hətta bir neçə dəfə “sən buraya gəlmə, işləri mən həll edərəm” demişdi. Amma Nərgiz bunu qəbul etməmişdi. Samir nə qədər çalışsa da, Nərgizə yaxın ola bilmirdi. Əksinə, Nəriz onunla digər işçilərlə necə davranırdısa, elə davranırdı. Samir isə Nərgizə olan sevgisinə görə bütün bunlara dözürdü. Amma Nərgiz hər Samiri görəndə bütün olanlar kino lenti kimi gözünün qarşısından keçirdi – Bəstinin ona verdiyi zülmələr, onu qış günü evdən qovmağı, Samirin bunu bilə-bilə heç nə etməməyi – hamısı Nərgizin ürəyində bir yaraydı. İndi hər şey başqaydı, anasının sözüylə Nərgizdən boşanan Samir indi Nərgizin əlinin altında işləyirdi. Bəs Nərgiz niyə ona əzab verirdi? Samiri hər görəndə özü də əzab çəkirdi, amma yenə onu qovmurdu. Bəs bunun səbəbi nəydi? Niyə Samirdən tamam qopa bilmirdi? Bəlkə vaxtında Samiri çox sevmişdi deyə? Bəlkə də Samir onun həyatına girən ilk kişiydi deyə? Bəlkə də... Bu bəlkələr Nərgizin içini didib parçalayırdı. Bir tərəfdə ilk sevgisi, bir tərəfdə isə nifrəti vardı. Nərgiz nə qədər güclü görünsə də, o ikisi arasında əriyib məhv olurdu.

Alın yazısı deyilən bir gerçək var. Nərgiz də başa düşmüşdü ki, Samir onun alın yazısıydı. Arada nə qədər narazı-

lıqlar, əzablar olsa da, qismət onları bir-birindən ayırmırdı. Amma Nərgiz ürəyinin dərinliklərində Samiri bağışlaya bilmirdi. Özünü inandırmışdı ki, daha onu sevə bilməz. Samir də bununla razılaşmalı idi. Amma Nərgizi sevirdi, itirmək istəmirdi.

Samir belə də gözləyə bilməzdi. Nərgiz gözəl, ağıllı qadın idi. Kimsə Nərgizi onun əlindən ala bilərdi. Nərgizi geri qaytarmaq üçün dayanmadan yol axtarırdı. Nərgiz isə nə istədiyini özü də bilmirdi. Samir Nərgizə yenə necə öyrəşmişdisə, artıq onsuz qala bilmirdi. Kölgə kimi Nərgizi izləyirdi. Nərgizin xəbəri olmadan onu qorumağa çalışırdı. Bilirdi ki, Nərgiz bunu bilsə, heç vaxt razı olmaz. Tez-tez Nərgizin yaşadığı evin qarşısına gedirdi. Pəncərəsinə boylanırdı ki, bəlkə Nərgizi görər. Uzaqdan Nərgizin o yetim uşaqlarla rəftarının nə qədər yaxşı olduğunu görəndə isə özünü təkrar-təkrar qınayırdı. Amma bir gün bütün əzablara, istirablara son qoyuldu...

Axşam Nərgiz işdən çıxanda ayağı sürüşüb pilləkanlardan yıxıldı. Samir otaqdan çıxanda bütün işçilər Nərgizin başına toplaşmışdı. Samir yerdə huşsuz yatan Nərgizi görüb özündən çıxdı.

-Çəkilin! – deyib işçiləri yararaq Nərgizin yanına gəldi, dizlərini yerə atıb Nərgizi qucağına aldı. Tez Nərgizi xəstəxanaya çatdırdı. Bir saat Nərgiz müayinə otağında qaldı. Samir səbrsizliklə dəhlizdə gözləyirdi. Özünə yer tapa bilmirdi. Nəhayət, həkim müayinə otağından çıxdı.

-Həkim, necədi Nərgiz?

-İndi yaxşıdı. Təzyiqi düşüb, huşunu itirib.

-Mənə düzünü deyin, həkim. Yaxşıdı Nərgiz? – Samir sakitləşmədi. – Görə bilərəm onu?

-İndi görə birməzsınız. – Həkim qətiyyətlə dilləndi. – Xəstə yıxılarda ayağı burxulub. Ona görə rentgen müayinəsindən keçirdik. Sümükdə çat var. Gipsə qoyulacaq.

-Nə? Bəs indi necə olacaq?

-Qorxulu heç nə yoxdu. Allah şəfa versin. On gün sonra bir də gətirəcəksiniz. İndi əyləşin gözləyin zəhmət olmasa.

-Nəsə etmək lazımdı?

-Xeyr. Tibb bacıları nə lazımdı, edəcəklər. Amma bundan sonra xəstə özü də diqqət etməlidir.

-Burada qalacaq, həkim? – Samir maraqlandı.

-Ehtiyac yoxdur. Müalicəsini yazandan sonra evə apara bilərsiniz. – deyib həkim oradan uzaqlaşdı.

Samir bir saat gözləməli oldu. Tibb bacısı içəridən çıxan kimi Samir onun qarşısını kəsdi.

-Bağışlayın, Nərgizi indi görə bilərəm?

-Xəstənin yaxınsınız?

Samir bu sualdan pərt oldu. Bir an nə deyəcəyini bilmədi.

-Hə, - deyib gözlərini qaçırdı.

-Evə apara bilərsiniz. Mən deyim, indi araba gətirinsilər, maşına qədər apararıq

-Yox, yox, lazım deyil, özüm həll edəcəyəm.

-Necə həll eləyəcəksiniz? Aparar bilməzsınız, çətin olar

-Xanım, dedim ki, lazım deyil. Aparacağam özüm, çətin olmaz

Samir sözünü bitirib içəri girdi. Tibb bacısı Samirin arxınca baxıb gülümsədi.

Samir Nərgizin sol ayağını gipsdə görüb narahat oldu. Nərgiz gözünü Samirə zillədi. Tibb bacısı ilə Samirin qarşı

agzında danışığını eşitmişdi. Amma heç nə deyə bilmədi. Samir də heç nə deyə bilmədi. Yaxınlaşıb Nərgizin yanında oturdu. Qeyri-iradi onun əlini ovcunun içinə alıb sıgalladı, əlindən öpdü. Nərgizin gözləri doldu. Elə bil dilini-ağzını bağlamışdılar. Yanağından yaş süzüldü.

-Ağlama! Eşidirsən məni? Nə qədər ki, mən varam, imkan vermərəm sən ağlayasan! Səni yerdə görəndə bilir-sən necə pis oldum? Heç təsəvvür də edə bilməzsən. Bir daha başa düşdüm ki, mən səni hamıdan, hər şeydən çox sevirəm.

Bir qədər susub baxışdılar. Samir onun kefini açmaq istədi.

-Amma xalaqızı kimi yox ha. – deyib Samir güldü.

Nərgiz də ona qoşuldu. Bir-birinə baxıb güldülər.

-İndi qalx, gedirik! – Samir Nərgizi qucağına almaq istədi.

-Dayan, nə edirsən?

-Səni evinə aparıram. – deyib Samir güldü.

-Məni yerə qoy. Özüm gedəcəyəm. – Nərgiz etiraz etdi.

-Bağışlayın, Nərgiz xanım, bura restoran deyil, burada sizin sözlünüz keçmir. Səni mən aparacağam evə!

-Samir!

Samir Nərgizi dinləmədi. Onu qucağında maşına qədər apardı. Nərgiz əvvəl razı olmasa da, Samirin bu hərəkəti onun xoşuna gəldi. Nərgiz arxada oturdu. Yol boyu aynadan bir-birlərinə baxdılar. Samir gözünü Nərgizdən çəkə bilmirdi.

-Yola bax, indi məndən betər olacaqsan, - deyib Nərgiz güldü.

Samir həyəcanını gizləməyə çalışsa da, alınmırdı. Nərgizlə bərişdıqlarına inana bilmirdi. Qeyri-iradi gülümsəyir, tez-tez aynadan Nərgizə baxırdı.

Samir maşını Nərgizin evinin qarşısında saxladı. Gözəl maşın səsi eşidən kimi həyəətə çıxdı. Nərgiz yoldan zəng edib evə gəldiyini anasına demişdi. Ona görə də Gözəl onları bir yerdə görəndə, təəccüblənmədi. Amma Samirdən incik olduğunu bürüzə verirdi. İkisi də salamlaşanda gözlərini qaçırdı. Samir qaçıb arxa qapını açdı. Gözəl Nərgizin ayağını gipsdə görəndə, kövrəldi.

-Can, ay bala, anan ölsün. Nəfis kəsdi səni! – deyib Gözəl ağlamsındı.

-Hər şey yaxşıdı, ana, narahat olma. Bir balaca çat var ayağında. Telefonda da dedim axı, qorxulu heç nə yoxdu. Gips açılarda heç nə qalmayacaq yerində.

-Ayaq üstə də çox qalmaq olmaz dedi həkim. – Samir sözünü bitirməmiş Nərgizi qucağına aldı. Gözəl Samirin bu hərəkətinə mat qalmışdı. Samir Nərgizi içəri apardı.

-Sənin otağın haradadı? – deyib Samir qonaq otağına keçdi.

-Yox, darıxaram orada. Divanda uzanacağam.

-Yaxşı, - deyib Samir Nərgizi divana uzatdı.

-Çox sağ ol, sənə də əziyyət oldu.

Samir heç nə demədi. Yerində dikəlib heyranlıqla evi süzdü.

-Maşallah, sən lap sarayda yaşayırsanmış ki? Mənim evim bunun yanında heçnədi. Rəhmətlik sənə saray qoyub gedib. – İstehzayla Nərgizə baxdı. – Daha nə istəyirsən ki? Xidmətçilərin də var? Allah bilir yeməkbişirənin də ayırdı sənin.

Nərgizin bu sözdən xoşu gəlmədi. Tərs-tərs Samirə baxdı. Ağzını açıb nəsə deməyə macal tapmamış Gözəl içəri girdi.

-Burada niyə uzandın? Gedək öz otağına.

-Yox, istəmirəm, - deyə Nərgiz etiraz etdi.

-Ay qızım, söz eşit. Sonra səni kim qaldıracaq yuxarı? Bilmirsən ki, uşaqlar da sənsiz yatmır?

Nərgiz susub bir az düşündü.

-Söz eşit, anan düz deyir, - Samir Nərgizin cavabını gözləmədən onu bir də qucağına aldı. – Gözəl xala, sən otağını göstər bunun.

-Gəl, bala, göstərim.

Gözəl yolu göstərdi, Samir Nərgizi otağına gətirib çarpayısına uzatdı. Üstünü də özü örtüdü. Amma Nərgiz Samirin qucağından enmək istəmirdi. İçində qəribə hisslər baş qaldırmuşdı. Əlacı olsaydı, ömrünün axırına qədər Samirin qucağından düşməzdi.

-Ağrımadın ki? – Samir məhəbbətlə Nərgizin gözlərinin içinə baxdı.

Samirin qayğısı Nərgizin ürəyincə olmuşdu. Güclə seziləcək təbəssümlə gülümsəyib “yox” mənasında başını buladı.

-Sağ ol, ay oğul, əziyyət çəkdin.

Samirlə Nərgiz ikisi də boğazlarını arıtladılar, Samir yerində dikəldi.

-Yox eey, xala, nə əziyyət? Xoşdu. Yaxşı, mən gedim.

Samir getmək istəyəndə Nərgiz həyəcanlandı. Elə bildi ki, yenə Samiri itirəcək. Cəld dilləndi:

-Samir...

Samir də, Gözəl də çevrilib Nərgizə baxdılar. Nərgiz utancaq baxışlarla Gözələ baxdı. Baxışları ilə otaqdan çıxmağı xahiş etdi. Gözəl başa düşdü. Gah Samirə, gah da Nərgizə baxdı.

-Çay qoymuşdum mən, Allah bilir qaynadı. Qoy görüm... – deyib Gözəl bəhanəylə otaqdan çıxdı.

Nərgizlə Samir Gözəlin onları tək qoymaq üçün yalan dediyini başa düşdülər. Samir Nərgizə yaxınlaşdı.

-Eşidirəm...

Samir Nərgizə sarı əyiləndə Nərgiz özünü itirdi. Deyəcəyi sözü də yadından çıxdı. Elə bil ikisi də ovsunlanmışdı. Bir müddət susub bir-birlərinə baxdılar. İkisinin də ürəyi sürətlə döyünməyə başladı. Qeyri-iradi gözlərini yumub bir-birlərinə sarı əyildilər. Samir daha dözə bilməyib Nərgizi belindən qucaqlayıb öpməyə başladı. Nərgiz sanki bunu gözləyirmiş kimi heç müqavimət göstərmədi...

Samir Nərgizin razılığı ilə restoanın başına keçdi. Restoranda hər şey qaydasında idi, Nərgizin yoxluğu heç bilinmirdi. Deyəsən, bu vəziyyət Nərgizin də xoşuna gəlirdi. Samir artıq hər gün Nərgizin yanına gəlib ona baş çəkirdi. Hətta evin bazarlığını da artıq Samir edirdi. On gün keçdi. Nərgizin ayağından gipsi açdılar. Samir vaxt tapdıqca Nərgizin yanında olur, onun yeriməyinə özü kömək edirdi. Gecəyarısına qədər Nərgizin yanında qalırdı. Amma gecələmirdi. Axı bura onun evi deyildi. Üstəlik Nərgiz ərindən boşanmamışdı, əri rəhmətə getmişdi. Samir burada qalsaydı, bilirdi ki, camaat qınayacaqdı. Söz-söhbətdən yaxasını qurtara bilməzdi.

Günlər keçdi... Bir gün Nərgiz təcili Samirlə görüşmək

istədi. Samir görüşə gələndə aldığı xəbərdən donub yerində qaldı. Nərgiz hamilə qalmışdı. İkisi də inana bilmirdi.

-Bu necə oldu axı? – Samir qulaqlarına inana bilmirdi.

-Allah böyükdü! O istəməsəydi, indi də olmazdı.

-İnana bilmirəm. Yəni indi bizim uşağımız olacaq? Yəni sən mənə uşaq verəcəksən?

Nərgiz sevinclə başını yelləyib Samiri qucaqladı. Samir onun belindən qucaqlayıb havada fırlatdı. İkisinin də sevinci yerə-göyə sığmırdı.

-Mən ana olacağam! Bu həyatdakı ən böyük arzum sənə bir övlad verməkdir. Çox şükür!

Samir də Nərgizi bərk-bərk qucaqlayıb alnından öpdü.

-Bu nədi, Nərgiz? Mən axı çox böyük səhv eləmişdim. Sənə zülm etdim mən! Bunun qarşılığında Allah niyə mənə bu boyda mükafat verdi?

Nərgiz əlləriylə Samirin yanaqlarına toxundu.

-Sən də çox əzablar çəkdin. Amma Allahın qisməti var. Qismətdən kim qaça bilər ki? O qədər çətinliklərdən keçdik, amma Allah bizi yenə ayırmadı. İlk vaxtlar mən səni istəməmişdim, amma indi hər şey çox fərqlidi. Çünki Allah bizi bir-birimiz üçün yaradıb. Allaha min şükür olsun. – deyib başını Samirin sinəsinə qoydu. – Çəkdiyim əzabların mükafatını aldım...

-Bəs Afiqin uşaqları? – Samir duruxdu.

Nərgiz bir qədər susudu. Yerində dikəldi. Samirin gözələrinin içində baxdı.

-Mən o uşaqları ata bilmərəm, Samir. Bu evə gələndə o uşaqlar körpəydi. İkisi də dil açanda mənə ana dedilər. Məni anaları bilirilər, mən də onları balam kimi istəmişəm. Ona görə də mən onları ata bilmərəm.

Bir müddət sonra Nərgizlə Samir yenidən kəbin kəs-dirdilər. Artıq evdə dörd uşaq böyüyəcəkdi. Nərgizin evi böyük olduğu üçün Nərgizin təkidiylə Samirgil də onların evinə köçdü.

Nəhayət, gözlədikləri gün gəlib çatmışdı. Nərgizin bir qızı oldu. Adını Sevgi qoydular. Böyük bir ailə olmuşdular. Mehriban yaşamağa başlamışdılar. Bircə Samirin nigaranlıığı anasından idi. Bəsti elədiklərindən xəcalət çəkdiyi üçün Samirgillə bir yerdə yaşamağı qəbul etməmişdi. Nərgizin üzünə baxmağa üzü gəlmirdi. Amma buna baxmayaraq Samir ona hər gün baş çəkirdi. Bəsti dilə gətirməyə çəkinsə də, oğlu üçün, nəvələri üçün çox darıxırdı. Bunu Nərgiz də bilirdi. Nərgiz başa düşürdü ki, artıq olan olub, hər şeyi unutmaq lazımdır.

Bir gün Nərgiz Samir evə gəlməmiş evdən çıxmaq istədi. Anasına da tapşırırdı ki, günortaya döşəməli aş bişirsin. “Bəsti xalam döşəməli aş çox sevir”, dedi. Gözəl artıq hər şeyi başa düşmüşdü. Üzü güldü. Heç nə demədi. Tez mətbəxə keçib biş-düşə başladı. Günortaya yaxın qonaq otağında adı kimi gözəl bir süfrə açdı. Masanın üstündə iynə atsan, yerə düşməzdi. Masaya yalnız Bəstinin sevdiyi salatlar, yeməklər düzülmüşdü. Samir günorta uşaqları məktəbdən götürüb evə gələndə süfrəni görüb çaşdı. Gözəl də qonaq otağına keçdi.

-Xala, kimin ad günüdür ki? Mən unutmuşam? Bəs Nərgiz hanı?

-Nərgiz yoxdu, bir azdan gələcək. – deyə Gözəl asta səslə dilləndi.

-Haradadı ki? Niyə mənə deməmiş gedib?

- Gələndə biləcəksən. Sənə sürprizi var, - deyib Gözəl qımışdı.

Samir daha da həyəcanlandı.

-Sürprizdirsə gözləyək. - deyib uşaqları süfrəyə çağırdı. Hamı süfrə başına toplaşdı. Bu vaxt qapının zəngi çalındı. Samir həyəcan içində çevrilib qapıya sarı baxdı.

-Qızım, tez qapını aç. - Gözəl xidmətçi qıza baxdı
Qız qaçıb qapını açdı. "Nərgiz xanımgildi" deyər, içəri-dəkilərə səsləndi.

-Nərgiz xanımgil? - Samir sual dolu baxışlarla Gözələ baxdı.

Gözəl çiynlərini çəkdi. Samir üzünü qapıya çevirəndə Gözəl qımışdı. Samirin səbri daşdı. Ayağa qalxmaq istəyəndə Nərgizlə Bəsti qonaq otağına girdilər. Samir anasını Nərgizin yanında görəndə gözlərinə inana bilmədi.

-Bu gün Bəsti ananın ad günüdür. Unutmuşdun? - deyib Nərgiz narazı halda Samirə baxdı.

-Ay... Necə unutmuşam?! - Samir alnını tutdu.

Nərgiz Bəstinin çiynlərini qucaqladı, irəli gəldilər.

-Hər şey geridə qaldı. Bundan sonra Bəsti ana bizimlə bir yerdə yaşayacaq. Araya mehriban ab-hava çökdü. Hamının üzü gülməyə başladı. Uşaqlar mehribanlıqla nənələrinin üstünə qaçdılar. Samirlə Gözəl də Bəstini təbrik edib qucaqladılar. Samir yenicə doğulan körpələrini gətirib Bəstinin qucağına verdi. Bəstinin gözləri doldu. Nərgiz Bəstinin qarşısına keçdi. Artıq hamı keçmişdə olanları unutmuşdu.

-Ana, evinə xoş gəldin!

-Qızım...

Bəsti Nərgizi qucaqlayıb öpdü. Ağlamaq tutdu onu.

Nərgiz onun əllərindən tutdu.

-Ana, ağlama! Bundan sonra hər şey çox gözəl olacaq.

Hamı mehribanlıqla süfrə arxasında toplandı. Yeyib içdilər, deyib-güldülər. Xoşbəxt səslər bir-birinə qarışmışdı. Samirlə Nərgizin baxışları toqquşdu. Bir neçə saniyə belə qalıb bir-birlərinə baxdılar. Samir baxışlarıyla Nərgizə bir daha təşəkkür etdi. Nərgiz gülümsədi...

*Bakı
Aprel 2019*

TALEYİN OYUNU

(povest)

Mahizər telli-duvaqlı gəlin köçürdü. Qapıda zurna-balaban çalırdı, oğlan evi qız evinə qarışmışdı, qadınlar ortada şövqlə oynayırdılar. Hər şey el adət ilə gedirdi. Amma bir “əmma” vardı: Mahizəri bacısı Xalidənin əvəzinə yola salırdılar. Evdən çıxanda fatasının üstünə qırmızı örpək atdılar ki, üzü görünməsin və tapşırdılar ki, bəy otağa girənə qədər örpəyi qaldırmasın. Mahizəri çal-çağırla ata evindən çıxarıb oğlan evinə gətirdilər. Gəlin otağı bəzədilmişdi, otağa kiçik bir masa da qoymuşdular, masanın üstünə yemək-içmək düzülmüşdü. Gəlini, yanınca gələn yengəni, sağdışı-soldışı süfrə arxasında oturdular.

Həyətdə qurulmuş mağarda kişi toyu vüsət almaqda idi. Aydın sevincindən yerə-göyə sığmırdı. Rusiyadan yeni qayıtmışdı, qazandığı pulları toyuna xərcləyirdi. Gəlinə nə lazımdısa, hər şey almışdı. Dost-aşna başına yığılmışdı, yeyib-içir, rəqs edirdilər. Təzə bəy də onlara qoşulmuşdu, heç kimin badəsini boş buraxmırdı. Əməlli-başlı keflənmişdi. Sevdini qıza qovuşacağını düşündükcə, az qalırdı qanad

açıb uçsun. Amma ayaqüstə dura bilmirdi, ayaqları sözüne baxmırdı. Elə hamıya baxıb gülür, toyun bitəcəyi anı həsrətlə gözləyirdi. Haradan biləydi ki, Xalidə toydan bir gün əvvəl öz sevdiyinə qoşulub qaçıb. Anası da “o olmasın-bu olsun” deyib, onun yerinə Mahizəri göndərmişdi.

Mahizərin yeniyetməlikdən Aydından xoşu gəlirdi. Ona görə də anası məsələni ona açanda fikirləşmədən razı oldu. Xalidə ilə Mahizər ekiz idilər, elə bil bir almanı tən bölüblər, amma bir tək fərqləri vardı, Mahizərin gözləri anadangəlmə çəp idi. Anasının imkanı yox idi ki, qızının gözlərini əməliyyat etdirdsin.

Toy gecəyarısına kimi davam etdi. Hamı dağılışıb getdi. Sağdış-soldışı təzə bəyi gəlin otağının qapısından içəri saldılar və çıxıb getdilər. Aydının ayaq üstə dayanmağa təqəti yox idi. Birtəhər gəlinə yaxınlaşıb başındakı qırmızı örpəyi çəkib atdı. Zəndlə Mahizərə baxdı. Ağzını sürüyə-sürüyə dedi:

-Deyəsən, çox içmişəm, Xalidə. Sənə baxıram, Mahizəri görürəm.

Bir xeyli güldü və müvazinətini saxlaya bilməyib şap-pılı ilə yatağa sərildi. Mahizər tez ayağa qalxdı, qonşu otaqda yengəsi və oğlan evinin adamları intizarda idi. Gəlinliyini soyunub xalat geyindi, saçlarını açıb üzünə-gözünə tökdü. Qaş-daşlı kiçik çantasından ülgüc çıxarıb barmağını çərtdi, qanını ağ mələfəyə sıxdı. Sonra Aydını soyundurub, üstünü yorğanla örtüdü. Hər şey hazır idi. “Yengəni çağırmaq olar”, deyə düşündü. Qapıya yaxınlaşıb kilidini açdı və qapını aralı qoydu. O biri otaqda oturub gözləyənlər qapının səsinə bənd idilər. Yengə kiməsə “qoy birinci mən

keçim” deyib qapını astadan taqqılatdı, cavab gözləmədən otağa girdi. Gəlini ayaq üstə, bəyi yatmış gördü. Yengə mələfəyə baxdı.

-Mübarəkdi,- deyib gəlini öpdü, mələfəni bəyin altından sıyırıb çəkdi, büküb otaqdan çıxdı.

Mələfəni intizarla xəbər gözləyən oğlan anasına, qohumlara göstərib şirinlik istədi. Oğlan anası sevincək yüzlüyü yengənin ovcuna basdı.

Yengə:

-Qoşa qarısımlar, oğullu-qızlı olsunlar, - deyib mələfəni sellofan paketə qoydu və tələsik qapıya sarı getdi.

Aydının anası onun ardınca:

-Çox sağ ol, Allah səndən razı olsun, balalarından görəsən,- dedi və qapını bağladı.

Qadın otağa qayıdanda qohumlar da getmək istədiklərini bildirdilər. Oğlan anası ağızucu “qalın bizdə” desə də, qohumlar sağollaşib getdilər. Ana gəlin otağının qapısını döydü, içəri keçib başını aşağı dikmiş gəlininin üzündən öpdü.

-Yaxşısanmı, qızım? - deyə mehribanlıqla soruşdu.

Mahizər utandığındanmı, yoxsa qorxdüğündənmi, başını bir az da aşağı əydi. Qayınana gəlininin sıxıldığını görüb söhbəti uzatmadı.

-Yaxşı, yat, dincəl,- deyib çıxdı. Əllərini göyə qaldırıb, -şükür sənə, Allahım, bu günü də mənə qismət elədin,- dedi.

Səhərə yaxın Aydın qarnındaki sancıdan oyandı, ağrıları getdikcə şiddətlənirdi, oğlan yerində qovrulurdu.

-Bu nədi? Ölürəm. Ana, ana!-deyib çığırmağa başladı.- Tez anamı çağır!

Mahizər tez qalxıb qayınanası yatan otağın qapısını döydü.

Xavər yuxuda diksindi.

-Kimdi?

-Aydına nəşə olub, tez gəlin, - deyər Mahizər qapının arxasından bildirdi. Həyəcandan səsi titrəyirdi.

Xavər yerindən dik atıldı. Qaçaraq gəlin otağına girdi. Oğluna sarı əyildi.

-Ay bala, sənə nə oldu?

Aydın ağrıdan qıvrılaraq:

-Ana, təcili yardım çağır, ölüürəm,- deyib zarıdı.

-Səni istəməyən ölsün, ay bala, bu dəqiqə həkim çağıraram,- deyib Xavər telefon olan otağa qaçdı, təcili yardıma zəng etdi və oğlunun yanına qayıtdı.

Aydın dayanmadan qusurdu. Xavər vanna otağına qaçıb vanna gətirdi. Aydının başını vannaya tərəf əydi. Az keçməmiş təcili yardım həkimi və tibb bacısı gəlib çıxdılar. Xavər təlaş içində həkimin qabağına qaçdı.

-Doktor, oğluma kömək edin. Dünən toyu idi, çox içib, bir saata yaxındı ki, dayanmadan qusur.

Həkim:

-Narahat olmayın, nə lazımdısa, edəcəyik, zəhərlənməyə oxşayır. Bir balon su gətirin,-dedi.

Həkim Aydının nəbzini yoxladı, su gətirən Xavərə:

-Xəstə özündə deyil, ona su içirə bilmyəcəyik, təcili xəstəxanaya çatdırmalıyıq,- deyib mobil telefonla zəng edib sürücünü çağırıdı.

Sürücü və tibb bacısının köməyi ilə xəstəni xərayə uzatdılar. Köməkləşib Aydını maşına qoydular. Xavər də ma-

şına mindi. Sürücü həyəcan signalını işə saldı və maşın sürətlə həyətdən çıxdı. Yarım saatdan sonra xəstəxanaya çatdılar. Xəstəni təcili reanimasiyaya yerləşdirdilər.

Mahizər donub qalmışdı, özünü toplaya bilmirdi. Bir xeyli keçəndən sonra gedib qapını kilidlədi. Yan otağa keçib anasına zəng etdi. Anası qızının məharətinə “əhsən” dedi, ehtiyatlı olmağı tapşırırdı. Anası ilə danışandan sonra bir az rahatlaşdı. Dəstəyi yerinə qoyub yataq otağına qayıtdı, yatağı yığışdırıb səliqəyə saldı. Hiss etdi ki, acıb, dünən də həyəcədən, nigaranlıqdan, demək olar ki, heç nə yeməmişdi. Bir fikirləşdi ki, Aydın xəstəxanada ölüm-dirim savaşı, bu da burada oturub yemək yesə, vicdansızlıq sayılmaz, görəsən? Amma aclıq güc gəldi, mətbəxə getdi. Soyuducunu açdı, irili-xırdalı qazanlarda yeməklər vardı. Qazanlara əl vurmağa ürək etmədi, qayınanası yeməklərə əl dəyildiyini hiss edəcəkdə, mütləq gəlinini qınayacaqdı, “yad qızıdı da, can-candan ayırdı, əri xəstəxanada can çəkisir, bu da yeyib-içməyində”, deyəcəkdə. Çaydanı qaz sobasının üstünə qoyub alıtını yandırdı. Hələlək şirin çayla kifayətlənməyi qərara aldı.

Xavər oğlunun yanında üç gün qaldı. Dördüncü gün idi, həkim palataya girdi. Aydınə yaxınlaşıb:

-Bu gün sizi evə buraxırıq, - dedi.- Bizi yaman qorxutdunuz, təzə bəy. Bu qədər içmək olar?

Aydın gözünü həkimdən yayındırmağa çalışdı.

-Vallah, heç içən deyiləm, dostlarım məni içirtmələr, içən kimi də tutdu məni. Evə necə girmişəm, heç yadımda deyil. Bir də ayıldım ki, sancıdan doğranıram, -dedi.

Xavər oğlunun sözlərindən alındı:“Bismillah, deyəsən,

heç toy gecəsi yadında deyil". Sonra şübhələri özündən uzaqlaşdırdı: "Lənət şeytana, özüm gördüm, soyunub yerində yatmışdı".

-Saqqalın ağarsın, içmisən, yadında heç nə qalmayıb. Sən gərək dünən dilinə içki vurmayaydın. Amma narahat olma, salamatçılıqdı, - deyib Xavər oğlunu üstüörtülü məsələdən agah etmək istədi.

Aydın key kimi anasına baxdı, onun dediklərindən bir şey anlamadı. Fikirləşdi ki, aydınlaşdırmağın yeri deyil, olub-keçənləri evdə Mahizərdən öyrənər.

Həkim:

-Sənin gastritin var, müalicə olunmalısən, dünən evlənmisən, ona görə səni burada ləngitmirəm, amma yaxın vaxtlarda gəl müalicəyə başlayaq. HələlİK, dietanı gözlə, bir-iki dərman da yazmışam, bir neçə gündən sonra atmağ başla və sənə qətiyyənl içmək olmaz, - deyib sağollaşdı.

Aydın anası ilə xəstəxanadan çıxıb yol kənarındakı taksilərdən birinə minib evə gəldilər.

Qapının zəngi çalınanda Mahizər diksindi, həyəcanlandı, ikinci zəngdən sonra həvəssiz qapıya yaxınlaşdı. Bir anlıq duruxdu, sonra qapını açdı. Aydınla Xavər içəriyə keçib salamlashdılar. Mahizər çay qoymaq bəhanəsilə mətbəxə keçmək istədi. Aydın: "İçmirəm", deyib yataq otağına üz tutdu.

-Yatacağam,- dedi.

Mahizər onun arxasınca girib yatağı açdı. Başını qaldırmadan otaqdan çıxdı. Qorxudan ürəyi bərk-bərk çırpınırdı, ona elə gəlirdi ki, ürəyinin guppultusunu əri də, qayınanası da eşidir. Gözə görünməməyə çalışırdı. Gizlənə biləcəyi tək yer vanna otağı idi. Güzgünün qabağına keçib özünə

baxdı, möcüzə baş verməmişdi, gözləri elə çəpdı ki, çəp. Saçlarını gözlərinin üstünə tökdü. Amma bu nə qədər davam edəcəkdı ki?

Aydının əsəbi olduğunu, tez özündən çıxdığını bilirdi. Amma fikirləşirdi ki, iş-ışdən keçəndən sonra yəqin taleylə barışib sakitləşər. İnsafən, Mahizər gözəl idi, tək bir eybi vardı, o da gözlərinin çəpliyi idi.

-Xalidə, haradasan?- Aydın onu çağırırdı.

Mahizərin ürəyi qopdu, cavab verməyib yataq otağına girdi. Aydın onu yanına – yatağa çağırırdı. Mahizər yaxınlaşib onun yanında oturdu. Aydın onu özünə çəkib öpməyə başladı.

-Bu nədi, saçlarını gözüne tökmüsən, sənə yaraşmır, - deyib Aydın qızın saçlarını gözlərinin üstündən qaldırdı. Birdən elə bil onu ilan sancdı. Dəhşət içində Mahizərin çəp gözlərinə baxdı. Qışqırmaq istədi, amma səsi çıxmadı, xırıldadı:

-Sən Xalidə deyilsən...

Mahizər tez ayağa qalxdı.

-Aydın, qurban olum, səs salma. Xalidə səni sevmirdi, istədiyi vardı, toydan bir gün qabaq qoşulub qaçdı. Mən səni çoxdan sevirəm, inan mənə. Ona görə gəldim.

-Sən çox qələt elədin, başını da daşa vurdun. Sən bir soruşdun ki, mən səni istəyirəm, ya yox? Dur cəhənnəm ol xarabanıza, nə qədər ki, əlimdən xata çıxmayıb.

Mahizər yerindən tərpənmirdi, qorxudan tir-tir əsir, için-için ağlayırdı.

-Yalvarıram, qoy bir ay qalım, sonra gedərəm. Qonum-qonşu nə deyər? Rayon yeridi, yalvarıram, məni bi-abır eləmə...

Aydının qəzəbindən dişi bağırsağını kəsirdi.

-Sən nə danışırsan? Ananla birləşib mənə torba tikmisi-niz. Qalım nədi? Allaha dua et ki, səni salamat buraxıram. Əlimi sənin qanına bulamaq istəmirəm. Amma Xalidə ilə mənimki qalsın sonraya. Barmağında mənim nişan üzüyüm ola-ola başqasıyla qaçıb? İstəmirdi, əvvəldən deyəydi də, daha bu oyun nə idi başıma gətirdi. Onu tapsam ha, tikə-tikə edəcəyəm, görsün namusla oynamaq nə deməkdi.- Aydın sözünü bitirər-bitirməz masanın üstündəki meyvə qabını yerə çırpdı. Səs-küyə Xavər qaçıb gəlirdi.

-Boyyy, başıma daş, nolub, ədə? Dünən bir, bu gün iki, nə dava-dalaş salmısan? Nə tez başladınız? Heç həftəniz tamam olmayıb ki...

Aydın kükrədi:

-Ana, bu qızı rədd elə buradan, yoxsa əlimdən xata çıxacaq!

Xavər çaş-baş qalmışdı, bu qırğının səbəbini anlaya bilmirdi.

-Niyə, a bala? Bu qız neynəyib sənə? Hə, indi ayılmışan. Vaxtında sözümə qulaq asmadın, aparıb caladın bizi bu acıdan ölənlərə. Sənə deyəndə ki, bunlar bizim tayımız deyillər, anası arsız arvaddı, sözüümü qəribliyə saldın. İndi gecdi, iş-işdən keçib daha.

Mahizər hönkür-hönkür ağlayırdı.

-Mən heç yerə gedən deyiləm, sən mənə toxunmusan. Mən gəlin olmuşam.

Mahizərin sözlərindən Aydın cin atına mindi.

-Sən nə danışırsan? Mən o gün səni heç görməmişəm, içkiliydim, yerimə girib yatmışam. Sənə nə vaxt toxun-

dum? Sən məni hərifləmək istəyirsən? –deyib qızın üstünə cumdu.

Xavər tez özünü ortalığa atdı.

-Ay bala, toy gecəsi hamı mələfəni gördü, sən içkili olmusan, heç nə yadında qalmayıb.

-Ana, bu ləçər yalan deyir, mən gələn kimi yatdım, elə şey ola bilməz, -deyib Aydın yenidən Mahizərin üstünə cumdu. – Bu saat səni öldürəcəyəm, rədd ol mənim evimdən.

Qıza bir-iki sillə çəkib yerə yıxdı, onu təpikləməyə başladı. Xavər nə qədər çalışdısa da, Mahizəri oğlunun əlindən ala bilmədi. Aydın qızın sinəsi üstə çöküb onu boğmağa başladı. Mahizər çırpınır, sağa-sola baxır, xilas olmaq üçün çarə axtarırdı. Birdən gözü meyvəqabı ilə birgə yerə cırılmış bıçağa sataşdı. Əlini atıb bıçağı götürdü və Aydının böyrünə sapladı. Aydın böyrünün yandığını hiss etdi. O anda Xavər var səsiylə çıxırdı:

-Vay, balamı öldürdülər.

Aydın əlini yarasına çəkdi, qanı görüb Mahizəri buraxdı. Yerə sərilib qışqırdı:

-Ana, təcili yardım çağır.

Xavər ayılan kimi oldu, qaçıb təcili yardıma zəng etdi və qonşuları harayladı.

Mahizər bir küncə sığınıb ağlayırdı, nə baş verdiyini anlamayan qonşulardan biri polisə zəng vurdu.

Təcili yardım və polis işçiləri eyni vaxtda gəldilər. Aydının vəziyyəti ağır idi, çoxlu qan itirmişdi. Onu xərayə uzadıb maşına qoydular. Həyət-baca qonşularla dolu idi, pıçhapıç başlamışdı. Polis hamını sorğu-sual etdi. Mahizə-

rin dili kilidlənmişdi, danışa bilmirdi. Onun qollarını qandallayıb polis maşınına mindirdilər.

Aydın huşunu itirmişdi, onu təcili əməliyyat otağına apardılar. Əməliyyat iki saat çəkdi. Üç gündən sonra reanimasiyadan palataya köçürdülər. Aydın gözlərini açanda anasını yanında gördü, danışmaq istədi, Xavər qoymadı.

-Sus, sənə danışmaq olmaz. İnşallah sağal, çıxaq gedək buralardan, bu biabırçılıqla biz daha buralarda yaşaya bilmərik. Qonşularla gündə üz-üzə gəlirik, üzümüzə deməsələr də, dalımızca zurna çalacaqlar, köçək gedək buralardan.

Aydın cavab verməsə də, ürəyində anası ilə razılaşır. Xavər də yanıb-yaxılırdı, hətta unutmuşdu ki, oğlu ölümdən dönüb, ona sakitlik lazımdır. Tibb bacısının gəldiyini görüb ayağa qalxdı. Tibb bacısı mehribanlıqla salamlayıb:

-Hə, xəstəmiz get-gedə yaxşılaşır, -dedi. Əlində gətirdiyi iynənin havasını alıb Aydının qoluna vurdu və çıxıb getdi.

Xavər tibb bacısının arxasınca baxdı, köks ötürüb üzünü oğluna çevirdi.

-Nə gözəl qızdı, həm də mehriban, mədəni... Belə birini tapmadın, getdin ilişdin nursuzlara. Gör gözüçüxmüş ana həyasız qızları ilə birləşib başımıza nə oyun açdılar e ? Mən də avam, haradan ağıma gələr ki, bunlar bizim üçün belə kino göstərəcəklər?-deyib aglamsındı....

Aydın şikayətini geri götürmədi. Daha doğrusu Xavər qoymadı. "Qoy cəzasını çəksin" dedi. Mahizərə şərti olaraq üç il iş kəsildi. Cəzasını qadınlar üçün olan cəzaçəkmə nüəssisəsində çəkəcəkdə. Mahizər yatsa yuxusuna belə gəl-

məzdi ki, hadisələr bu səviyyəyə gəlib çatar. Əgər bilsəydi o lənətə gəlmiş gəlinliyi geyinib Aydının evinə getməzdi. İndi o cox peşimandı. Onu burada nələr gözlədiyindən xəbərsizdi....

Həbsxananın qapıları üzünə açılanda ona elə gəldi ki, daha heç vaxt buradan çıxa bilməyəcək. Çevrilib geri baxdı, dərindən ah çəkdi. Soyunub-geyinmə otağında əynini dəyişəndən sonra onu iri bir otağa gətirdilər. Burada çoxlu qadın vardı. Onlar Mahizərə yaxınlaşıb salamlaşdılar. “Xoş gəlmisən”, dedilər. Ona yerini göstərdilər. Buranın başçısı var idi. Ona “Mama” deyirdilər və bütün əmrlərini sorğu-sualsız yerinə yetirirdilər. Mama Mahizəri çağırıb yanında oturtdu.

-Danış görək nə qəhrəmanlıq eləmisən? - deyib qı-mışdı.

Mahizar həm qorxurdu, həm də utanırdı.

-Heç nə, - deyib susdu.

-Necə yəni heç nə? Elə biz də heç nə eləməmişik, amma buradayıq. – deyə qadnlara baxıb güldü və yanındakılar da himə bənd imiş kimi gülməyə başladılar.

Mama ayağa qalxıb qapının kiçik pəncərəsindən həbsxana işçisinə səsləndi:

-Gültac, bu qadın nə qəhrəmanlıq edib, görəsən? Sən bilməmiş olmazsan.

-Ərini bıçaqlayıb, - qapının nəfəsliyindən səs gəldi.

-O, gözəl xanım, bravo sənə, əclafı bıçaqlamaq lazımdı. Düz eləmisən, özün gözəlsən, heyf gözün çəpdi. Bu ki asan işdi, niyə atan-anan vaxtında o gözünün çəpliyini düzəltməyiblər?

Mahizər yenə cavab vermədi, susdu. Birdən Mama ona qəfildən necə sillə vurdusa, Mahizər oturduğu yerdən yığıldı.

-Mənim suallarına cavab vermək lazımdır! Danışmasan, döyüləcəksən. Bildin? - deyib Mahizərin üstünə getdi.

Mahizar əlini üzünə tutaraq başını yellədi. Mama yenə əsəbləşdi.

-Başınla yox, dilinlə cavab verəcəksən, eşitdin?

-Hə, - deyə Mahizar cavab verdi.

-Hə yox! Bəli deyəcəksən!

-Bəli, bəli, - deyə Mahizar ayağa qalxdı, stula oturdu.

Mama sualları yağdırdı:

-İndi danış görək kişini necə və niyə bıçaqladın? Danışdıqların xoşuma gəlsə, həmişə sənin yanında olacağam, eşitdin?

Mahizar titrək səslə dilləndi:

-Hə, eee, bəli, - dedi.

Mahizər danışdıqca, yanındakılar pıqqıdaşırdılar, sonra ucadan gülməyə başladılar. Vəziyyəət o yerə çatdı ki, gülməkdən yerə yığılan da oldu. Mamanın gülməkdən ürəyi getmişdi, daha özünü saxlaya bilmirdi. O qədər güldü ki, üzünün sinirləri ağrıdı, əli ilə üzünü ovxalayıb ayağa qalxdı.

-Sakit! - əmr etdi. – Demək, sən bakirəsən, hə? – mənalı-mənalı soruşdu və özü də cavab verdi. – Hə, bakirəsən, sənin qiymətin burada baha olacaq, pul içində üzəcəyik, - deyib əlini-əlinə sürtdü. – Ac olarsan, hə?

-Bəli, - deyə Mahizar cavab verdi.

-Qızlar, yemək gətirin, qoy qarnını doydursun, axşam

işlərimiz var, - dedi və qapını döyəclədi. – Nəzarətçi qapını açdı. – Məni müdirin yanına apar, - dedi.

-Qoy rəisə məlumat verim, sonra.

Nəzarətçi bir azdan qayıtdı, Mamanı qabağa verdi, özü də arxasınca çıxdı. Rəisin qapısını döyüb içəri keçdilər.

-Sən çıx, bayırda gözlə, - deyə Mama Gültaca səsləndi.

Gültac rəisə baxdı. Rəis başıyla işarə etdi:

-Yaxşı, sən çıx, gözlə görək, – deyib Mamaya baxdı, -
Mama bizə nə xəbərlə gəlib?

-Sizə yaxşı xəbərim var. Təzə gələn bakirədi.

-Nə danışırsan? Ola bilməz, ailəlidi, özü də 3 günün gəlinidi, - rəis açıqlama verdi.

-Yox, müdirim, qulaq as, - deyib, gülə-gülə hadisəni danışdı.

Rəis bir xeyli Mamanı süzdü. Sonra pıqqıldayıb gül-məyə başladı.

-Az, yeri get, qızdakı fərasətə bax e, bizimkilər onu bəcarar heç? Qorxaq şeydilər. Yaxşı, dur get. – Mama yerindən tərpənmədi.

-Bəs mənim qonorarım?

- Ay qız, bir dayan da, Səlimə deyək, sonra. Sən narahat olma. Sən bu gecə Sənubərlə Laləni hazırla, aparmağa gələcəklər, - dedi və zəngi basıb nəzarətçini çağırdı.

-Yaxşı, - deyib Mama nəzarətçilə getdi.

Mahizər gecəni dirigözlü açdı, qorxusundan paltarlı yatmışdı. Ona xətər toxunacağından ehtiyatlanırdı. Amma səhərə yaxın onu yuxu apardı. Birdən üzünə soyuq su töküldüyünü hiss etdi. Diksinib gözlərini açdı.

-Nə edirsən, - deyib qışqırdı.

-Əccəb edirəm, - deyə məhbuslardan biri cavab verdi.

-Qələt edirsən, mənə heç kim toxuna bilməz. – deyib qıza hücum etdi.

Saçyoldu başladı, nə başladı. Ətrafdakılar sanki tamaşaya baxırdılar. Mahizər onun üzünə su atan qızı altına salıb döyürdü. Birdən Mama qışqırdı:

-Qurtardı, qalxın görüm, - hər ikisi ayağa qalxdı. – Yadinızda saxlayın, burda dava olmayacaq, çünki mən belə istəyirəm. Burada mən nə istəsəm, o olacaq, indi isə barışın.

Çox sonra Mahizər bu Leyli adlı qızla dost olacaqdı, onu çətinlikdən qurtaracaqdı. Leyli də əvəzində onu canı bahasına qoruyacaqdı. Günlər keçir, Mahizər həbsxanaya həyatına yavaş-yavaş öyrəşirdi. Buranın öz qaydaları vardı, hərəyə bir iş tapşırılmışdı. Otaq işləri qurtardıqdan sonra onlara ayrılmış sexdə paltar tikirdilər. Müəssisənin müxtəlif dərnəkləri var idi, qızlar müsiqi, rəssamlıq, dərzilik dərnəklərinə gedirdilər. Mahizər otaqdan bayıra çıxmırdı. Hələ heç kimə qaynayıb-qarışa bilmirdi. Mama onu yaxşıca işlədirdi. Otağı silirdi, süpürürdü, qabları, paltarları yuyurdu.

Bir gün Leyli dözmədi:

-İnsafın olsun, Mama, o qızı niyə bu qədər işlədirsən, yazığın gəlmir?

-Sən işinlə məşğul ol, - deyə Mama ona acıqlandı.

-Yaxşı yadıma düşdü, bu gün sənlə Gülpəri gedəcəksiniz, hazırlaşın.

-Mən heç yerə getməyəcəyəm, - deyə Leyli etiraz etdi. – Daha yorulmuşam.

-Hə, lap yaxşı, onda sənin yerinə Mahizər gedər, - deyər
Mama Mahizərə baxdı.

-Nə işdi? Mən gedərəm,- olacaqlardan xəbərsiz tələsik
hazırlaşdı.

-Bax, özün istədin. Axşam işə sən gedəcəksən.

-Nə işdi ki? Deyə bilərsiniz?

-Gedərsən, görərsən, - Mama sərt şəkildə söhbəti kəsdi.

Mahizər dilinin bəlasına düşdü. Gecə saat on ikiyə qalmış onları aşağı düşürtdülər, bir maşına mindirdilər. Maşın sürətlə həbsxananın həyətindən çıxdı. Hər tərəf zülmət idi. Mahizər haraya getdiklərini bilmədi. Gülpəri ilə Mahizəri kazinoya bənzəyən bir yerə gətirmişdilər. Tüstüdən göz-gözü görmürdü. İçəridə çoxlu kişi vardı. Stol arxasında oturub qumar oynayırdılar, içki içirdilər. Onları gətirən oğlan başda oturan adama yaxınlaşıb qulağına nəsə dedi, kişi qalxıb onlara yaxınlaşdı və bayaqki oğlana:

-Bu xanımları içəridəki otağa apar, istirahət etsinlər, - dedi.

Mahizər hələ də heç nə başa düşmürdü və Gülpəri də ona heç nə demirdi. Dəhlizə çatanda onları ayırdılar, hərəsinə bir otağa apardılar. Otaqda Mahizəri bir qadın gözləyirdi. Qadın ona yaxınlaşıb:

-Soyun, - dedi. – Əynini dəyişəcəksən, saçlarını darayıb səliqəyə salacam.

-Nəyə görə? Mən belə də işləyə bilərəm. – deyər Mahizər etiraz etdi.

-Yox, belə olmaz, soyun, - deyib ona bir palar uzatdı.

Mahizər heç nə demədən soyunub qadının verdiyi paltarları geyindi. Qadın onun saçlarına əl gəzdirdi.

-Otur, - deyib qadın otaqdan çıxdı.

Mahizərin ürəyi həyəcanla döyünürdü. Buraya niyə gəldiyini hələ də anlaya bilmirdi. Amma otaqdakı iri çarpayı, bəzənmiş süfrə onun ürəyinə şübhə saldı. Birdən işıqlar söndü, ardınca tavan rəngarəng işıqlandı. Astadan musiqi səsi eşidilməyə başladı. Lap filmlərdə olduğu kimi. Haradansa bir kişi peyda oldu. Kişinin əynində xalat vardı, yaraşqlı idi. Mahizərə yaxınlaşıb bir xeyli onu süzdü. Öz-özünə mızıldandı:

-Deyəsən, bu qız o qızlardan deyil. – Yatağa uzandı. – Gəl kürəyimi masaj elə.

Mahizər qorxa-qorxa kişiylə yaxınlaşdı və buraya niyə göndərildiyini anlamağa başladı. Əlini kişinin kürəyinə çəkəndə o biri otaqda Gülpərinin qışqırığını eşitdi. Dik atıldı.

-Gülpəri... Ona nə edirlər? – deyərək qorxa-qorxa soruşdu.

-Qorxma, şıltaqlıq edir, - deyərək kişi cavab verdi. – Sən deyəsən, buraya birinci dəfədi gəlirsən?

-Bəli. Dedilər, işləmək lazımdır, Bir qız gəlmək istəmədi, mən də onun yerinə gəldim.

-Xoşuma gəlsən, deyərəm, hər gün göndərərlər, - kişi gülümsədi. – Bəsdi, yaxşı masaj edirsən, indi başlayaq işə. Yaxın gəl, mənə öp.

Mahizərin canından sızıldı keçdi.

-Siz nə danışırırsınız? Mən bunu edə bilmərəm.

-Niyə? Sənə demədilər ki, buraya niyə gəlmisən?

-Dedilər iş var, mən də gəldim. Buraxın gedim, mənə dəyməyin. Mən qızam.

-Qızsan? Bəs sən ərdə olmamısan?

-Olmuşam, amma o mənə dəyməyib. Yoldaşım toy gəsi xəstəxanaya düşdü.

-Allah şəfasını versin. Nə olar, onun işini mən görərəm.

Mahizər ağlamağa başladı. Kişi hiss etdi ki, Mahizər qorxur. Ayağa qalxıb ona su süzdü. Sonra da cibindən nəse çıxarıb su dolu stəkanın içinə atdı. Stəkanı bir az çalxalayıb Mahizərə verdi.

-Gözəlsən, amma bir qüsurun var. İstəyirsən, gözlərini mən əməliyat etdirim?

Mahizər qorxa-qorxa kişiyə baxdı. Kişi mehribanca gülməsədiyi üçün Mahizər ürəkləndi.

-Hə, istəyirəm.

-Məndən qorxma, nə istəsən, sənin üçün edərəm. Sən xoşuma gəldin, al bu suyu iç, sakitləş.

Mahizər əli əsə-əsə stəkanı alıb suyu içdi.

-Gəl oturaq söhbət edək. Danış görüm, həbsə necə düşmüşsən?

Mahizər başına gələnləri aramla danışmağa başladı. Kişi bir söz demədən maraqla onu dinləyir, arada gülməkdən uğunub gedirdi.

-Sənin belə işlərin də var? Başqa cür ərə gedə bilmirdin? – deyib Mahizərə yaxınlaşdı. – Sən çox gözəlsən, səndən xoşum gəlirdi. Tapşıracağam, səni bir də gətirməsinlər, - deyib Mahizərə öpməyə başladı.

Mahizər nə qədər əl-qol atsa da, bir faydası olmadı. Başı gicəllənirdi, taqəti kəsilmişdi... Kişi məmnun qalmışdı. Mahizər doğrudan da bakirə imiş. Mahizər dərmanın təsirindən yatırdı. Kişi zəng edib bayaqkı qadını çağırırdı. Qadına əmr etdi ki, qızı oyadıb yola salsınlar.

-Mən deyəndə gətirərlər.

-Narazı qaldınız, Səlim müəllim?

-Yox! Görmürsən, - deyə yatağı göstərdi. – Qoy sağalsın.

Mahizər yuxudan ayılında key kimi idi.

-Ayıl, tez elə, düşürük, - onu gətirən oğlan tələsdirdi.

Mahizər üst-başına baxdı. Paltarını əynindəydi.

-Məni kim geyindirdi? – deyə soruşdu.

-Ay qız, dur, tez ol, az sual ver, - deyə oğlan onun qoluna girdi - tez ol, gedək, bir azdan səhər açılacaq, haraya getdiyini heç kimə demə.

-Onsuz da yadımda heç nə qalmayıb, - dedi Mahizar.

-Amma sənin bəxtin gətirdi, çox şanslısan, Səlim müəllimin xoşuna gəldin, istəsə, səni buradan çıxarar, böyük vəzifəsi var, əli hər yerə çatır...

Mahizər yatağına uzanan kimi yuxuya getdi. Mama onu dümsükləyəndə gözlərini güclə açdı.

-Dur hazırlaş, əməliyata gedirsən.

-Nə əməliyat? – deyə Mahizar soruşdu.

Mama:

-Nə əməliyyatı olacaq? Səni başdan-ayağa yığdıracaqlar. Çəp gözlərini də düzəldəcəklər, – deyib şaqqanaq çəkdi.

Mahizar birtəhər ayağa qalxdı. İndi hiss etdi ki, alt paltarını yaşıdır. Tualetə getdi. Anladı ki, gecə bəkarətilə vidalaşmış.

Həkim Mahizarın gözlərini müayinə etdi.

-İndi bir gözünü əməliyat edəcəyəm, o biri gözündə də kiçik bir qüsür var. Bir ay sonra da onu əməliyat edəcəyəm.

Beləliklə, həkim Mahizarın əvvəl bir gözünü, bir aydan sonra da o biri gözünü əməliyat etdi. Mahizər çox dəyişmişdi, əməlli-başlı gözəlləşmişdi. Bütün dərdlərini unutmuşdu. Səlimi görmək, ona təşəkkür etmək istəyirdi. Amma günlər keçir, Səlimdən xəbər-ətər yoxdu, hər dəfə gecə kazinoya aparılan qızlardan Səlimi soruşurdu. Onlar isə Səlimi görmədiklərini deyirdilər.

Nəhayət, bir gün Mama:

-Hazırlaş, bu gün gedirsən. Kişi sənə vurulub, deyəsən, səni sifariş edib, - dedi. Mahizər bir az narahat olsa da, qorxuya düşmədi.

Gecə yarıdan keçmiş nəzarətçi Aytac içəri girdi:

-Dur, rəis deyir, bu gün 5 nəfər gedəcəksiniz, düşün qa-bağma.

Aşağıda onları maşın gözləyirdi. Sürücü Mahizərə yaxınlaşdı.

-Burada hamı məni tanıyır. Mən Səlim müəllimin sürücüsüyəm, adım Fəriddir. Nə lazım olsa, mənə de.

Onlar içəri girəndə masa arxasında beş kişi oturmuşdu. Səlim də onların arasında idi. Qadınlara kənardakı stullarda yer göstərdilər. Mahizar Səlimi görəndə üzü güldü. Amma Səlimin qanı qara idi. Arada çevrilib Mahizərə baxırdı. Onun yanında oturan kişilərdən birinin də gözü Mahizərdə qalmışdı. Həmin kişi:

-Əhsən sənə, Səlim, - dedi və müntəzir dayanmış qadına əmr etdi, - aparın, indi gəlirəm.

Mahizər yenə heç nə başa düşmədi. Dəhlizə çatanda yenə onları ayırdılar. Hərəsini bir otağa apardılar. Mahizarı yenə geyindirdilər, saçlarını daradılar. Mahizər oturub

öz qəhrəmanını gözləməyə başladı. Yenə işıqlar söndü, rəngarəng işıqlar yandı. Həzin musiqi eşidildi. Mahizər Səlimi təəccübləndirmək üçün masanın üstündəki yaylı-ğış götürüb gözlərini bağladı. Xalatı əynindən yerə atıb ağ rəngli, uzun, kürəyiaçıq penüarı ilə rəqs etməyə başladı. Qapı açıldı. İçəri Səlimin yanındakı kişi girdi. Kişi təəccüblə Mahizərə baxdı. Nə fikirləşdisə, cibindən mobil telefonu çıxarıb qızın şəkillərini çəkməyə başladı. Sonra telefonu stolun üstünə qoydu. Mahizərə yaxınlaşıb onu qucağına aldı, yatağa uzadıb öpməyə başladı. Mahizər hiss etdi ki, onu başqa biri öpür, gözlərini açıb başqa kişini görəndə qışqırdı. Ağlaya-ağlaya kişini özündən uzaqlaşdırmağa çalışdı. Nə qədər çalışsa da, qaçıb kişinin əlindən xilas ola bilmədi. Kişi Səlimin şefiymiş.

Mahizər dillər əzbəri olmuşdu. İndi onu bütün vəzifəli kişilər istəyirdi, başına pul tökürdülər. Hər gecə birini məmnun edirdi. Artıq özünə vəkil də tutmuşdu. Vəkil onun əfv olunması üçün çalışırdı.

Artıq bir ildən çox idi ki, Mahizər həbsxanada yatırdı. Bir gün həbsxanaya şefin ölüm xəbəri yayıldı. Həbsdəki qadınlar sevinirdilər, şef onlarla çox pis rəftar edirdi, onları döyürdü, incidirdi, təhqir edirdi. Onun ölümü həbsdə toy-bayrama çevrilmişdi. Mahizər da sevinirdi. Üç gün sonra Mahizər yenə qızlarla bir yerdə kazinoya yola salındı. Həmişə olduğu kimi gözlərini bağladı. Heç kimi görmək istəmirdi. Səlīm içəri girəndə, Mahizəri gözübağlı gördü, ona yaxınlaşdı, istədi gözlərini açsın, amma Mahizər qoymadı.

-Xahiş edirəm, gözlərimi açmayın.

-Məncə, sənin gözlərini görməyə mənim haqqım çatır,
- deyib Səlim əllərini qızın sarıqlı gözlərində gəzdirdi.

-Səlim? – deyə Mahizər sevinclə qışqırdı.

Səlim:

-Hə, mənəm, - dedi və örpəyi Mahizərin gözlərindən açdı.

Mahizər:

-Səlim, səni çox gözlədim, - deyib onu qucaqladı. – Niyə gəlmirdin?

-Bu barədə sonra danışarıq, - dedi Səlim.

-Səlim, kömək et mənə, çıxar məni həbsdən.

-Şef səni görməyimə imkan vermirdi. Qəfil öldü. Yoxsa mən daha səni heç vaxt görməyəcəkdim. Səni görməyi çox istəyirdim. Şef ölüb, indi yəqin ki, onun bütün əməlləri üzə çıxacaq və cinayət işi açılacaq. Həbsxana müdiri, kazinonu işlədənlər həbs oluna bilərlər. Diqqətli ol, mən səni xəbərdar etmək üçün gəlmişdim. Ola bilsin ki, məni də içəriyə atsınlar. Deyərsən ki, səni bu işlərə məcbur edirdilər. Pul qazandığını, mənim hesabıma əməliyat olunduğunu demə. Deyərsən ki, özün də bilməmişən, səni aparıb əməliyat etdiriblər.

-Nə danışırısan? Səni tuta bilərlər? Axı sən yaxşısan, onlar kimi deyilsən.

Səlim fikirli-fikirli ona baxıdı:

-Haradan bilirsən?

Mahizər amnistiyaya düşdü. Sevincinin həddi-hüdudu yox idi. Hamı ilə vidalaşdı. Mamanın işini məhkəməyə vermişdilər, haqqında yenidən cinayət işi açılmışdı və onu ayrı kameraya köçürmüşdülər. Həbsxana müdiri və kazino işçiləri həbs olundular.

Qarıda onu qara rəngli maşın gözləyirdi. Mahizər sürücünü tanıdı. O, yaxına gəlib:

-Buyurun, maşın sizi gözləyir,- dedi. Sonra maşının qapısını açdı və başı ilə Mahizərə işarət etdi ki, əyləşsin.

Onlar şəhərdən kənarında ikimərtəbəli xudmani bir bağ evinə gəldilər. Mahizər maşından düşüb sürücünün müşayiətilə həyəətə girdi. Qarıda onu bir qadın qarşıladı.

-Xoş gəlmisiniz, Mən bu evin işlərinə baxıram, nə lazım olsa, mənə deyin. Buyurun,- deyib Mahizəri içəriyə dəvət etdi.

Mahizər heyrət içərisində idi. Ev sadə, amma yüksək zövqlə bəzədilmişdi, səliqəli və çox rahat idi.

-İstəyirsinizsə, yuxarıya qalxın, istirahət edin. Bir azdan sizi yeməyə dəvət edəcəyəm, Səlim müəllim də gələcək.

-Yaxşı, əsas yuyunmaq istəyirəm, - deyib Mahizər ikinci mərtəbəyə qalxan pilləkənə sarı gətdi.

Qadın onun ardınca gəldi.

-Mən sizə hər şeyin yerini göstərim.

İkinci mərtəbə də çox gözəl idi. Qadın onu yataq otağına apardı, böyük paltar şkafının siyirmə qapısını açdı.

-Buradakı hər şey sizin istifadəniz üçündür.- Otağın bir küncündəki qapını göstərdi - ora vanna otağıdır. Siz istirahət edin. Səlim müəllim gələndə sizi çağıraram, - deyib qadın otaqdan çıxdı.

Yarım saat keçməmiş Mahizər aşağıya düşdü, Qadın süfrə hazırlayırdı. Mahizəri görüb təəccüblə soruşdu:

-Niyə yatmadınız?

Mahizər yarıstehza, yarızarafatla dedi:

-Yatmaqdan yorulmuşam. Adınızı demədiniz.

-Adım Vəfadır.

-Mənim də adım Mahizərdir. Sizdən bir şey soruşa bilərəm?

-Buyurun.

-Səlim müəllimi çoxdan tanıyırsınız?

Vəfa diqqətlə Mahizərə baxdı, cavab verməyə tələsmədi. Bu evdə bütün sualları cavablandırmaq adət deyildi.

-Çoxdan.

-Onun haqqında mənə nə deyə bilərsiniz?

Vəfa yenə diqqətini topladı.

-Nəyi bilmək istəyirsiniz?

-Hər şeyi.

-Əsas nəyi?

-Ailəsi barədə bilmək istəyirəm.

Vəfanın üzünə kədərli ifadə çökdü. Köks ötürüb dedi:

-Ailəsini beş il əvvəl itirib, yoldaşı və qızı avtomobil qəzasında həlak olublar. Başqa heç nə deyə bilmərəm, lazım bilsə, Səlim müəllim özü danışar.

Səlim əlində gül evə gələndə Mahizərin ürəyi atlandı, uçmağa qanadı yox idi, həm də çox kövrəlmişdi. Elə bilirdi ki, nağıllar aləminə düşüb, ya da sehrli yuxu görür. Dili kildirlənmişdi, yerindən tərpənə bilmirdi, sanki ayaqları yerə yapışmışdı. Səlim Mahizərin nə hisslər keçirdiyini anlayırdı, həyəcanlı olduğunu görürdü. O, özünə gəlsin deyə, heç bir şey soruşmadı. Gül dəstəsini verib, astadan "xoş gəldin", dedi. Sonra Vəfadan soruşdu:

-Vəfa xanım, yeməyə otura bilərsiniz?

Vəfa təmkinlə cavab verdi:

-Buyurun. Hər şey hazırdır.

Səlim masanın yuxarıbaşındakı stulu çəkib:

-Gəl əyləş, Mahizər xanım.

Bir neçə addımlıq məsafəni Mahizər güclə qət etdi. Ayaqları dolaşırdı. Keçib oturdu, indi yadına düşdü ki, Səlimə minnətdarlıq etməyib.

-Hər şeyə görə çox sağ ol,- deyib utancaq təbəssümlə Səlimə gülümsədi.

Səlim eyni təkmlə:

-İnsan olduğumuzu biz də arada xatırlamalıyıq.

Mahizər təəccüb və heyranlıqla Səlimə baxdı.

Demək olar ki, heç nə danışmadan, səssiz yeməklərini yedilər. Səlim ayağa qalxıb vanna otağına keçdi, əllərini yuyub geri qayıtdı, üzünü geniş pəncərəyə tərəf qoyulmuş iri, rahat divanda oturdu. Başını qaldıraraq Mahizərə baxdı, nəzərlərilə onu divana dəvət etdi. Masanı yığışdıran Vəfa-ya səsləndi:

-Vəfa xanım, Mahizər xanım da yəqin sizin o məxsusi çayınızı bəyənəcək.

-Məncə də, Səlim müəllim.

Çay süfrəsi elə bil ab-havanı isitdi. Səlim rəsmiyyəti bir kənara qoymuşdu. İllərdir ürəyini deşən dərđini bu gün bölüşmək istəyirdi. Mahizər heyran baxışlarını ondan çəkə bilmir, onun söhbətinin ahəngində bəzən gülümsəyir, bəzən ağlayacaq hala düşürdü.

-Bir gün toydan gəlirdik. Çox içmişdim, maşının açarını dostuma verdim ki, o sürsün. Bir də ayıldım ki, reanimasiyadayam. Canımızı dostuma əmanət etmişdim, o isə maşını son sürətlə sürürmüş. Özü ölmədi, mənəim evimi yıxdı, arvadım, qızım öldü. Həyatdan küsdüm, bir tək in-

tiqam hissilə yaşayırdım. Ailəmi məhv edən birindən elə qıyas almalıydım ki, başını qaldırıb bu geniş dünyada gəzə bilməsin. Onun həkim işləyən arvadını şərlədim, həbsə atdırdım.- Səlimin ürəyi dolu idi, danışdıqca rahatlaşırdı və hətta hadisələrə başqa yöndən baxırdı.

-Qadının adı nə idi? - Mahizəri maraq götürdü.

-Gülpəri.

Mahizər diksindi.

-Bizim Gülpəri...Ah...

-Hə, görmüş olarsan. Hələ yatır.

-Onu çox incidirdilər, çox yazığım gəlirdi ona,- Mahizər yalvarışlı baxışlarla Səlimə baxdı. Səlimin donuq üzündə bir əzələ belə tərpənmədi. Mahizər sözünün ardını gətirmədi.

Səlimin gözlərində sanki qığılıcı közərib söndü.

-Bəs mənim arvadım, qızım yazıq deyildilər? Onun əri mənim həyatımı puç etdi, evimi dağıtdı, içkiyə qurşandım, insanlıqdan çıxdım. Mən belə deyildim...

Mahizər qorxa-qorxa:

-Səlim, Gülpərinin günahı yoxdur,- dedi.

Səlim nüfuzedic baxışlarla Mahizərə baxdı, bir xeyli susdu, yavaş-yavaş üzünün donu açılmağa başlayırdı.

-Sən yaxşı qızsan, Mahi...

Günlər, aylar bir-birini qovurdu. Bir gün Mahizər Səlimi muştuluqladı:

-Hamiləyəm...

Səlim əvvəlcə bir şey demədi, çünki belə bir şey planlamırdılar və nə demək lazım gəldiyini kəsdirə bilmədi. Sonra gülümsədi.

-Bunu qeyd etmək lazımdır. Get hazırlaş, şəhərə çıxacaq. Mahizər sevinclə Səlimin üstünə şığıdı, üzündən öpdü.

-Sən birdənəsən...,-deyib qaçaraq ikinci mərtəbəyə çıxdı.

Evə kefləri kök qayıtdılar. Mahizər çay süfrəsi hazırladı, masaya şirniyyat düzdü. Büllur stəkanlarda çay gətirib Səlimin yanında oturdu. Başını onun çiyinə qoydu. Səlim onun çiyini qucaqladı. Mahizər ürəyində qaynatdığı bir məsələni bu gün Səlimə açmaq istəyirdi.

-Səlim, biz artıq ailə oluruq, Dünyamıza yeni bir insan gəlir. O, bizi yaxşı insanlar kimi tanımalıdır.

Səlim təəccüblə Mahizərə baxdı.

-Nə gözəl danışırısan... Mənim günahlarım çoxdur, ona necə deyəcəyəm ki, yaxşıyam,- elə bil Səlimin kefi pozuldu. Mahizər ovqatın dəyişməsinə imkan vermədi.

-Sən çox yaxşı insansan, mən buna sübutam. Sən məni həyatın dibindən çəkib çıxardın, xanım elədin. Günahların var, amma günahlarını yuya bilərsən. Gülpərini buraxdır. Heç onun əri də istəməzdi ki, belə bir faciə baş versin. Hüquqi dildə desək, cinayətkarcasına səhlənkarlıq edib. O, cəzasını alıb, deyirsən, ürəyi partlayıb. Bu ailə çəkdiyini çəkib. Bir uşaq ortada qalıb, onun ahını götürmə.

Səlim hirslə ayağa qalxdı.

-Mən bunu edə bilmərəm, -deyib həyəətə çıxdı.

Səhər Mahizər tez oyandı. Əl-üzünü yudu, bəzəndi, saçlarını səliqəyə saldı. Aşağıda Vəfa artıq süfrə açmışdı. Mahizər süfrəyə göz gəzdirib, yataq otağına qayıtdı. Səlimin üzündən öpüb yanında oturdu.

-Tənbəl, bəsdə yatdın. Qalx görüm, biz acmışıq.

Səlim gözlərini açdı, Mahizərə baxdı, saçlarını tumarladı. Heç nə deməyib, yerindən qalxdı və vanna otağına keçdi.

Səlim süfrə başında da fikirli idi. Mahizərə "yox" demişdi. Nə fikirləşdisə, telefonunu götürdü. Kiminləsə danışdı, Gülpərinin adını çəkdi. Yarım saat keçməmiş zəng gəldi. Səlimə nə dedilərsə, qaşlarını çatdı. Telefonunu bağlayıb Mahizərə baxdı. Astadan:

-Gülpəri ölüb, -dedi.

Mahizər mat-mat Səlimə baxdı, qulaqlarına inanmaq istəmirdi, sonra qeyri-ixtiyari gözlərindən yaş süzüldü, üzünü əllərilə bağlayıb için-için ağladı.

-Ağlama, demək ki, qismətində həbsxanada ölmək varmış. Alnına belə yazılıbmış, üzümə özünü, - deyib Səlim Mahizərin əllərindən tutdu.

Mahizər əllərini onun ovcundan çəkdi.

-Mən səni belə bilmirdim, mən səni tanımamışam, sən mənim sevdiyim adam deyilsən. Mənim sevdiyim adam mülayimdi, mehribandı. O vaxt sən mənimlə söhbət etdin, mənə qulaq asdın, özünü sevdirdin. Amma indi, qarşımda qəddar adam dayanıb, sən qatilsən...- hönkür-hönkür ağlayıb qaçaraq otaqdan çıxdı.

Doqquz ay tamam oldu. Mahizər əkiz uşaq dünyaya gətirdi. Səlimin uçmağa qanadı yox idi. Oğlana atasının, qıza vəfat etmiş qızının adını qoydu. Mahizərlə nikah bağladı, uşaqlara öz soyadını verdi.

Günlər-aylar keçir, uşaqlar böyüyürdü. Səlim xəstə idi, Mahizər hər işə-gücə özü gedirdi. Mahizərin heç kimi yox idi, anası ölmüş, bacısı elə o vaxt Rusiyaya köçmüş, xəcalə-

tindən, bəlkə də Aydının qorxusundan buralara gəlmirdi. Eşitdiyinə görə, Aydın da neçə dəfə evlənmiş, uşağı olmamışdı üçün boşanmışdı. Hansısa vəzifəli şəxsin sürücüsü imiş.

Səlimin vəziyyəti getdikcə ağırlaşdı, amma donor tapılmırdı. Bir gün işdən sevincək gəldi.

-Bir-iki həftə bundan qabaq dostlarımdan biri mənə zəng etdi ki, təqaüdə çıxır, sürücüsü işsiz qalacaq, bəlkə ona bir iş düzəldim. Mənim də sürücüm neçə vaxtı deyirdi ki, Rusiyada əmisi oğlu var imkanlı, onu yaxşı işə çağırır. Nə bilim, bəlkə görür ki, xəstəyəm, özünə gün ağlamaq istəyir. Nə isə, dostumun dediyi adamı özümə sürücü götürdüm. Ordan-burdan söhbət etdik, dedi ki, mənə donör olmaq istəyir. Sabah yoxlanışa gedəcəyik.

Mahizər sevindi.

-Nə yaxşı, Allah eləsin hər şey düz gəlsin.

Bir neçə gündən sonra Səlim əməliyat olundu, qara ciyər transplantasiya edildi.

Əməliyat uğurlu olmuşdu, səhhəti getdikcə yaxşılaşdı. Nəhayət, günlərin birində xəstəxanadan çıxdı.

Sürücüsü onu aşağıda gözləyirdi. Səlim onu görüb qayğıkeşliklə irad tutdu.

-Sənə dedim axı gəlmə. Sən də əməliyat olunmusan axı. Hələ sağalmamısan, istirahət elə.

-Sağalmışam, Səlim müəllim, heç narahat olmayın. Evdə darıxıram, nə qədər tək-tənha daşa-divara baxmaq ola?

Səlim gülümsədi.

-Hə, necədi ev?

-Ev yox, villa deyin, Səlim müəllim. Çox sağ olun, ömrüm boyu yaxşılığınızı unutmaram. Allah canınızı sağ eləsin, min əvəzini versin, - sürücü dil-dil ötürdü.

Səlim də öz növbəsində ona minnətdarlıq etdi:

-Sənin sayəndə yaşayıram, nə qədər etsəm, azdır. Cəndən qiymətli nə var, onu sən mənə verdin. Nə etmişəmsə, halal xoşun. Səninlə yaxşı işlər görəcəyik, sən mənim sağ əlim olacaqsan.

Maşım həyətdə dayandı. Səlim ehtiyatla maşından düşdü. Sürücüsünü evə dəvət etdi:

-Düş gedək bizə, səni ailəmlə tanış edəcəyəm.

Sürücü xəstə şefinin istirahətə ehtiyacı olduğunu nəzərə alıb:

-Səlim müəllim, başqa vaxta qalsın,-dedi.

Səlim əl çəkmədi.

-Elə əsl vaxtıdı. Mənim sözüümü yerə salacaqsan?

Sürücü tez maşının açarını çıxarıb maşından düşdü.

-Əstağfürüllah, Səlim müəllim. Siz nə desəniz, baş üstə.

Qapını xidmətçi açdı. Mahizər Səlimin gəldiyini görüb tez qapıya qaçdı.

-Xoş gəldin, Səlim. Həmişə evində-əşiyində.

Mahizər sürücünü görəndə mətəl qaldı, zəndlə baxdı, Aydını tanıdı. Deyəsən, Aydın da Mahizəri tanıdı. Altdan-altından qadına baxıb, yanılib-yanılmadığını bilmək istəyiirdi.

İçəriyə girən kimi Səlim sürücüsünü göstərib:

-Tanış ol, mənim qəhrəmanım budur,-dedi.- Həyatımı ona borcluyam. Bu gündən o da olur bizim evin adamı.

Sürücü Səlimin sözlərindən sıxılırdı.

-Səlim müəllim, nə etmişəm ki, vallah böyük şey deyil.

-Hə, Aydın, mən əynimi-başımı dəyişim, sən otur. İndi yemək yeyəcəyik.

Mahizər süfrə hazırlayırdı, Amma fikri Aydının yanında idi. Bu çağırılmamış qonaq haradan çıxdı? Bir o əksikdi. Aydın da fürsət olduqca Mahizərə baxırdı. Mahizər çox gözəlləşmiş, xanım-xatın olmuşdu.

Səlim və Aydın masanın arxasına keçdilər, Mahizər oturmaq istəmirdi, amma Səlim şühbələyə bilərdi. Yüngülvari yemək yeyib, çay dəmləmək bəhanəsilə mətbəxə keçdi.

Aydın evin adamı olmuşdu. Tez-tez gəlir, Səlimin bütün işlərində yardımçı olurdu. Mahizər onun gəlib-gətməsindən çox narahat olurdu. Onun gözüne görünməməyə çalışırdı. Bir neçə dəfə istəmişdi ki, açıb hər şeyi ərinə dənissin. Amma bacarmamışdı. Qorxurdu ki, Səlim bir gün hər şeyi öyrənər. Səlim bəzən xarici ezamiyyətə gedirdi, onda ailəsini Aydına tapşırırdı.

Bir neçə il sakit ötüşdü. Mahizərin uşaqları artıq məktəbə gedirdilər. Aydın Səlimə həsəd aparırdı, varına-dövlətinə, gözəl arvadına, bir cüt gözəl balasına görə ona paxıllıq edirdi. Səlimi yenidən içkiyə meyilləndirmişdi. Səlimin restoranını idarə edir, əxlaqsız qadınları oraya cəlb edir, özü də kefindən qalmırdı. Bir gün restoranda Səlimi içirdi. Polisə zəng vurdurub restoranın əxlaqsızlıq yuvasına çevrildiyi barədə məlumat verdi.

Səlim barəsində cinayət işi açıldı. Keçmiş əməllərini də üzə çıxardılar. Əmlakını müsadirə etdilər. Mahizər uşaqlarını da götürüb Vəfagilə sığındı. İşə düzəldi. Aydının əlinə fürsət düşmüşdü. Mahizəri qarabaqara izləyirdi. Bir gün

qadın işdən qayıdanda onun qabağını kəsdi. Salam verdi. Mahizər ağızucu onun salamını aldı. Aydın sözlü adama oxşayırdı. Amma Mahizər onun ağızını açmasını istəməirdi.

Aydın əl çəkmədi.

-Mahizər, sənə sözüm var.

Mahizər hirsindən titrəyirdi.

-Sənin mənə nə sözün ola bilər. Çəkil yolumdan,- deyib uzaqlaşmaq istədi.

Aydın onun qolundan yapışdı.

-Nə naz edirsən, bacının yerinə özünü mənə sırmaq istəyən sən deyildin?

Elə bil Mahizərin başına qaynar su tökdülər.

-Binamus. Bir qələtdi eləmişdim, indi sənin heç üzünə də tüpürməyəm. İyrənc. Rədd ol yolumdan.

Aydın da hirslənmişdi, kişilənmişdi.

-Mən heç vaxt səndən əl çəkməyəcəyəm.

Mahizər kinayə ilə gülümsədi.

-Yox əşşi? Mən o avam Mahizər deyiləm. Get özünə tay tap. Bir də qarşıma çıxma.

Zaman keçirdi. Mahizər yeni həyatına uyğunlaşmışdı artıq. Şikayətlənmir, uşaqlarını böyüdür, Səlimin gələcəyi günü həsrətlə gözləyirdi. Bir qorxduğu Aydın idi. Hiss edirdi ki, gec-tez Aydın onun başına bəla olacaq.

Bir gün Aydın gecənin düşməsini gözlədi. Özü də möhkəm içmişdi. Mahizərin yaşadığı evə gəldi. Əl-ayaq çəkildəndən sonra Vəfanın alçaqdamlı evinin pəncərəsini ehtiyatla itələdi. Pəncərə asanlıqla açıldı. Pəncərədən içəriyə atılıb bir müddət qaranlıqda gözlədi. Sakitlikdi, arada yüngülvari xorultu eşidilirdi. Aydın telefonunun işığı ilə ətrafı gözəndən

keçirdi. Düşdüyü yer mətbəx idi, oradan çıxıb otağa keçdi. Mahizər dar çarpayıda yatırdı. Aydın ona yaxınlaşdı. Qadına sarı əyildi, onu öpmək istədi. Bu vaxt nəsə iti bir şey qarnına batdı. Cəld geri atıldı. Mahizər çıxırdı, elə o dəqiqə Vəfa yanında gənc oğlu ilə kəndarda peyda oldu.

Mahizər özünü itirmədi.

-Vəfa, polisə zəng et.

-Etmişəm artıq.

Vəfa işığı yandırdı. Mahizər ayaqüstə idi, əlində bıçaq vardı.

-Nə səni öldürərdim, amma o xarabaya bir daha düşmək istəmirəm. Bilirdim, gec tez gələcəksən, ona görə hər gecə bıçaqla yatıram.

Aydın donub qalmışdı, sərxoş idi, elə bilirdi film izləyir.

Çox keçmədən polis maşınının həyəcan signalı eşidildi...

Bu gün Səlim həbsxanadan çıxırdı. Mahizər əl-ayaqda idi. Şəhər kənarında aldığı ikiotaqlı mənzili tər-təmiz yığıb-yığırdırmışdı. Ləzzətli yeməklərin ətri aləmi bürümüşdü. Gözəl yeniyetmə qızla, yaraşlıq oğlan analarının tapşırıqlarını canla-başla yerinə yetirirdilər. Evin kişisi gəlirdi...

*Bakı
Aprel 2019*

ŞOKALAD QUTUSU

(hekayə)

Rəfiqələrimin təkidilə axır ki, mən də ad günü edəsi oldum. Yaxın dostları, qonşuları, qohumları ad günümə dəvət etdim. Həyatımız böyük olduğundan evdəkilərlə razılaşdıq ki, ad günümü həyətdə - hovuz başında qeyd edək. Stollar qoyuldu, süfrələr açıldı. Qonaqlar bir-bir gəlməyə başladılar. Məclis artıq qızışır. Amma Londonda yaşayan ən yaxın rəfiqəm onların arasında yox idi. Nəhayət ki, rəfiqəm əlində iri şokolad qutusu gəlib çıxdı. Gözlərim güldü, sevindim. O, mənim şokolad xəstəsi olduğumu bilirdi. Rəfiqəm əlindəki qutunu mənə uzatdı:

-Bunu Londondan gətirimişəm, çox dadlıdır. Xoşuna gəlsə, deyərsən.

Mən:

-Yaxşı, - deyib, təşəkkür etdim.

Qutunun üzərindəki şəkil də çox gözəldi. Ad günüm gecə yarıya kimi davam etdi. Yedik, içdik, çoxlu rəqs etdik, əyləndik. Səhər hədiyyələri açıb baxdım. Xoşuma gələni də oldu, gəlməyəni də. Şokolad qutularını sayanda məətəl

qaldım. Düz iyirmi beş dənə bir-birindən gözəl, əlvən qutu vardı. Amma qutuların içində ən gözəli rətifəqimin gətirdiyi şokolad qutusu idi. Qutunun üzərində soyuq London küçələrindən birinin şəkli vardı. Şəkil o qədər cəzbedici idi ki, fikirləşdim ki, şokoladı yedikdən sonra onun üz qabığını çərçivəyə salıb divardan asacağam. Beləcə, hər gün, şokolad qutularını açıb yeməyə başladım. Lakin gözüm iri London qutusunda qalmışdı.

Bir gün anam:

-Sabah qonşumuz Səkinənin nişanıdı – dedi. – Hədiyyə almışam, üstünə bir şokolad qutusu da qoyub apararıq, kəsib qızdı, qoy hədiyyəmiz yaxşı olsun. Üzük taxılarda, açıb paylayarıq.

-Nə deyirəm, sən necə istəyirsən, elə olsun, - dedim.

Ertəsi gün günorta hazırlaşıb evdən çıxanda, anam dedi:

-Ay qız, qutu yaddan çıxdı, get bir irisini götür, gəl. Gecikirik, oğlan evi gəlib artıq, tez elə.

Mən ayaqqabılarımı çıxarmadan, tələsik evə qalxdım. Qutuları qoyduğum otağa girib şkafı açanda, birdən yadıma düşdü ki, hər gecə bir qutunu açıb yemişəm. Anamın heç xəbəri də olmayıb. Deysən, işim lap çətinə düşdü. Bir yandan anam məni tələsdirir, bir yandan da, boş qutular... Yadıma düşdü ki, London qutusuna əl vurmamışam. Başqa çarəm yox idi. Ya anamın danlağını eşitməliydim, ya da qutunu aparmalıydım. Sonuncu dəfə qutunu əlimə aldım, gözəlliyinə bir daha heyran olub sığalladım və vidalaşdım:

-Əlvida, səndən heç ayrılmaq istəməirdim. Neynəyim, qismət beləymiş, - deyib, ah çəkdim.

Birdən elə bil yuxudan ayıldım. Anam aşağıda məni gözləyirdi.

-Ay qız, harada qaldın, gecikirik axı.

Mən London qutusunu götürüb aşağı qaçdım. Anam qutunu görüb:

-Ay qız, bəs sən deyirdin, bu qutunu çox sevirsen? Deyirdin, şəklini divara asacağam. Noldu? Başqa qutu yox idi?

-Yox, hamısını yemişəm. – Az qala ağlayacaqdım.

Anam mat-mat üzümə baxdı:

-Hamısını yemisən? Ay qız, qorxmursan ki, şəkərə tutularsan?

Biz nişan evinə gələndə artıq hamı masa arxasında oturmuşdu. Bir-bir hamıyla görüşdük. Mən Səkinəyə yaxınlaşıb anam alan hədiyyəni və şokolad qutusunu ona uzatdım. Səkinə təşəkkür edib, heyranlıqla qutuya baxdı.

-Nə gözəldi... – dedi. – Bu qutunu haradan almısan? – deyib əzizləyirmiş kimi əlini qutunun üstündə gəzdirdi.

Mən:

-Londondan gəlib, məxsusi sənin üçün, - deyib, qımışdım.

Əslində isə pərt olmuşdum. Bunu gizlətmək üçün məcburi gülümsəyirdim. Gözüm qutuda qalmışdı.

-Bura malı olmadığı bilinir. Heç bizim dükanlarda belə şokolad qutusu görməmişəm. – deyib, qutunu üstündəki hədiyyəylə bərabər, yanındakı hədiyyə dolu masanın üstünə qoydu.

Masanın üstündə başqa qutular da vardı – şirniyyat, konfet qutuları. Fikirləşdim ki, bu qədər hədiyyənin için-

dən o mənim hədiyyəmi necə tanıyacaq? Çantamdan göz karandaşımı çıxarıb qutunun kənarına adımın baş hərfi ilə imza atdım. Beləliklə, sevimli qutumla həmişəlik vidalaşdım. Həvəssiz masa arxasına keçib oturdum. Axşama qədər yedik, içdik, əyləndik. Üzüklər taxıldı, qutular açıldı, amma mənim şokolad qutumu açmağa heç kimin əli gəlmədi. Kim baxdısa:

-Dəyməyin, bunu gəlin özü açıb yeyər, - dedilər.

Məclis qurtardı, sağollaşib evə qayıtdıq. Deyəsən, qutuda gözüm qalmışdı. Məclisdə də gözümü ondan çəkə bilmirdim. Nə isə... Günlər beləcə yerini aylara, aylar isə yerini ilə verdi. Beləcə, bir il keçdi. Ad günüm yaxınlaşırdı. Anam:

-Yubileyindi. Restoranda qeyd edək, - dedi. - Sən rəfiqələrini, biz də atanla dost-tanışı çağırırıq, - dedi.

Düzü, etiraz etmədim. Hər dəfə həyətımızdə bir məclis edəndə, əziyyət özümüzə qalırdı. Yuyub-yığışdırmaq vaxtımızı alırdı. Hələ yorğunluğu demirəm. Ona görə anam restoran adı çəkəndə, etiraz etmədim. Səhəri gün dükanları ələk-vələk etdik. Axır ki, əynimizə paltar ala bildik. Düzü, paltarlarımız çox gözəl idi, bu da məni çox sevindirirdi. Nəhayət, ad günüm gəlib çatdı, bütün qonaqları axşam saat 6-ya çağırmışdıq. Anamla mən gözəllik salonundan birbaşa restorana gəlmişdik. Biz restoranın içəri qapsında dayanıb qonaqları qarşılamağa başladıq. Hərə əlində bir hədiyyə ilə gəlmişdi. Mən onlara təşəkkür edib, hədiyyələri qəbul edirdim. Birdən kimsə arxadan əllərilə gözlərimi bağladı. Mən arxaya çevriliəndə, uşaqlıq dostumu, mənə bir il əvvəl Londondan şokolad qutusu gətirmiş Londonda yaşayan ,və bir ayağı Bakıda olan yaxın rəfiqəmi gördüm.

Çox sevindim. Öpüşüb-görüşəndən sonra dedi:

-Gör sənə nə gətirmişəm. İnanmazsan, bir il əvvəl sənə gətirdiyim şokolad qutusu özümə qayıdıb. Əvvəlcə, gözlərimə inanmadım. Çünki bu qutunu öz əllərimlə Londonun ən məşhur dükanından sənə üçün almışdım. Həmin konfetdən Bakıda yoxdu. Fikirləşdim ki, bəlkə kimsə mənim kimi Londondan gətirib bu qutunu? Amma üstündə sənənin imzanı görəndə, bildim ki, bu mənim aldığım qutudu.

Rəfiqəm iri sellafan paketdən sevimli qutumunu çıxarıb mənə uzatdı.

-Ola bilməz...- tez qutunun ucuna baxdım, həmin qutu idi. – Sağ ol, canım. Heç bilirsən, məni nə qədər sevindir-din? – deyib, rəfiqəmin boynuna sarıldım.

Sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Məclis axşama qədər davam etdi. Çox əyləndik. Çox xoşbəxt idim, elə bilirdim, mənə dünyanı bağışlayıblar. Qonaqlar dağılışmadan əvvəl qutunu açıb içindəki gözəlliyə baxdım. Elə bil konfetlər indicə düzülmüşdü. Birini götürüb dadına baxdım. Köhnəlməmişdi, çox ləzzətli idi. Konfetləri qonaqlara payladım.

Ertəsi günü heç ləngimədən şəkilli qutunu götürüb çərçivə satılan dükana getdim. O qədər çərçivə var idi ki, seçə bilmirdim. Nəhayət, ən gözəlini seçdim. Elə oradaca şəkli kəsdirib çərçivəyə saldırdım.

İndi soyuq London küçəsini əks etdirən şəkil otağımın divarından asılıb. Hər baxanda şokolad əhvalatı yadıma düşür, hər dəfə də gülümsəyirəm. Bir də fikirləşirəm ki, əgər bir şeyi çox istəyirsənsə, o gec-tez, bumeranq kimi hər-lənib, fırlanıb sənə qayıdacaq. Bu şokolad qutusu kimi... Əldən-ələ gəzdi və nəhayət, doğma sahibinə qayıtdı...

GÜL DİBÇƏYİ

(hekayə)

Çox yaxın bir rəfiqəm var. Bəlkə də dostum deyərdim. Uşaqlıqdan bir məhəllədə böyümüşük. Məktəbə bir yerdə gedib-gəlmişik. Mən nə vaxt çətinə düşsəm, həmişə o yanımda olub. Mənə kömək edib, əl uzadıb, həmişə məni müdafiə edib. Bir-birimizin evinə gəlib-gedirdik. Boş vaxtlarımızı birgə keçirirdik. O mənə qəzetdə dərc olunan yazılarını göstərirdi. Onun yazılarını oxuyub elə həvəslənirdim ki, boş vaxt tapan kimi kiçik hekayələr yazırdım. Bir müddət sonra mən də yazdıqlarımı qəzetlərə göndərməyə başladım, amma təəssüf ki, heç biri dərc olunmadı. Rəfiqəmin yazılarını hər dəfə qəzətlərdən oxuyanda, öz bacarıqsızlığıma təəssüflənirdim.

Həyat surprizlərlə doludu. Bir gün biz yaşadığımız məhəllədən başqa məhəlləyə köçdük. Bir-birimizdən ayrımaq çox çətin idi, ikimiz də ağlaşırdıq. Valideynlərimiz bizə təsəlli verməyə çalışırdılar. Amma bizə heç bir sözün təsiri yox idi. Nəhayət, maşına əyləşib, doğma yerdən uzaqlaşdıq. Hiss edirdim ki, bu ayrılığın ömrü uzun olacaq. Elə də oldu. İllər gəlib keçdi. Ayrı-ayrı məktəbləri bitirdik. Ayrı-a-

yı ali məktəblərə daxil olduq. Mən həkim olacaqdım, o isə uşaqlıqdan hüquqşünaslığı seçmişdi, deyirdi ki, prokuror olacağam.

Başım oxumağa qarışdı, qayğılar da bir yandan. Bir gün atamı itirdim...

Eyni şəhərdə yaşadığımız üçün hərdən rəfiqəmin sorğunu alırdım. O da arzusuna çatmışdı, Bakı Şəhər Prokurorluğunda işləyirdi.

Uzun ayrılıqdan sonra, qismət elə gətirdi ki, bir gün rastlaşdıq. Doğma insanlar kimi görüşdük. Keçən illər bizim dostluğumuzdan heç nə almamışdı. Əksinə, ayrılıq bizi daha da doğmalaşdırmışdı. Bir-birimizin xiffətini çox çəkmişdik. Bu dəfə bizi heç kim, heç nə ayıra bilməycəkdi. Beləcə, tez-tez görüşməyə başladıq. Bəzən iş yerlərimizdə görüşürdük. Onun işgüzarlığına heyran qalmışdım. Nə gizlədim, bəzən ona həsəd aparırdım. Yox, bu paxıllıq deyildi, sadəcə istəyirdim ki, mən də onun kimi qoçaq, cəsarətli, bacarıqlı olum.

Zaman axıb gedirdi. İkimiz də ailə qurmuşduq. Bir müddət sonra o, İngiltərəyə köçdü. Biz yenə ayrıldıq. Həlbuki bir daha ayrılmayacağımıza söz vermişdik. Qismət...

İllər bir-birini qovdu. Mənim artıq iki övladım vardı. O isə hələ də ana ola bilməmişdi. Sonuncu dəfə beş il əvvəl gəlmişdi Bakıya. "Deyəsən, mənim heç vaxt uşağım olmayacaq", dedi və ağladı. "Allahdan ümidini üzmə, olar inşallah. İndi tibb çox inkişaf edib. Yenə bəxtini sına", dedim. O İngiltərəyə qayıtdı.

Bir neçə aydan sonra ondan mesaj gəldi. Hamilə olduğunu yazmışdı. Çox sevindim, uçmağa qanadım yox idi.

Bir neçə aydan sonra yenə şad xəbər gəldi, rəfiqəmin əkiz övladı – bir qızı, bir oğlu olmuşdu.

Uşaqların artıq dörd yaşı var. Hərdən onların şəkillərini göndərir. Çox şirindilər. Hər dəfə soruşurdum ki, Bakıya nə vaxt gələcək, uşaqlarını görməyi çox istəyirdim. Deyirdi ki, yayda gələcək. Mən ayları, günləri sayırdım. Anasıgilə zəng vurub bacısıya danışurdum. Hal-əhval tuturdum. Hər dəfə danışanda məni evlərinə dəvət edirdilər. Mən də: “İnşallah, gələcəyəm”, deyirdim.

Bir dəfə də rəfiqəmlə danışanda məndən xahiş etdi ki, gedib anasına baş çəkim. Anası məni arzulayırmış. Rəfiqəmə söz verdim ki, gedib anasına dəyəcəyəm. Bir gün yenə evlərinə zəng etdim, dəstəyi bacısı qaldırdı. Anasını soruşdum, dedi ki, xəstədi, yatır. Ona mütləq gələcəyimi dedim. Rəfiqəmin bacısı: “Gəl, anam səni görsə, bəlkə kefi açılar. Səni çox istəyir”, dedi. “Bazar günü sizdəyəm”, dedim.

Bazar günü səhər yuxudan baş ağrısı ilə oyandım. Özümdə deyildim. Gözlərim yanır, qulaqlarım uğuldayırdı, ürəyim isə bərk-bərk çırpınırdı, elə bil bu saat ağzımdan çıxacaqdı. Özümü birtəhər ələ alıb təzyiqimi ölçdüm. Təzyiqim qalxmışdı. “Deyəsən, ölürəm”, dedim öz-özümə. Evdə hamı yatırdı, onları narahat etmək istəmədim. Güc-bəla ilə əlimi atıb çantamdan dərmanı götürdüm, mətbəxə keçdim. Dərmanı içib otağa qayıtdım. Yatağıma uzandım. Bir az sonra baş ağrılarım yavaş-yavaş azalmağa başladı. Saata baxdım, artıq günorta idi. Telefon zəng çaldı. Rəfiqəmin bacısı idi.

-Nə vaxt gəlirsən, anam səni gözləyir, - deyə soruşdu.

Vəziyyəti başa salıb, üzrxahlıq etdim.

-Eybi yox, başqa vaxt gələrsən, təki sən yaxşı ol, - dedi.

Bir həftə təzyiqimlə əlləşdim. Nəhayət, ona qalib gəldim. Rəfiqəmin bacısı hər gün zəng vurub əhvalımı soruşurdu. Mən də onun anasının vəziyyətini soruşanda deyirdi ki, narahat olmayım, gəncəm, özümü fikirləşim. Bir az özümə gələndən sonra müayinəyə getdim. Müayinə göstərdi ki, təzyiqimin qalxmağı böyrəyimdəki nasazlıqdan imiş. Elə o saat müalicəyə başladım.

Günlər həftələrlə əvəz oldu. Yavaş-yavaş yaxşılaşmağa başladım. Bir gün məni işdən Həkimləri Təkmirləşdirmə kursuna göndərdilər. On gün də burada məşğul oldum. Hər dəfə ürəyimdə deyirdim ki, gedim rəfiqəmin anasına baş çəkim, başına bir iş gələr, sonra peşman olaram.

8 marta az qalırdı. Bir gün işdən gələndə gül dükanına girdim. Bir-birindən gözəl güllər var idi. Dibçəkdəki bir gül daha çox xoşuma gəldi. Satıcıdan bu dipçəyi mənim üçün saxlamasını xahiş etdim. Pulunu da ödədim. Dedim ki, iki gündən sonra gəlib götürəcəyəm. Satıcı da məni təriflədi:

-Zövqünüz gözəldi, güllərin ən gözəlini seçdiniz.

Səhər saat yeddidə telefon zəng çaldı. Tez saata baxdım. Ürəyimdə fikirləşdim, "Allah xeyir eləsin". Həyəcanla telefonun dəstəyini qaldırdım. Rəfiqəmin bacısıydı.

-Anamın vəziyyəti ağırdı, mənə bir tibb bacısı tapa bilərsən? Təcili sistem qoşmaq lazımdır.

-Hələ poliklinika açılmayıb, - dedim. - Bəlkə təcili yardıma zəng vurasan?

-Yaxşı, görüm neynəyirəm, - deyib dəstəyi asdı.

Sakitcə gəlib yerimə uzandım. Amma dözmədim. Cəld

yerimdən qalxdım, poliklinikamızın tibb bacılarına zəng vurdum. Cavab verən olmadı. Bir-iki saat sonra rəfiqəmin bacısı zəng vurdu:

-Narahat olma, təcili yardım çağırıdım, sistem qoşdu-lar. İndi vəziyyəti yaxşıdır.

Özümə yer tapa bilmirdim. Çox narahatdım. Axşam iş-dən qayıdıandan sonra da zəng vurdum. Rəfiqəmin bacısı dedi ki, narahat olmayım. Anası yeyib-içməsə də, vəziyyəti babatdı. Sabah gələcəyimi deyib, sağollaşdım.

Ayın altısı idi. Zəng gəldi. Yazıcılar Birliyinə çağırırdı-lar. Birliyə çatanda saat on iki idi. Oradakı işlərimi həll edib poliklinikaya gəldim. Artıq saat dördün yarısı idi. Otağıma girəndə tibb bacısı astadan mənə dedi:

-Bilirsən, zəng eləmişdilər, rəfiqənin anası rəhmətə ge-dib.

Donub qalmışdım, elə bil söz mənə çatmırdı.

-Necə yəni? Kim rəhmətə gedib?

-Ən yaxın rəfiqənin anası. Dedi ki, neçə vaxtı xəstə ya-tırmış.

Əlim-ayağım əsməyə başladı. Az qala yıxılacaqdım.

- Ola bilməz! – deyib stoldan yapışdım ki, yıxılmayım.

Tibb bacısı da halımın dəyişdiyini görüb narahat oldu. Tez qolumdan yapışıb oturmağıma kömək etdi. Nə baş ve-ridiyini indi anladım. Əllərimi üzümə tutub hönkür-hön-kür ağladım. Nə qədər vaxt keçdiyini bilmədim. Birdən ağ-lıma gəldi ki, niyə oturmuşam, mən indi orada olmalıyam. Cəld ayağa qalxıb baş həkimin otağına getdim. İcazə alıb poliklinikadan çıxdım. Dayanacağa çatanda yaxındakı gül dükanının satıcısı mənə səslədi:

-Xanım, gülü nə vaxt götürəcəksiniz?

-Qismət olmadı. İstəmirəm, satın getsin, - deyib ağla-
mağa başladım.

Avtobus tez gəldi. Keçib pəncərənin önündə oturdum. Bir də çevrilib gül dükənina baxdım. Gülsatan yerində do-
nub qalmışdı.

Saat beşin yarısında rəfiqəmgildəydim. Bir-birimizi qucaqlayıb ağlaşırdıq. Kaş ki... kaş ki... deyə-deyə qalmış-
dıq. Amma nə fayda, keçmiş geri qaytarmaq olmur. Gö-
züm ananın şəklində qalmışdı. O da mənə küskün-küskün
baxırdı. Sanki məni qınayırdı. Göz yaşlarım selə dönmüş-
dü. Ürəyimdə elə hey "məni bağışla, məni bağışla", deyir-
dim. O məni bağışlayacaqdımı?

8 mart günü rəfiqəmin anasının 3 mərasimini verirdilər. Səhər tezdən oyandım. Özümə yer tapa bilmirdim. Üç gün əvvəl nə planlamışdım? Bu gün gül alıb bir ananın görü-
şünə gedəcəkdim, onu qucaqlayıb bağrıma basacaqdım. Amma sən saydığını say, gör fələk nə sayır?

Evdən çıxdım, avtobus dayanacağındakı gül dükənina gəldim. Gözlərimlə o gün seçdiyim dipçəyi axtardım, gör-
mədim...

*Bakı
Mart 2019*

SƏDAQƏTLİ BÜLBÜL

(hekayə)

Bahar təzəcə gəlmişdi. Gecədən yağan yağış kəsmişdi. Səhər yuxudan oyanıb eyvana çıxdım. Hava gözəl və xoş idi. Güllərin və çiçəklərin gözəlliyindən və iyindən doymaq olmurdu. Quşlar sanki bir-biriylə yarışırdı. Eyvanda oturub quşların xoş avazlı səslərinə qulaq asmağa başladım. Elə bu vaxt bir bülbülün həyətin ortasındakı hovuzun yanında olan iri palıd ağacının aşağısındakı kiçik budağına qonub üzünü həyətdəki böyük qızılgül koluna tutub həyəcanla oxuduğunu gördüm. Bülbülün belə həyəcanla oxumağı demək olar ki, bir neçə dəqiqə çəkdi. Birdən bülbül qızılgülün üstündən sürətlə keçib ləçəyini qoparmaq istəyəndə, qızılgülün ləçəyi onun dimdiyindən yerə düşdü. Bunu görə bülbül də ləçəyin arxasınca yerə enməyə başladı. Diqqətlə bülbülə baxırdım. Birdən diqqət etdim ki, bülbül tərpənmir. Maraqla ayağa qalxdım, irəli gəldim. Gördüyüm mənzərədən çəşib qalmışdım. Bülbül başını yerə düşən gül ləçəyinin üstünə qoyub hərəkətsiz yatmışdı. Bülbülü ölmüş bilib

sarsıldım. İstədim bir az da irəli gedib bülbülü götürüm. Elə bu vaxt sinəsinin qalxıb-endiyini gördüm. Qəfil çırpınıb uçdu. Diksindim. “Bu nə möcüzədi” deyə, öz-özümə dedim. İrəli gəlib qızılgül ləçəyini götürdüm. Amma nə görə sən, yaxşıdı, ləçəyin üzərində iki damla göz yaşı...

Bir müddət bülbülü görmədim. Onu yenə görmək, səsinə eşitmək istəyirdim. Nəhayət, bir gün o bülbülü bir də gördüm. Sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Deyəsən, o da məni tanımışdı. Eyvandan bülbülə baxanda gördüm ki, bülbül bu dəfə həyəcanla oxuyur. Bülbülün ötməsi getdikcə çığırtağa çevrilirdi. Bülbülün həyəcanı elə bil mənə də keçmişdi. O niyə çığırır deyə düşündüm. Birdən bülbül mənə sarı uçdu, başımın üstündə dövrə vurub yaxınlıqdakı ağaca doğru şığıdı.

Elə bil nəşə məni silkələdi. Bildim ki, bülbülə nəşə olub. Həyəətə endim. Bülbül ürəklənib dövrəmdə uçmağa başladı. Elə hey başıma fırlanır, uçub nar kolunun yanındakı ağaca qonur, yenə qayıdıb ətrafımda dövrə vururdu. Sanki mənə nəşə demək istəyirdi, məni harasa aparmaq istəyirdi. Onun uçduğu tərəfə getdim. Dəhşətə gəldim. Bülbül burada yuva qurubmuş. Yuvada ətcə balalar cikkildəşir, bir koramal ilan da onlara tərəf sürünürdü. Özümü itirmədim. Tövləyə tərəf qaçıb beli götürüb geri qayıtdım. İlan məni görə kimi dilini çıxardı. Elə bil təhlükəni hiss etmişdi, cəld qıvrılıb yerə düşdü. Bülbül hələ də həyəcanla dövrə vurur, çığırırdı. Sanki mənə “İlanı öldür, öldürməsən, qayıdıb balalarını yeyəcək” demək istəyirdi. Əlimdəki beli tez ilanın başına endirdim. Koramalin başı gövdəsindən ayrıldı. Dərin çala qazıb ilanı basdırdım. Bir ovuc dən gətirib bir

az yuvaya, bir az da yerə səpib onları seyr etdim. Bülbül sakitləşmişdi, daha çığırırmıdı. Sonra oradan çıxıb getdim.

Aradan bir neçə saat keçmişdi. Həyəət düşdüm. Bülbül uçub gəldi, dimdiyində nəsə vardı, torpağa qonub, yenidən pərvazlandı, yuva qurduğu ağaca qonub cəh-cəh vurmağa başladı. Yaxınlaşıb bayaq bülbülün qonduğu yerə baxdım. Yerdə tək bircə dənə gənəgərçək toxumu vardı. Ürəyimə gəldi ki, bülbül ona etdiyim yaxşılığın əvəzini vermək istəyib. Toxumu torpağa basdırdım. Bir neçə aydan sonra o yerdə kiçik bir gül kolu boy atmışdı. Zərif güllərin rayihəsi ətrafı bürümüşdü.

Bülbüllə dostlaşmışdıq. Hər gün bülbülün yuvasına bir ovuc dən tökürdüm. Bülbül də əvəzində cəhcəh vurub ruhumu oxşayırdı.

PƏNCƏRƏYƏ QONAN GÜNƏŞ

(hekayə)

Günəş üz-gözümü qıdıqlayanda artıq hiss etdim ki, səhər açılıb. Buna baxmayaraq yerimdən qalxmaq istəmirdim. Günəşin şüalarını üz-gözümdə hiss edirdim. Üzümü çevirib gözümü bərk-bərk yumdum. “Ey... çəkil” dedim. Amma günəş əl çəkmirdi. Üz-gözümü qıdıqlamağa davam edirdi. Gözümü açdım. Qalxıb yerimdə oturdum. Bir də gördüm ki, günəş pəncərəmə qonub. “Bu yuxudu?!” deyib yerimdən sıçradım, pəncərəyə sarı qaçdım. Aman Allah, o idi, günəş pəncərəmdə oturub mənə gülümsəyirdi. “Salam” dedi və yenə gülümsədi. Heyrət içində donub qalmışdım. Çevrilib otağa bir də baxdım. Onun şüaları hər tərəfə səpələnmişdi. Üzümü çevirəndə əlini mənə uzadıb “Gəl dost olaq”, dedi. Əlimi uzatmağa qorxdum, geri çəkib arxamda gizlətdim. “Belə də danışa bilərik”, dedim. Heyrət içində onun otağa saçılmış, alışıb-yanan qollarına baxırdım. “Sən doğrudanmı günəşsən, yoxsa bu yuxudu?” deyə soruşdum. Günəşin gözəlliyi məni valeh etmişdi. Amma o suallarına cavab vermirdi, elə hey gülümsəyirdi. Beləliklə, günəş hər səhər pəncərəmə qonur, danışdığı nağıllarla məni xəyalımda

göylərə qaldırırdı. Mən səmada uçan quşları, çaxan şimşəyi, küsüb-ağlayan buludları görürdüm. Hər şey mənə o qədər maraqlı gəlirdi ki, mən səmadan geri qayıtmaq istəmirdim.

Bir gün dəcəlliyim tutudu. Günəşə “məni səmalara, buludların üstündə gəzməyə apar” dedim. Günəş doldu bulud tək, coşdu şimşək tək, ağladı yağış tək, dedi, “Sən nə danışırsan? Bu mümkün deyil, mən mümkün olmayanı edə bilmərəm”, dedi. Mən də “Onda məni danışdırma, çıx get”, dedim.

Günəş bu sözümdən çox pis oldu. Əvvəlcə susudu, sonra səssizcə pəncərəmdən çəkilib getdi. Bir daha da gəlmədi.

Beləcə, günlər keçdi. Amma günəş gəlmək bilmirdi. Mənsə günlər ötdükcə, onun üçün daha da çox darıxmağa başlamışdım. Onu yenə görmək istəyirdim. Hər səhər oyananda gözüm birinci pəncərəyə baxırdı. Deyəsən, onun üçün çox darıxırdım. Amma o gəlmirdi. Günəşi yalnız səmada, buludların arxasında gizlənən görürdüm. Hər səhər pəncərəyə qaçıb, bəlkə, gələr deyə, gözləyirdim. Amma günəş gəlmirdi ki, gəlmirdi. Anladım ki, məndən küsüb.

Bir gün səhər çarpayıda yenə günəşin üz-gözümü qıdıqladığını hiss etdim. Gözlərimi açıb günəşi gördüm. “Günəş!” deyə qışqırıb pəncərəyə qaçdım. Həmişəki kimi gülümsəyirdi. “Harada idin? Səni hər səhər burada gözləyirdim. Bağışla, xətrinə dəydim sənin” deyib susdum. “Eybi yox, mən səndən incimirəm, indi mən başqa pəncərəyə qonuram. Orada biri ilə dostluq edirəm, o çox sə-

daqətlidir. Məni başa düşür, indi də oraya tələsirəm, gəldim səninlə vidalaşım. Əlvida” deyib, uzaqlaşdı. İçimdə bir səs qaldı: “Günəş, getmə! Günəş, məni atma!”

Amma günəş bunu eşitmədi. Lap uzaqda bir pəncərəyə qondu. Təəssüflə arxasınca baxdım, gözlərim doldu...

Bakı -2019

Mündəricat

Qız anası.....	3
Alın yazısı	61
Taleyin oyunu	133
Şokalad qutusu.....	165
Gül dibçəyi	170
Sədaqətli bülbül.....	176
Pəncərəyə qonan günəş.....	179

QIZ ANASI

“Elm və təhsil” nəşriyyatının direktoru:
Professor Nadir MƏMMƏDLİ

Dizayner: Kamran İbrahimov
Texniki redaktor: Yadigar Mirbağırzadə

Çapa imzalanmış 13.06.2019
Şerti çap vərəqi 11,5 Sifariş № 107
Kağız formatı 60x84 1/16. Tiraj 600 .

Kitab “Elm və təhsil” nəşriyyat-poliqrafiya
müəssisəsində səhifələnilib, çap olunmuşdur
E-mail: nurlan1959@gmail.com
Tel: 497-16-32; 050-311-41-89
Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev 8 /4

